

A L B A N I A N

Basic Course

Volume IV

Lessons 37-46

January 1966
Revised June 1980

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

The Albanian Course, consisting of 120 lessons in 10 volumes, is one of the Defense Language Institute's Basic Course Series.

The course is designed to train native English language speakers to Level 3 proficiency in comprehending, speaking, reading and writing Albanian. The texts are intended for classroom use in the Defense Language Institute's intensive programs. Tapes accompany the texts.

This volume was revised in June 1980 to update factual information. Morphological, syntactical, and vocabulary changes were also made.

CONTENTS

	<u>Page</u>
LESSON 37	
Grammar Perception Drill	2
Dialogue Number 37	6
Main Features:	
Possessive adjectives in nominative	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 37	8
Grammar Analysis:	9
Adjectives: possessive adjectives	
Grammar Drill	11
Translation Exercises	18
Reading Text and Questions	20
Homework	22
Vocabulary	23
LESSON 38	
Grammar Perception Drill	26
Dialogue Number 38	29
Main Features:	
Verbs: The present participle in contrast with the progressive: <u>jam tue shkue-po shkoj</u> , and the future. Conjugation of <u>me ujitë</u> (key: <u>me matë</u>). Conjugation of the passive verbs in perfect tense in contrast with the transitive verbs: <u>jam lá-kam lá</u> .	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 38	31
Grammar Analysis:	32
2nd form of the progressive (<u>po shkoj</u> -conjugation). Usage of the progressive and present participle in contrast with the English language. Compound tenses of the passive verbs.	
Grammar Drill	36
Translation Exercises	41
Reading Text and Questions	43
Homework	45
Vocabulary	46

LESSON 39

Grammar Perception Drill	50
Dialogue Number 39	54
Main Features:	
Verbs: Simple past of me <u>thăně-</u> <u>me dhăně-me bā</u> . Negation <u>mos</u> .	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 39	56
Grammar Analysis:	57
Negation of <u>mos</u> in contrast with <u>nuk</u> .	
Simple past of verbs ending in infinitive in nasals.	
Grammar Drill	59
Translation Exercises	64
Reading Text and Questions	66
Homework	68
Vocabulary	69

LESSON 40

Grammar Perception Drill	72
Dialogue Number 40	74
Main Features:	
Verbs: Imperative with direct object. Present future and simple past- <u>me matě</u> .	
Nouns: Verbal nouns. Quasi compounds (continuation).	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 40	76
Grammar Analysis:	78
Imperative with direct object. Verbal nouns ending in <u>-im</u> .	
Grammar Drill	81
Translation Exercises	88
Reading Text and Questions	90
Homework	93
Vocabulary	94

LESSON 41

Grammar Perception Drill	98
Dialogue Number 41	102
Main Features:	
Comparative and Superlative	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 41	104
Grammar Analysis:	106
Comparative with adjectives. Superlative. Comparative with adverbs.	
Grammar Drill	109
Translation Exercises	115
Reading Text and Questions	117
Homework	119
Vocabulary	120

LESSON 42

Grammar Perception Drill	124
Dialogue Number 42	127
Main Features:	
Verbs: Present and simple past:	
<u>me hjekë, me nxjerrë, me rrjedhë,</u>	
<u>me sjellë.</u> Present and simple past	
of <u>unique</u> key : <u>me ndie.</u> Present of	
unique key: <u>me djegë.</u> Preposition	
<u>deri</u> and <u>derisa.</u>	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 42	129
Grammar Analysis:	131
Verbs ending in the infinitive in <u>-jellë,</u>	
<u>-jellë, -edhë, -jerrë</u> (conjugation of	
simple past). Verbs ending in the in-	
finitive in <u>-jekë</u> and <u>-jegë</u> (conjugation	
of present and simple past). Verbs end-	
ing in the infinitive in <u>-ie</u> (conjugation	
of the simple past). Prepositions <u>deri</u>	
and <u>derisa.</u>	
Grammar Drill	134
Translation Exercises	140
Reading Text and Questions	142
Homework	144
Vocabulary	145

LESSON 43

Grammar Perception Drill	148
Dialogue Number 43	151
Main Features:	
Present, future and simple past of passive verbs: <u>me u-rrue</u> , <u>me u-nisë</u> , <u>me u-que</u> as 1. reflexive; 2. as medio- passive; 3. with action of reciprocity; 4. as idiomatic passive.	
Idiomatic Translation of Dialogue 43	153
Grammar Analysis:	155
Formation and conjugation of the passive verbs from active verbs.	
Usage of passive verbs.	
Grammar Drill	161
Translation Exercises	167
Reading Text and Questions	169
Homework	171
Vocabulary	172

LESSON 44

Grammar Perception Drill	175
Dialogue Number 44	179
Main Features:	
Imperfect (type A) of passive verbs, (key verbs Lesson 43). Compound pronouns. Verb <u>me u-largue</u> versus <u>me u-nisë</u> .	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 44	181
Grammar Analysis:	182
Formation of the imperfect (passive verbs) and conjugation. Compound pronouns. Usage of the verbs <u>me</u> <u>u-largue</u> and <u>me u-nisë</u> .	
Grammar Drill	186
Translation Exercises	193
Reading Text and Questions	195
Homework	198
Vocabulary	199

LESSON 45

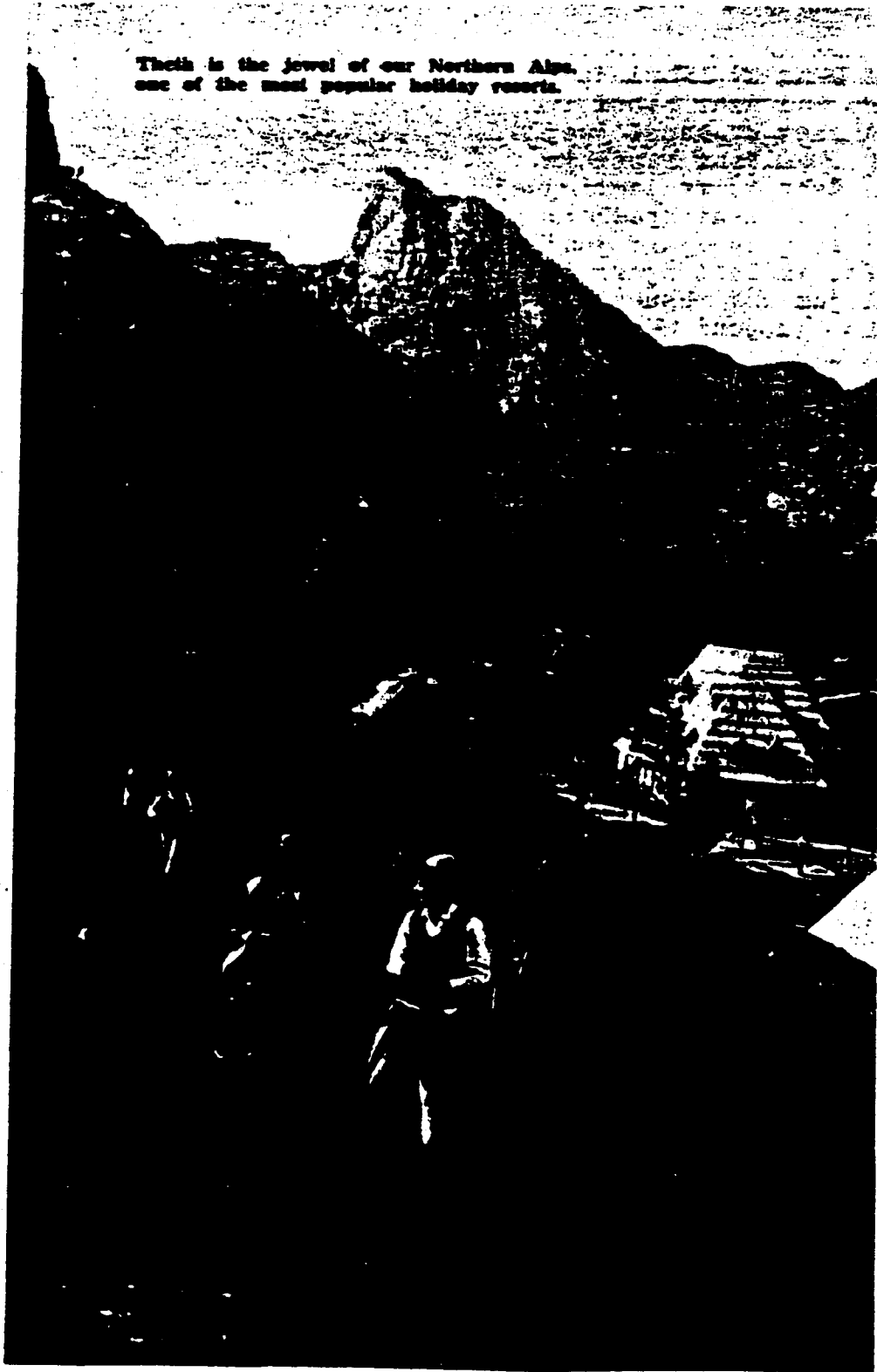
Grammar Perception Drill	202
Dialogue Number 45	205
Main Features:	
Imperfect (type B) of the passive verbs. Irregular verbs: <u>me láně</u> (present), <u>me vŕi</u> and <u>me pŕi</u> (present simple past and future). Admirative mood.	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 45	207
Grammar Analysis:	209
The admirative mood. The imperfect (type B) of the passive verbs.	
Grammar Drill	213
Translation Exercises	218
Reading Text and Questions	220
Homework	223
Vocabulary	224

LESSON 46

Grammar Perception Drill	226
Dialogue Number 46	229
Main Features:	
The 3rd person of the passive verbs. Fractions.	
Idiomatic Translation of Dialogue No. 46	231
Grammar Analysis:	232
Passive verbs: usage of the 3rd person. Fractions.	
Grammar Drill	235
Translation Exercises	238
Reading Text and Questions	240
Homework	243
Vocabulary	244

**Thien is the jewel of our Northern Alps,
one of the most popular holiday resorts.**

PJESA E PARË
 USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A është ky libri juej?
 Po, ai është libri im.
 A është ky lapsi juej?
 Po, ai është lapsi im.
 A është ky rradhori juej?
 Po, ai është rradhori im.
 A është ky djali juej?
 Po, ai është djali im.
 A jam unë mësuesi juej?
 Po, ju jeni mësuesi im.
 A është ai shoku juej?
 Po, ai është shoku im.
 A është ai miku juej?
 Po, ai është miku im.

2. A është kjo pënda juej?
 Po, ajo është pënda ime.
 A është kjo karriga juej?
 Po, ajo është karriga ime.
 A është kjo tryeza juej?
 Po, ajo është tryeza ime.
 A është kjo letra juej?
 Po, ajo është letra ime.
 A është kjo klasa juej?
 Po, ajo është klasa ime.
 A është kjo xhaketa juej?
 Po, ajo është xhaketa ime.
 A është kjo kapela juej?
 Po, ajo është kapela ime.

3. A jam unë mësuesi juej?
 Po, ju jeni mësuesi ynë.
 Kush është mësuesi juej?
 Ju jeni mësuesi ynë.
 A është ai miku juej?
 Po, ai është miku ynë.
 Kush është miku juej?
 Ai është miku ynë.
 A është ai vllai juej?
 Po, ai është vllai ynë.
 Kush është vllai juej?
 Ai është vllai ynë.
 A është ai oficeri juej?

Po, ai është oficeri ynë.
 A është ai mjeku juaj?
 Po, ai është mjeku ynë.
 A është ai kushrini juaj?
 Po, ai është kushrini ynë.

4. A është ajo mësuesja juaj?
 Po, ajo është mësuesja jonë.
 Kush është mësuesja juaj?
 Ajo është mësuesja jonë.
 A është ajo infermierja juaj?
 Po, ajo është infermierja jonë.
 A është ajo tezja juaj?
 Po, ajo është tezja jonë.
 A është ajo shtëpia juaj?
 Po, ajo është shtëpia jonë.
 A është ajo kompanija juaj?
 Po, ajo është kompanija jonë.
 A është ajo kazerma juaj?
 Po, ajo është kazerma jonë.
 A është kjo tryeza juaj?
 Po, ajo është tryeza jonë.

5. A është ky lapsi i tij?
 Po, ai është lapsi i tij.
 A është ky libri i tij?
 Po, ai është libri i tij.
 A është ky rradhori i tij?
 Po, ai është rradhori i tij.
 A është ky miku i tij?
 Po, ai është miku i tij.
 A është ky mësuesi i tij?
 Po, ai është mësuesi i tij.
 A është ky kushrini i tij?
 Po, ai është kushrini i tij.

6. A është ajo vajza e tij?
 Po, ajo është vajza e tij.
 A është ajo mësuesja e tij?
 Po, ajo është mësuesja e tij.
 A është ajo tezja e tij?
 Po, ajo është tezja e tij.
 A është ajo nëna e tij?
 Po, ajo është nëna e tij.
 A është ajo tryeza e tij?

Po, ajo është tryeza e tij.
 A është ajo karriga e tij?
 Po, ajo është karriga e tij.
 A është ajo letra e tij?
 Po, ajo është letra e tij.
 A është ajo fabrika e tij?
 Po, ajo është fabrika e tij.

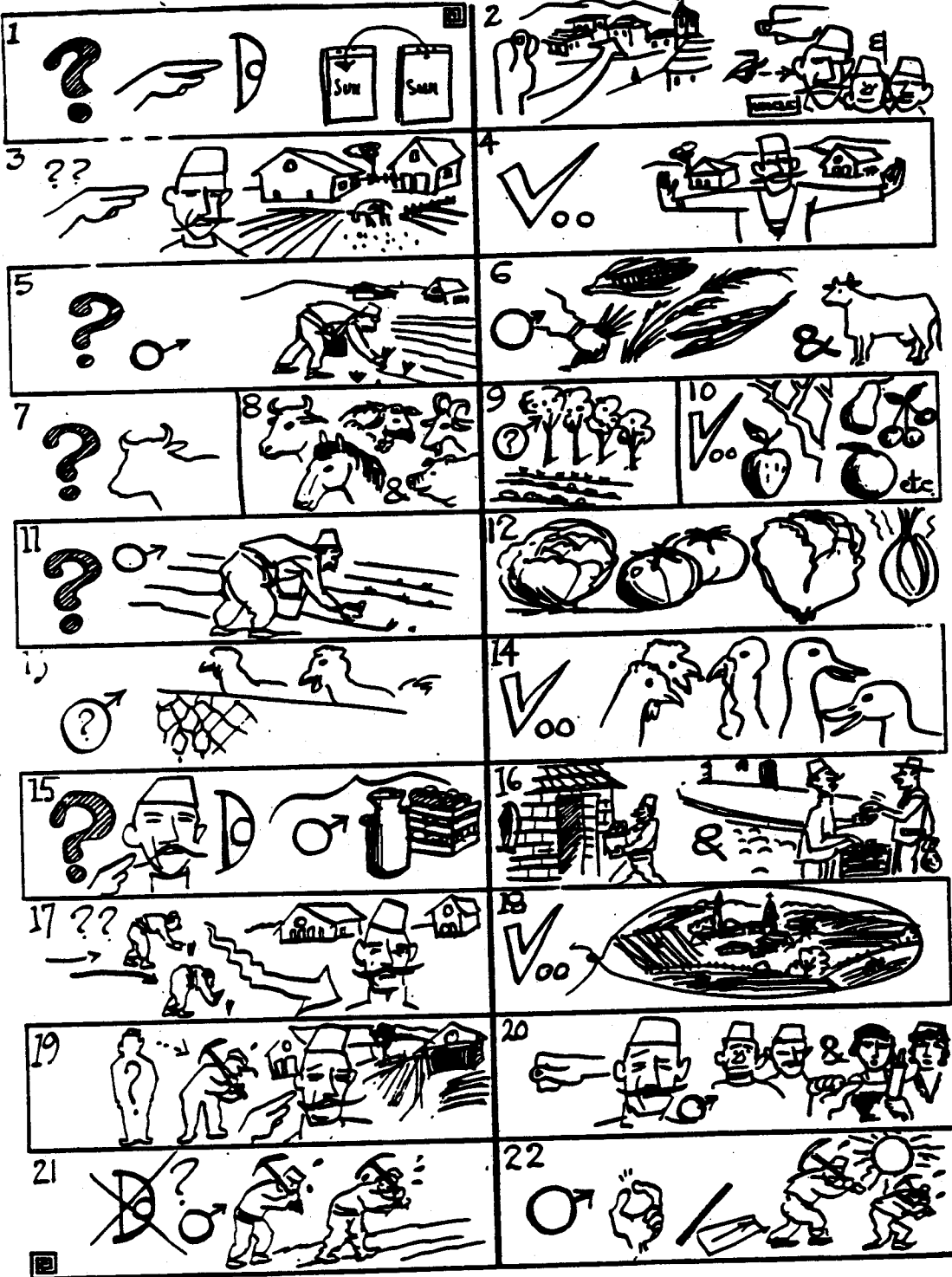
7. A është ai mësuesi i tyne?
 Po, ai është mësuesi i tyne.
 A është ai automobili i tyne?
 Po, ai është automobili i tyne.
 A është ai mjeku i tyne?
 Po, ai është mjeku i tyne.
 A është ai daja i tyne?
 Po, ai është daja i tyne.
 A është ai vllai i tyne?
 Po, ai është vllai i tyne.
 A është ai libri i tyne?
 Po, ai është libri i tyne.
 A është ai rradhori i tyne?
 Po, ai është rradhori i tyne.
8. A është ajo mësuesja e tyne?
 Po, ajo është mësuesja e tyne.
 A është ajo tezja e tyne?
 Po, ajo është tezja e tyne.
 A është ajo motra e tyne?
 Po, ajo është motra e tyne.
 A është ajo infermierja e tyne?
 Po, ajo është infermierja e tyne.
 A është ajo tryeza e tyne?
 Po, ajo është tryeza e tyne.
9. A janë ata oficerat tuej?
 Po, ata janë oficerat e mij.
 A janë ata mësuesit tuej?
 Po, ata janë mësuesit e mij.
 A janë ata kushrfijt tuej?
 Po, ata janë kushrfijt e mij.
 A janë ata vllaznit tuej?
 Po, ata janë vllaznit e mij.
 A janë ata miqt tuej?
 Po, ata janë miqt e mij.
 A janë ata fjalorët tuej?
 Po, ata janë fjalorët e mij.

10. A janë ata mësuesit e tyne?
 Po, ata janë mësuesit e tyne.
 A janë ata oficerat e tyne?
 Po, ata janë oficerat e tyne.
 A janë ata vllaznit e tyne?
 Po, ata janë vllaznit e tyne.
 A janë ata miqt e tyne?
 Po, ata janë miqt e tyne.
 A janë ata shokët e tyne?
 Po, ata janë shokët e tyne.
 A janë ata kushrijt e tyne?
 Po, ata janë kushrijt e tyne.
 A janë ata nxânsit e tyne?
 Po, ata janë nxânsit e tyne.
 A janë ata mjekët e tyne?
 Po, ata janë mjekët e tyne.

TE ÇIFLIKU I XHAJËS

1. Çë bëtë të dielen?
2. Shkova në fshat për t'u-pá me xhajën.
3. A ka çiflik xhaja juej?
4. Po, xhaja im ka një çiflik të madh.
5. Çka mbjell ai në çiflik?
6. Mbjell misër, grunë, groshë dhe mban bagëti.
7. Çfarë bagëtfish mban?
8. Mban lopë, dhen, dhí, kuaj dhe derra.
9. Po pemishtë dhe kopsht me zarzavate, a ka?
10. Po, në pemishtë ka molla, dardha, qershi, pjeshka etj.
11. Çka mbjell në kopsht?
12. Sallatë, domate, lakna, qepë, hudra, specat, kastraveca dhe patate.
13. Po shpendë shtëpijakë, a ka?
14. Po, ka pula, gjela, pula dhe gjela deti, pata, rosa etj.
15. Çë bën xhaja juej me prodhimet e tija?
16. Mban çka ka nevojë dhe tjerat i shet në pazár.
17. A ka bujq tjerë afër xhajës?
18. Po, krejt fshati merret me bujqësi.
19. Kush punon në çiflikun e xhajës?
20. Xhaja, djelmt e tij dhe grát e tyne.
21. A nuk ka punëtorë?
22. Vetëm në verë ka ca punëtorë.

ALBANIAN 37

Idiomatic Translation - Përkëthim i Lirë

AT MY UNCLE'S FARM

1. What did you do last Sunday?
2. I went to the village to see my uncle.
3. Does your uncle have a farm?
4. Yes, he owns a big farm.
5. What does he plant on his farm?
6. He plants: corn, wheat, beans and raises livestock.
7. What kind of livestock does he raise?
8. He raises: cows, sheep, goats, horses and hogs.
9. Does he have orchards and vegetable gardens?
10. Yes, he has an orchard planted with apple trees, pear trees, cherry trees, peach trees, etc.
11. What does he plant in the vegetable garden?
12. Lettuce, tomatoes, cabbage, onions, garlic, peppers, cucumbers, potatoes, etc.
13. Does he keep any fowl?
14. Yes, he keeps chickens, roosters, (hen and tom) turkeys, geese and ducks.
15. What does your uncle do with his products?
16. He keeps for himself whatever he needs, and he sells the rest at the market place.
17. Are there other farmers close to your uncle's farm?
18. Yes, the whole village's occupation is agriculture.
19. Who works on your uncle's farm?
20. My uncle, his sons and their wives.
21. Doesn't he have workers?
22. He has some workers only during the summer.

POSSESSIVE ADJECTIVES

In Albanian, (the) possessive adjectives follow the noun, which must usually be in the definite form. They are inflected in gender, number and case.

(a) Gender and Number--The possessive adjectives agree in gender, number and case with the "object" possessed and "not" with the possessor. Only in the third person singular the possessive adjective agrees with the possessor (djali i tij, djali i saj; vajza e tij, vajza e saj).

Examples:

When the object possessed is a singular masculine or feminine noun:

djali im
vajza ime

my son
my daughter

djali yt
vajza jote

thy son
thy daughter

djali i tij
vajza e tij

his son
his daughter

djali i saj
vajza e saj

her son
her daughter

djali ynë
vajza jonë

our son
our daughter

djali juej
vajza juej

your son
your daughter

djali i tyne
vajza e tyne

their son
their daughter

LESSON 37

When the object possessed is a plural masculine
or feminine noun:

djelmt e mij
vajzat e mija

my sons
my daughters

djelmt e tú
vajzat e tua

thy sons
thy daughters

djelmt e tij
vajzat e tija

his sons
his daughters

djelmt e saj
vajzat e saja

her sons
her daughters

djelmt tonë
vajzat tona

our sons
our daughters

djelmt tuej
vajzat tueja

your sons
your daughter

djelmt e tyne
vajzat e tyne

their sons
their daughters

(b) Case--All possessive adjectives used in
this lesson are in the nominative case. Their declen-
sion will be the subject of study in other lessons.

1. A i mbaj unë librat e rradhorët në çantë?
Po, ju i mbani librat e rradhorët në çantë.
Ku i mban ti librat e rradhorët?
Unë i mbaj librat e rradhorët në çantë.
Kush i mban librat e rradhorët në çantë?
Zotni Preveza i mban librat e rradhorët në çantë.
A i mbajmë na rrobet në raft?
Po, na i mbajmë rrobet në raft.
Ku i mbani ju rrobet?
Na i mbajmë rrobet në raft.
Cilët i mbajnë rrobet në raft?
Ata i mbajnë rrobet në raft.

2. A i mbajshem unë librat në dorë kur ishem nxânës?
Po, kur ishi nxânës ju i mbajshi librat në dorë.
Ku i mbajshe ti librat kur ishe nxânës?
Kur ishem nxânës unë i mbajshem librat në dorë.
Kush i mbante librat në dorë kur ishte nxânës?
Ai i mbante librat në dorë kur ishte nxânës.
A i mbajshim na fëmijët në shtrat kur ishin të sëmundë?
Po, na i mbajshim fëmijët në shtrat kur ishin të sëmundë.
Ku i mbajshi ju fëmijët kur ishin të sëmundë?
Na i mbajshim fëmijët në shtrat kur ishin të sëmundë.
Cilët i mbajshin fëmijët në shtrat kur ishin të sëmundë?
Ata i mbajshin fëmijët në shtrat kur ishin të sëmundë.

3. A kushton shumë me shkue në San Francisco me autobus?
Jo, me shkue në San Francisco me autobus nuk kushton shumë.
Ku nuk kushton shumë me shkue me autobus?
Me shkue në San Francisco me autobus nuk kushton shumë.
Sa kushton me shkue në San Francisco me autobus?
Me shkue në San Francisco me autobus nuk kushton shumë.

4. A është i madh automobili juej?
 Po, automobili im është i madh.
 Automobili i kujt është i madh?
 Automobili im është i madh.
 Qysh është automobili juej?
 Automobili im është i madh.
 A është mësuesi juej shqiptar?
 Po, mësuesi im është shqiptar.
 Mësuesi i kujt është shqiptar?
 Mësuesi im është shqiptar.
 Çë kombësije është mësuesi juej?
 Mësuesi im është shqiptar.
 A është xhaja juej 37 vjeç?
 Po, xhaja im është 37 vjeç.
 Xhaja i kujt është 37 vjeç?
 Xhaja im është 37 vjeç.
 Sa vjeç është xhaja juej?
 Xhaja im është 37 vjeç.
 A është vllai juej nxënës?
 Po, vllai im është nxënës.
 Vllai i kujt është nxënës?
 Vllai im është nxënës.
 Çka është vllai juej?
 Vllai im është nxënës.

A është e bukur shtëpia juej?
 Po, shtëpia ime është e bukur.
 Shtëpia e kujt është e bukur?
 Shtëpia ime është e bukur.
 Qysh është shtëpia juej?
 Shtëpia ime është e bukur.
 A është e ré çanta juej?
 Po, çanta ime është e ré.
 Çanta e kujt është e ré?
 Çanta ime është e ré.
 Qysh është çanta juej?
 Çanta ime është e ré.
 A është e madhe dritorja juej?
 Po, dritorja ime është e madhe.
 Dritorja e kujt është e madhe?
 Dritorja ime është e madhe.
 Qysh është dritorja juej?
 Dritorja ime është e madhe.
 A është mësuesja juej shqiptare?
 Po, mësuesja ime është shqiptare.

Mësuesja e kujt është shqiptare?
 Mësuesja ime është shqiptare.
 Çe kombësije është mësuesja juej?
 Mësuesja ime është shqiptare.

5. A banojnë prindët tuej në Virgjinia?
 Jo, prindët e mij nuk banojnë në Virgjinia.
 Prindët e kujt nuk banojnë në Virgjinia?
 Prindët e mij nuk banojnë në Virgjinia?
 Ku nuk banojnë prindët tuej?
 Prindët e mij nuk banojnë në Virgjinia.
 A dijnë me folë shqip fëmijët tuej?
 Jo, fëmijët e mij nuk dijnë me folë shqip.
 Fëmijët e kujt nuk dijnë me folë shqip?
 Fëmijët e mij nuk dijnë me folë shqip.
 Cilët fëmijë nuk dijnë me folë shqip?
 Fëmijët e mij nuk dijnë me folë shqip.
 A janë librat tuej përdhë?
 Jo, librat e mij nuk janë përdhë.
 Librat e kujt nuk janë përdhë?
 Librat e mij nuk janë përdhë.
 Ku nuk janë librat tuej?
 Librat e mij nuk janë përdhë.
 A janë vllaznit tuej nënolicera?
 Jo, vllaznit e mij nuk janë nënolicera.
 Vllaznit e kujt nuk janë nënolicera?
 Vllaznit e mij nuk janë nënolicera.
 Çka nuk janë vllaznit tuej?
 Vllaznit e mij nuk janë nënolicera.

A janë këpucët tueja të zeza?
 Po, këpucët e mija janë të zeza.
 Këpucët e kujt janë të zeza?
 Këpucët e mija janë të zeza.
 Çfarë ngjyre kanë këpucët tueja?
 Këpucët e mija janë të zeza.
 A shkruajnë mirë pëndat tueja?
 Po, pëndat e mija shkruajnë mirë.
 Pëndat e kujt shkruajnë mirë?
 Pëndat e mija shkruajnë mirë.
 Qysh shkruajnë pëndat tueja?
 Pëndat e mija shkruajnë mirë.
 A janë të bardha këmishat tueja?
 Po, këmishat e mija janë të bardha.

Këmishat e kujt janë të bardha?
 Këmishat e mija janë të bardha.
 Çfarë ngjyre janë këmishat tueja?
 Këmishat e mija janë të bardha.
 A janë shqiptare mësueset tueja?
 Po, mësueset e mija janë shqiptare.
 Mësueset e kujt janë shqiptare?
 Mësueset e mija janë shqiptare.
 Çe kombësije janë mësueset tueja?
 Mësueset e mija janë shqiptare.

For further practice reverse questions and answers in 4 and 5.

6. A është Zotni Drini rrobaqepës?
 Po, Zotni Drini është rrobaqepës.
 Kush është rrobaqepës?
 Zotni Drini është rrobaqepës.
 Me çka merret Zotni Drini?
 Zotni Drini është rrobaqepës.
 Çka është Zotni Drini?
 Zotni Drini është rrobaqepës.
 A është dyqani i tij në Rrugën Kosova?
 Po, dyqani i tij është në Rrugën Kosova.
 Dyqani i kujt është në Rrugën Kosova?
 Dyqani i tij është në Rrugën Kosova.
 Në çë rrugë është dyqani i tij?
 Dyqani i tij është në Rrugën Kosova.

A është Zotni Tabaku nga Tirana?
 Po, Zotni Tabaku është nga Tirana.
 Kush është nga Tirana?
 Zotni Tabaku është nga Tirana.
 Prej nga është Zotni Tabaku?
 Zotni Tabaku është nga Tirana.
 A është grueja e tij nga Kavaja?
 Po, grueja e tij është nga Kavaja.
 Kush është nga Kavaja?
 Grueja e tij është nga Kavaja.
 Prej nga është grueja e tij?
 Grueja e tij është nga Kavaja.

A do të shkojë nesër në plazhë Zotni Bregu?
 Po, Zotni Bregu do të shkojë nesër në plazhë.
 Kush do të shkojë nesër në plazhë?
 Zotni Bregu do të shkojë nesër në plazhë.
 Ku do të shkojë nesër Zotni Bregu?
 Zotni Bregu do të shkojë nesër në plazhë.
 A do të shkojnë edhe djelmët e tij në plazhë?
 Po, edhe djelmët e tij do të shkojnë në plazhë.
 Ku do të shkojnë edhe djelmët e tij?
 Edhe djelmët e tij do të shkojnë në plazhë.
 Edhe djelmët e kujt do të shkojnë në plazhë?
 Edhe djelmët e tij do të shkojnë në plazhë.
 Po vajzat e tija, a do të shkojnë?
 Jo, vajzat e tija nuk do të shkojnë.
 Vajzat e kujt nuk do të shkojnë?
 Vajzat e tija nuk do të shkojnë.
 Ku nuk do të shkojnë vajzat e tija?
 Vajzat e tija nuk do të shkojnë në plazhë.

7. A është mësuesi ynë nga Durrsi?
 Po, mësuesi ynë është nga Durrsi.
 Mësuesi i kujt është nga Durrsi?
 Mësuesi ynë është nga Durrsi.
 Prej nga është mësuesi ynë?
 Mësuesi ynë është nga Durrsi.
 Kush është nga Durrsi?
 Mësuesi ynë është nga Durrsi.

A është e madhe shkolla jonë?
 Po, shkolla jonë është e madhe.
 Shkolla e kujt është e madhe?
 Shkolla jonë është e madhe.
 Qysh është shkolla jonë?
 Shkolla jonë është e madhe.

A janë librat tonë në raftin e librave?
 Po, librat tonë janë në raftin e librave.
 Librat e kujt janë në raftin e librave?
 Librat tonë janë në raftin e librave.
 Ku janë librat tonë?
 Librat tonë janë në raftin e librave.
 Në cilin raft janë librat tonë?
 Librat tonë janë në raftin e librave.

A janë të reja karrigat tona?
 Po, karrigat tona janë të reja.
 Karrigat e kujt janë të reja?
 Karrigat tona janë të reja.
 Cilat karriga janë të reja?
 Karrigat tona janë të reja.
 Qysh janë karrigat tona?
 Karrigat tona janë të reja.

8. A ka shtëpia e tyne 6 dhoma?
 Po, shtëpia e tyne ka 6 dhoma.
 Shtëpia e kujt ka 6 dhoma?
 Shtëpia e tyne ka 6 dhoma.
 Sa dhoma ka shtëpia e tyne?
 Shtëpia e tyne ka 6 dhoma.
 Cila shtëpi ka 6 dhoma?
 Shtëpia e tyne ka 6 dhoma.

A është vllai i tyne mësues?
 Po, vllai i tyne është mësues.
 Vllai i kujt është mësues?
 Vllai i tyne është mësues.
 Çka është vllai i tyne?
 Vllai i tyne është mësues.
 Kush është mësues?
 Vllai i tyne është mësues.

A janë shtëpit e tyne mbi një kodër?
 Po, shtëpit e tyne janë mbi një kodër.
 Shtëpit e kujt janë mbi një kodër?
 Shtëpit e tyne janë mbi një kodër.
 Ku janë shtëpit e tyne?
 Shtëpit e tyne janë mbi një kodër.
 Cilat shtëpi janë mbi një kodër?
 Shtëpit e tyne janë mbi një kodër.

A janë vllaznit e tyne nxënës?
 Po, vllaznit e tyne janë nxënës.
 Vllaznit e kujt janë nxënës?
 Vllaznit e tyne janë nxënës.
 Çka janë vllaznit e tyne?
 Vllaznit e tyne janë nxënës.
 Cilët vllazën janë nxënës?
 Vllaznit e tyne janë nxënës.

9. A janë drithna gruni dhe misri?
 Po, gruni dhe misri janë drithna.
 Çka janë gruni dhe misri?
 Gruni dhe misri janë drithna.

A janë pemë dardha e pjeshka?
 Po, dardha e pjeshka janë pemë.
 Çka janë dardha e pjeshka?
 Dardha e pjeshka janë pemë.

A janë zarzavate specat, domatet e kastravecet?
 Po, specat, domatet e kastravecet janë zarzavate.
 Çka janë specat, domatet e kastravecet?
 Specat, domatet e kastravecet janë zarzavate.

A janë shpendë rosa, pula e gjeli i detit?
 Po, rosa, pula e gjeli i detit janë shpendë.
 Çka janë rosa, pula e gjeli i detit?
 Rosa, pula e gjeli i detit janë shpendë.

A kemi grá në kët klasë?
 Jo, në kët klasë nuk kemi grá.
 Në cilën klasë nuk kemi grá?
 Në kët klasë nuk kemi grá.
 Çka nuk kemi në kët klasë?
 Në kët klasë nuk kemi grá.

A punon grueja juej?
 Po, grueja ime punon.
 Grueja e kujt punon?
 Grueja ime punon.
 Kush punon?
 Grueja ime punon.

1. Më vjen keq që sot nuk mund të shkojmë me bënë një shetfi në kodër, ashtu si e kemi zakon çdo të diele mbasdreke; arsyeja është se bënë të ftofët dhe është gati me rëndë shif. Në qoftë se koha është e mirë do të shkojmë të dielen që vjen.
2. Ka kohë që nuk i kam pënë prindët. Ata më shkruajnë sot se kanë ndërmend me ardhë këtu për pushimet e Krishtlindjevet. Baba më thotë se ka qenë i ftofun gjithë këtë javë. Nënë është bënë merak; thotë se baba lodhet shumë nga puna, megjithëqë nuk punon më shumë se përpara. Ajo nuk e kupton se baba nuk është i rëndë si përpara.
3. Në mëngjes nisem me tren në orën 7.15 dhe mrrifj në shkollë tamam kur fillon mësimi. Deri tash treni s'ka pasë kurr vonesë. Treni ndalet në dy stacione.
4. Shtëpia që bleva këto kohët e fundit ka një kopsht mjaft të madh; është 30 m. i gjatë dhe 25 m. i gjënë. Në pranverë do të mbjell lule të ndryshme. Ka tri pemë: një qershi, një mollë dhe një portokall.
5. Nuk e di pse, por ka dy ditë që kur marr frymë

më dhemb diçka në gjoks. Besoj se nuk është asgjë serioze, por megjithatë mendoj me shkue ke mjeku.

6. Gjergji më tha se ka humbë librat. A mos e dini ju ku i ka harrue?

My uncle is a farmer. His farm is not far from Tirana. On Saturdays and Sundays I go to my uncle's farm to spend some time. Usually, I go by bus, but once in a while I go by car. When I go there, I work hard from morning until night. There is a lot of work to be done, especially during the spring.

My uncle plants wheat, corn, barley, oats and vegetables. Near his home he has a beautiful orchard of fruit trees. My uncle, his sons and their wives work on the farm; only my aunts stay home to prepare the meals (me bā me hangër). My uncle keeps the products he needs and sells the rest at the market. From the orchard he keeps apples, pears, peaches and cherries for the family, and what he doesn't need he sells at the market. As soon as they are ready for harvesting, he sells the salad greens, potatoes, onions, garlic, cantaloups, cucumbers and green peppers. These are products that he cannot keep too long. He keeps a lot of potatoes as pig food.

Proverb: Pa punë as anmikun mos e pafsh!

Të dielen që kaloi shkova me u-pá me xhajën.
Xhaja jeton në fshat; atje ka një çiflik të madh.
Xhaja është i martuem dhe ka katër djelm. Djali i madh
është 28 vjeç e djali më i vogël është 22 vjeç. Të
gjithë djelmt e xhajës janë të martuem. Xhaja dhe
djelmt e tij punojnë tokën, d.m.th. janë bujq. Afër
xhajës jetojnë edhe shumë bujq tjerë. Zakonisht,
xhaja mbjell në çiflikun e tij grunë, misër e
tërshanë. Para shtëpis ka një kopsht me zarzavate.
Ka edhe një pemishtë me dardha, molla, pjeshka, qershi
etj. Përveç këtyne, familja e xhajës mban edhe mjaft
pula, gjela, rika e bagëti. Xhaja ka në çiflikun e
tij edhe gjashtë kuaj e tri mushka. Mban edhe mjaft
derra.

Xhaja dhe djelmt e tij, mbasi mbajnë për vete
prodhimet që u nevojiten, tepricën e dërgojnë për
t'a shitë në pazár.

QUESTIONS - PYETJE

1. Me kë shkova me u-pá të dielen që kaloi?
2. Kur shkova me u-pá me xhajën?

3. Ku jeton xhaja?
4. Kush jeton në fshat, ku ka një çiflik të madh?
5. Kush është i martuem dhe ka katër djelm?
6. Sa vjeç është djali i madh?
7. Cili djalë është 28 vjeç?
8. Po djali më i vogël, sa vjeç është?
9. Cili djalë është 22 vjeç?
10. Djelmt e kujt janë të martuem?
11. Çka punojnë xhaja e djelmt e tij?
12. Cilët janë bujq?
13. Ku jetojnë edhe shumë bujq tjerë?
14. Kush mbjell në çiflikun e tij zakonisht grunë, misër e tërshanë?
15. Çka mbjell xhaja zakonisht në çiflikun e tij?
16. Ku ka një kopsht me zarzavate?
17. Kush ka edhe një pemishtë me dardha, molla etj?
18. Familja e kujt mban edhe mjaft pula, rika, bagëti e dhen?
19. Çka mban familja e xhajës?
20. Kush ka edhe gjashtë kuaj e tri mushka?
21. Sa derra mban?
22. Çka i bëjnë prodhimet që nuk u nevojiten?
23. Ku i dërgojnë për t'i shitë prodhimet që nuk u nevojiten?

Translate into Albanian.

1. My pen costs 25 leks.
2. Our classroom has two windows.
3. His teacher has been my teacher for two years.
4. Your children are playing in the yard.
5. Her daughter doesn't speak Albanian.
6. His uncle is very rich.
7. Their house is pretty big.
8. Your (fam. form) desk is large.
9. Your (fam. form) pencil is blue.
10. Your daughter and my son went to the city.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 37
PART VIII
VOCABULARY

bagëti, -ja bagëti, -t	(f.)	cattle, livestock
çiflik, -u çifliqe, -t	(m.)	farm, estate
dardhë, -a dardha, -t	(f.)	pear (fruit and tree)
derr, -i derra, -t	(m.)	hog, pig
domate, domatja domate, -t	(f.)	tomatoe
dhen, -t	(f.pl.)	sheep (flock of sheep, rams, lambs)
dhi, -ja dhi, -t	(f.)	goat
fshat, -i fshatra, -t	(m.)	village
groshë, -a groshë, -t	(f.)	bean
grunë, -i	(m.)	wheat
hudër, hudra hudra, -t	(f.)	garlic
kastravec, -i kastraveca, -t	(m.)	cucumber
kopsht, -i kopshte, -t	(m.)	garden, yard
lakën, lakna lakna, -t	(f.)	cabbage

me mbjellë (unë mbjell)	(v.)	to plant, sow
misër, misri misra, -t	(m.)	corn, maize
mushkë, -a mushka, -t	(f.)	mule
me u-pá (unë shifem)	(v.)	to be seen, meet
patate, patatja patate, -t	(f.)	potatoe
pemishtë, -a pemishte, -t	(f.)	orchard
pjeshkë, -a pjeshka, -t	(f.)	peach
qepë, -a qepë, -t	(f.)	onion
rosë, -a rosa, -t	(f.)	duck
sallatë, -a sallata, -t	(f.)	salad, lettuce, salad greens
spec, -i specca, -t	(m.)	green or red pepper, paprika
shpend, -i shpendë, -t	(m.)	fowl, feathered game
shtëpijak, -e shtëpijakë	(adj. m.&f.)	domestic
tepricë, -a teprica, -t	(f.)	leftover, remainder, balance
tërshanë, -a	(f.)	oats

khajë, -a	(m.)	uncle (on father's
khaja, -t		side)
zarzavate, -t	(f.pl.)	vegetable

NOTES:

me u-bâ merak	(v.)	to worry
(unë bâhem merak)		

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A e nxëni mësimin tue shkue në shkollë?
 Jo, unë nuk e nxâ mësimin tue shkue shkollë.
 A shkoni në klasë tue hangër bukë?
 Jo, unë nuk shkoj në klasë tue hangër bukë.
 A e kaloni mbrëmjen tue lexue?
 Po, unë e kaloj mbrëmjen tue lexue.
 A e kalon nxânsi mbrëmjen tue studjue?
 Po, nxânsi e kalon mbrëmjen tue studjue.
 Si e kalon nxânsi mbrëmjen?
 Nxânsi e kalon mbrëmjen tue studjue.
 A e kalon nxânsi mbrëmjen tue nxânë?
 Po, nxânsi e kalon mbrëmjen tue nxânë.
 Si e kalon nxânsi mbrëmjen?
 Nxânsi e kalon mbrëmjen tue nxânë.
 A e kalon punëtori ditën tue punue?
 Po, punëtori e kalon ditën tue punue.
 Si e kalon ditën punëtori?
 Punëtori e kalon ditën tue punue.
 A e kalon fëmija ditën tue qâ?
 Jo, fëmija nuk e kalon ditën tue qâ.
 A e kalon vajza kohën tue lexue?
 Po, vajza e kalon kohën tue lexue.
 Si e kalon kohën vajza?
 Vajza e kalon kohën tue lexue.
2. Ku jeni tue shkue?
 Jam tue shkue në shkollë.
 Ku po shkoni?
 Po shkoj në shkollë.
 Çka jeni tue lexue?
 Jam tue lexue një libër.
 Çka po lexoni?
 Po lexoj një libër.
 Çka jeni tue nxânë?
 Jam tue nxânë dialogun.
 Çka po nxëni?
 Po nxâ dialogun.
 Çka jeni tue bâ?
 Jam tue nxânë dialogun.
 Çka po bâni?
 Po nxâ dialogun.
 Çka është tue bâ mësuesi?

- Mësuesi është tue mësue.
 Çka po bën mësuesi?
 Mësuesi po mëson.
 Çka është tue bën nxënësi?
 Nxënësi është tue nxënë.
 Çka po bën nxënësi?
 Nxënësi po nxën.
 Çka është tue bën vajza?
 Vajza është tue folë me mësuesen.
 Çka po bën vajza?
 Vajza po flet me mësuesen.
 Çka është tue bën oficeri?
 Oficeri është tue folë me ushtarët.
 Çka po bën oficeri?
 Oficeri po flet me ushtarët.
3. A e keni lë automobilin dje?
 Po, e kam lë.
 A jeni lë ju dje?
 Po, jam lë.
 A e kam zgjue unë djalin heret sot?
 Po, ju e keni zgjue djalin heret sot.
 A jam zgjue edhe unë heret?
 Po, edhe ju jeni zgjue heret.
 A e kanë pastrue ata dhomën?
 Po, ata e kanë pastrue dhomën.
 A janë pastrue edhe ata vetë?
 Po, edhe ata vetë janë pastrue.
4. Kush është lë me ujë të ftofët?
 Unë jam lë me ujë të ftofët (ti, ai etj.).
 Kush është çue heret sot?
 Unë jam çue heret sot (ti, ai etj.).
 Kush është nisë dje vetëm?
 Unë jam nisë dje vetëm (ti, ai etj.).
 Kush nuk është rrue dje?
 Unë nuk jam rrue dje (ti, ai etj.).
5. A jeni lë ndonjiherë në liqë?
 Po, unë jam lë shpeshherë në liqë.
 Po vllai, a është lë ndonjiherë në liqë?
 Po, edhe vllai është lë shpeshherë në liqë.
 A jeni lë ndonjiherë në dët?
 Po, na jemi lë shpeshherë në dët.
 Po mësuesit, a janë lë ndonjiherë në dët?

LESSON 38

Po, edhe mësuesit janë lã shpeshherë në dët.
A janë lã ushtarët ndonjherë në liqë?
Po, ushtarët janë lã shpeshherë në liqë.
Po nxãnsit, a janë lã shpeshherë në liqë?
Po, edhe nxãnsit janë lã shpeshherë në liqë.

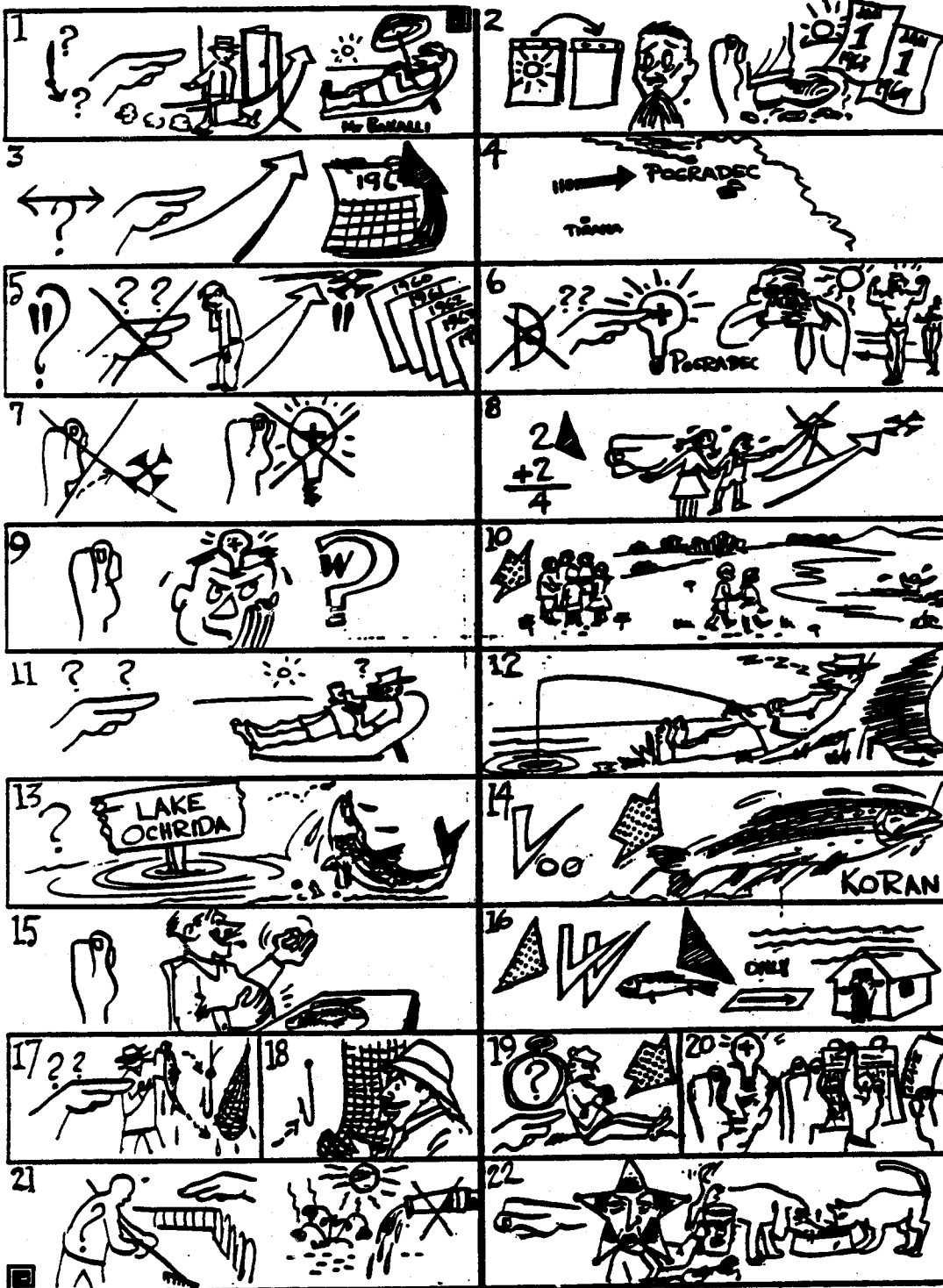
6. A je zgjue heret sot në mëngjes?
Po, unë jam zgjue heret sot në mëngjes.
Po kapiteni, a është zgjue heret sot në mëngjes?
Po, edhe kapiteni është zgjue heret sot në mëngjes.
A jeni zgjue heret ju të gjithë?
Po, na të gjithë jemi zgjue heret.
A janë zgjue heret ushtarët?
Po, ushtarët janë zgjue heret.
Kur janë zgjue ushtarët?
Ushtarët janë zgjue heret.
Kur janë zgjue nxãnsit?
Nxãnsit janë zgjue heret.
A janë zgjue mësuesit vonë?
Po, mësuesit janë zgjue vonë.
Kur janë zgjue mësuesit?
Mësuesit janë zgjue vonë.
Po mësueset, kur janë zgjue?
Edhe mësueset janë zgjue vonë.
Kur janë zgjue fëmijët?
Fëmijët janë zgjue heret.

7. A i mat rrobet para se t'i blejsh?
Po, unë i mas rrobet para se t'i blej.
A i mat mësuesi këpucët para se t'i blejë?
Po, mësuesi i mat këpucët para se t'i blejë.
A i matni çorapët para se t'i bleni?
Jo, na nuk i masim çorapët para se t'i blejmë.
A i masin grát kapelat para se t'i blejnë?
Po, grát i masin kapelat para se t'i blejnë.
A i masin vajzat fanelat para se t'i blejnë?
Po, vajzat i masin fanelat para se t'i blejnë.

PUSHIMET NË LIQENIN E OHRIT

1. Kur do të niseni për pushime, Zotni Bakalli?
2. Nesër, shpresoj; ka një vjet që po e pres këtë ditë.
3. Ku do të shkoni sivjet?
4. Në Pogradec.
5. Përsëri? A nuk jeni mërzitë tue shkue çdo vjet në të njëjtin vend?
6. A nuk e dini se Pogradeci është qendër verimi dhe ka klimë të shëndoshët?
7. S'kam qenë kurr atje, nuk e di.
8. Përveç kësaj, fëmijët e mij nuk duen me shkue tjetërkund, veçse atje.
9. Pse vallë?
10. Kanë shoqni atje, fusha me bredhë, liqenin me notue etj.
11. Si do t'a kaloni kohën ju?
12. Tue fjetë e tue zënë peshk.
13. A ka peshk të mirë liqëni i Ohrit?
14. Po, ka një lloj trofte që quhet koran.
15. Kam hangër koran; ka mish shumë të shijshëm.
16. Ashtu është; ky peshk jeton vetëm n'at liqë.
17. Me çka e zëni: me grep, apo me rrjetë?
18. E zë me grep, natyrisht; rrjetën e përdorin peshkatarët.
19. Sa kohë do të qëndroni atje?
20. Mendoj të qëndrojmë vetëm një muaj; aq kam leje.
21. Kush do të kujdesohet për kopshtin do te thahet në qoftë se nuk e ujitni.
22. Vjehrra ime; ajo do të mendojë gjithashtu me u dhënë me hangër qenit e macës.

ALBANIAN - 38

Idiomatic Translation - Përkëthim i Lirë

VACATIONING AT LAKE OCHRIDA

1. When are you leaving for your vacation Mr. Bakalli?
2. Tomorrow, I hope. I have been waiting a year for this day.
3. Where are you going this year?
4. To Pogradec.
5. Again? Aren't you tired of going every year to the same place?
6. Don't you know that Pogradec is a vacation center and it has a healthy climate?
7. I've never been there, I don't know.
8. Besides (this), my children don't want to go anywhere else (but there).
9. I wonder why?
10. There they have company, open fields to wander in, the lake to swim in, etc.
11. How are you going to spend the time?
12. Sleeping and fishing.
13. Does Lake Ochrida have good fish?
14. Yes, there is a kind of trout called "koran."
15. I've eaten "koran," its meat is very tasty.
16. That's right, this fish lives only in that lake.
17. How do you catch it, with a fishhook or a net?
18. With a fishhook naturally, fishermen use nets.
19. How long will you stay there?
20. I think we'll stay only one month, that's the amount of leave I have.
21. Who's going to take care of your yard? It's going to dry out if you don't water it.
22. My mother-in-law, she'll feed the dog and also the cat.

THE PROGRESSIVE FORM OF THE PRESENT

1. We have already dealt with the progressive form of the present (see Vol. III, page 129), which is one of the two progressive forms of the Albanian verb. The second one is formed with the particle po and the present tense of the verb we want to use.

Examples:

me shkue

1st form

jam tue shkue
je tue shkue
është tue shkue

jemi tue shkue
jeni tue shkue
janë tue shkue

(I am going)
(you are going)
(he is going)

(we are going)
(you are going)
(they are going)

2nd form

po shkoj
po shkon
po shkon

po shkojmë
po shkoni
po shkojnë

me fjetë

jam tue fjetë
je tue fjetë
është tue fjetë

jemi tue fjetë
jeni tue fjetë
janë tue fjetë

(I am sleeping)
(you are ")
(he is ")

(we are ")
(you are ")
(they are ")

po flëj
po flën
po flën

po flëjmë
po flëni
po flëjnë

me bë

jam tue bë
je tue bë
është tue bë

jemi tue bë
jeni tue bë
janë tue bë

(I am doing)
(you are doing)
(he is doing)

(we are doing)
(you are doing)
(they are doing)

po bëj
po bën
po bën

po bëjmë
po bëni
po bëjnë

me thënë

jam tue thënë	(I am saying)	po thom
je tue thënë	(you are saying)	po thue
është tue thënë	(he is saying)	po thotë
jemi tue thënë	(we are saying)	po thomi
jeni tue thënë	(you are saying)	po thoni
janë tue thënë	(they are saying)	po thonë

2. Note that the present progressive may extend the meaning to include what happens habitually in the present, even though the action is not happening at the present moment.

Example s:

Janë tue ndërtue (or: po ndërtojnë) shumë shtëpi të bukura këto kohët e fundit.

(They are building beautiful houses nowadays.)

Fëmijët e miç janë tue shkue (or: po shkojnë mirë me mësim).

(My children are getting along fine at school.)

Remark: The two forms of the progressive are used interchangeably without change in content. However, to give the content a sense of urgency, the form with po is used.

Examples:

Agim: Eja se u-bâ vonë!
(Agim: Come on, it's getting late.)

Tefta: Po vîj.
(Tefta: I am coming (right now).)

Agim: A shkove atje?
(Agim: Did you go there?)

Tefta: Jo, po shkoj tash.
(Tefta: No, I am going right now.)

LESSON 38

3. The first form has its participle; the second one does not.

Examples:

tue shkue	going
tue b ^a	doing
tue fjetë	sleeping
tue th ^a në	saying

4. Since English verbal nouns and participles are the same in form, the student learning Albanian makes the common mistake of applying the same rule of sameness in form to Albanian verbal nouns and participles. The English verbal noun may correspond to a completely different category in Albanian.

Examples:

Reading is useful. (verbal noun subject)
Leximi është i nevojshëm. (verbal noun)

She prefers walking. (verbal noun object)
Asaj i pëlqen me ecë. (infinitive)

He remained sitting. (attribute)
Ai ndejti ulë. (past participle)

How about going? (object of preposition)
Po në qoftë se shkojmë? (present tense)

Other expressions like "I am going to leave tomorrow" are translated in Albanian with the verb in the future: Nesër do të nisem.

COMPOUND TENSES OF PASSIVE VERBS

Compound tenses of passive verbs are conjugated with the auxiliary me qenë "to be."

Examples:

me u-lá

jam lá
je lá
është lá

jemi lá
jeni lá
janë lá

me u-këthye

jam këthye
je këthye
është këthye

jemi këthye
jeni këthye
janë këthye

me u-zgjue

jam zgjue
je zgjue
është zgjue

jemi zgjue
jeni zgjue
janë zgjue

1. A e ujis unë kopshtin çdo ditë?
Jo, ju nuk e ujitni kopshtin çdo ditë.
Çka ujit ti dy herë në javë?
Unë ujis kopshtin dy herë në javë.
Kush nuk e ujit kurr kopshtin?
Nuk e dij kush nuk e ujit kurr kopshtin.
Çka bëjmë na shpesh?
Na e ujisim kopshtin shpesh.
Kur e ujitni ju kopshtin?
Na e ujisim kopshtin në mëngjes.
Cilët e ujisin kopshtin në mbrëmje?
Ata e ujisin kopshtin në mbrëmje.
2. A i futa unë të hollat në xhep?
Po, ju i futët të hollat në xhep.
Ku i fute ti të hollat?
Unë i futa të hollat në xhep.
Kush nuk i futi të hollat në xhep?
Ai nuk i futi të hollat në xhep.
A i futëm na të hollat në çantë?
Po, na i futëm të hollat në çantë.
Ku i futët ju të hollat?
Na i futëm të hollat në çantë.
Cilët i futën të hollat në çantë?
Ata i futën të hollat në çantë.
3. A do të fus unë shumë gjëna në raft?
Po, ju do të futni shumë gjëna në raft.
Çka do të fusish ti në raft?
Unë do të fus shumë gjëna në raft.
Kush do të fusi shumë gjëna në raft?
Ai do të fusi shumë gjëna në raft.
A do t'i fusim na rrobet në raft?
Po, na do t'i fusim rrobet në raft.
Çka do të futni ju në raft?
Na do t'i fusim rrobet në raft.
Cilët do t'i fusin rrobet në raft?
Shokët e mij do t'i fusin rrobet në raft.
4. A e kaloj unë kohën tue shkruar letra?
Po, ju e kaloni kohën tue shkruar letra.
Qysh e kalon ti kohën?

Unë e kaloj kohën tue lexue.
 Kush e kalon kohën tue lexue e tue shkruie letra?
 Ai e kalon kohën tue lexue e tue shkruie letra.
 A e kalojmë na kohën tue punue e tue lexue?
 Po, na e kalojmë kohën tue punue e tue lexue.
 Çka kaloni ju tue punue e tue lexue?
 Na e kalojmë kohën tue punue e tue lexue.
 Cilët e kalojnë kohën tue folë?
 Shokët tuej e kalojnë kohën tue folë.

5. A e kaloj unë kohën në kinema?
 Po, ju e kaloni kohën në kinema.
 Ku e kalon ti kohën?
 Unë e kaloj kohën në shtëpi.
 Kush e kalon kohën në shtëpi?
 Djali im e kalon kohën në shtëpi.
 A e kalojmë na kohën në plazhë?
 Po, na e kalojmë kohën në plazhë.
 Ku e kaloni ju kohën?
 Na e kalojmë kohën në plazhë.
 Cilët e kalojnë kohën në shkollë?
 Nxënësit e kalojnë kohën në shkollë.
6. A i kam lã unë plaçkat?
 Po, ju i keni lã plaçkat.
 Çka ke lã ti?
 Unë i kam lã plaçkat.
 Kush i ka lã plaçkat?
 Ai i ka lã plaçkat.
 A i kemi lã na edhe këmishat?
 Po, na i kemi lã edhe këmishat.
 Kur i keni lã ju këmishat?
 Na i kemi lã këmishat dje.
 Cilët nuk i kanë lã këmishat dje?
 Ata nuk i kanë lã këmishat dje.
7. A jam lã unë sot në mëngjes me sapun?
 Po, ju jeni lã me sapun sot në mëngjes.
 Me çka je lã ti sot në mëngjes?
 Unë jam lã me sapun sot në mëngjes.
 Kush është lã me sapun sot në mëngjes?
 Ai është lã me sapun sot në mëngjes.
 A jemi lã na me ujë të nxehët?
 Po, na jemi lã me ujë të nxehët.
 Me çfarë uji jeni lã ju?

Na jemi l  me ujë të nxehët.
 Cilët janë l  me ujë të ftofët?
 Ata janë l  me ujë të ftofët.

8. Kur jam në klasë, a qëndroj unë më kambë?
 Po, kur jeni në klasë ju qëndroni më kambë.
 Po ti, a qëndron më kambë kur je në klasë?
 Jo, kur unë jam në klasë nuk qëndroj më kambë.
 Kush qëndron më kambë kur  sht në klasë?
 Mësuesi qëndron më kambë kur  sht në klasë.
 A qëndrojmë na më kambë gjithë ditën?
 Jo, na nuk qëndrojmë më kambë gjithë ditën.
 Po ju, a qëndroni më kambë gjithë ditën?
 Jo, as na nuk qëndrojmë më kambë gjithë ditën.
 Cilët nuk qëndrojnë më kambë gjithë ditën?
 Ata nuk qëndrojnë më kambë gjithë ditën.
9. A mërzitem unë nganjiherr ?
 Po, ju m rziteni nganjiherr .
 Kur m rzite ti?
 Unë mërzitem rrallë.
 Kush mërzitet shpesh?
 Djali i tij mërzitet shpesh.
 A m rzitemi na gjatë pushimevet?
 Jo, na nuk m rzitemi gjatë pushimevet.
 Kur nuk m rziteni ju?
 Na nuk m rzitemi gjatë pushimevet.
 Cilët m rziten gjatë pushimevet?
 Nuk e di j cilët m rziten gjatë pushimevet.
10. A kujdesohem unë për automobilin tim?
 Po, ju kujdesoheni për automobilin tuej.
 Për çka kujdesohe ti?
 Unë kujdesohem për automobilin tim.
 Kush kujdesohet për automobilin e tij?
 Xhaja im kujdesohet për automobilin e tij.
 A kujdesohemi na për plaçkat tona?
 Po, na kujdesohemi për plaçkat tona.
 Për çka kujdesoheni ju?
 Na kujdesohemi për plaçkat tona.
 Cilët kujdesohen për plaçkat e tyne?
 Ata kujdesohen për plaçkat e tyne.
11. A mendoni me shkue ndokund nesër?
 Jo, nuk mendoj me shkue kund nesër.

Ku mendon me shkue ti nesër?
 Unë mendoj me shkue nesër në plazhë.
 Kur mendon me shkue në qytet baba?
 Baba mendon me shkue në qytet sonte.
 Ku mendoni me shkue sonte?
 Na mendojmë me shkue sonte në bibliotekë.
 Po ju, ku mendoni me shkue?
 Unë mendoj me shkue me ata tjetërkund.
 Ku do të shkojnë ata?
 Ata mendojnë me shkue në teatër.

12. Kush skon për pushime në Florida çdo dy vjetë?
 Ai skon për pushime në Florida çdo dy vjetë.
 Ku do të shkoni ju për pushime vjetin që vjen?
 Vjetin që vjen unë do të shkoj për pushime në Shqipëri.
 Në ç'muej shkoj unë për pushime?
 Ti skon për pushime në korrik.
 Ku qenë ata për pushime vjet?
 Vjet ata qenë për pushime në Francë.
 Po ju, ku qetë për pushime vjet?
 Vjet unë qesh për pushime në Afrikë.

13. A është i shijshëm mishi i derrit?
 Po, mishi i derrit është i shijshëm.
 Qysh është mishi i viçit?
 Mishi i viçit është i shijshëm.
 A është e shijshme supa me barishte?
 Po, supa me barishte është shumë e shijshme.
 A janë të shijshme sallatat?
 Po, sallatat janë të shijshme.
 Cilat gjellë janë të shijshme, zakonisht?
 Zakonisht, gjellët që na pëlqejnë janë të shijshme.
 A janë të shijshme pemët?
 Po, pemët janë të shijshme.
 Qysh janë pemët?
 Pemët janë të shijshme.

14. A keni leje me hy në këtë ndërtesë?
 Po, kam leje me hy në këtë ndërtesë.
 Ku e keni lejën?
 E kam në xhep.

LESSON 38

A dini me notue?
Po, unë di me notue.
Kush nuk di me notue?
Motra ime nuk di me notue.

A keni pushim nesër?
Jo, nesër nuk kemi pushim.
Kur keni pushim?
Të shtundevet e të dielevet kemi pushim.
Po të hënëvet, a keni pushim?
Jo, të hënëvet nuk kemi pushim?

A ju pëlqejnë macat?
Jo, macat nuk më pëlqejnë.
Po qent, a ju pëlqejnë?
Po, qent më pëlqejnë.
A keni qen?
Po, djali im ka një qen të vogël.

Ku punon vllai juaj?
Vllai im punon në një shoqni.
Në cilën shoqni punon?
Punon në Shoqnin M.T.A.
A është e madhe kjo shoqni?
S'është as e madhe as e vogël.

A thahen plaçkat në diell?
Po, plaçkat thahen në diell.
Çka thahet në diell?
Plaçkat thahen në diell.
Po lulet, a thahen pa ujë?
Po, lulet thahen pa ujë.
Cilat thahen pa ujë?
Lulet thahen pa ujë.

1. Kur marr frymë më dhemb gjoksi; a mendoni se jam i ftofun?
2. Malet e nalta janë të mbulueme me borë edhe gjatë verës; atje ajri është i pastër dhe, natyrisht, klima është e shëndoshët.
3. Ka disa kafshë që hanë gjithë ditën dhe përtypin gati gjithë natën; këto kafshë quhen kafshë përtypëse (ruminants).
4. Për fat të mirë, sot ka ilaçe kaq të mira sa sëmundje që një herë ishin shumë të rrezikshme, sot konsiderohen (are considered) sëmundje të lehta.
5. Dje erdha në shkollë më kambë sepse kujtova se i kishem humbë çelësat e automobilit; fëmijët i gjetën sot në mëngjes në xhep të xhaketës që kishem ndërrue at ditë.
6. Mbasi i urova një natë të mirë, aty nga mesnata shkova me fjetë dhe posa mrrijta në shtëpi piva ca hapa, sepse unë nuk mund të fliej kur bie vonë.
7. Katundarët ditën e pazarit shesin prodhime të ndryshme, si drith, barishte, bylmet etj.
8. Dishroj një gotë uji dhe një shishe vene.
9. Kur ishem i vogël, e mbaj në mend si sot, gjyshja më falte çdo të shtunde një lek; me at lek blejshem sheqerna. Natyrisht që e dojshem shumë gjyshen...
10. Kur ishem i pamartuem miqt më ftojshin shpesh për darkë. Ato darka më kanë kushtue shumë sepse ata kishin shumë fëmijë dhe çdo herë që shkojshem ke ata duhet t'u dërgojshem nga një peshqesh.

LESSON 38

When I was attending high school in Elbasan, one of the two instructors who taught French, and of course who was a Frenchman, used to study Albanian. He thought--and I think he was right--that Albanian is one of the most beautiful languages in Europe, and he knew many of them. He also said that no one spoke it better than the people of Elbasan. In a short time he learned all the grammar and he had a rich vocabulary. In spite of that, he spoke Albanian with a strange (i, e, të çuditshëm) accent (shqiptim, -i), and since he read many old books, he would use a lot of words which were no longer in use. He liked books on the customs of Albania. He would read them with great pleasure. He once read that in the mountains of Albania the women had to wash the guest's feet. This was the only custom he didn't like, but I assured him (me sigurve) that such a custom was not as bad as many others that Europe has.

Proverb: Qetsija e mendjes është gosti e pandame.

Pogradeci është një qytet i vogël dhe i bukur në breg të liqenit t'Ohrit dhe është një qendër verimi.

Zotni Bakalli me familjen e tij do të nisen për pushime nesër në mëngjes. Edhe sivjet, sikurse vjet, do të shkojnë për një muaj në Pogradec. Klima e Pogradecit është e shëndoshët. Liqeni i Ohrit ka një lloj trofte shumë të shijshme, që quhet koran. Kjo lloj trofte jeton vetëm në këtë liqen.

Zotni Bakalli do të shkojë shpesh me zënë peshk me grep. Në mëngjes heret, ai do të shofë barka me peshkatarë, të cilët shkojnë për të zënë peshk me rrjetë.

Zotni Bakalli do të donte me qëndruar më shumë se një muaj në Pogradec, por nuk mundet, mbasi ka vetëm një muaj leje.

Gjatë kohës që ata do të jenë në Pogradec, Zoja Vera, vjehrra e Zotni Bakallit, do të kujdesohet me ujitë kopshtin me lule e, gjithashtu, me u dhënë me hangër qenit e macës së familjes Bakalli.

QUESTIONS - PYETJE

1. Çfarë qyteti është Pogradeci?
2. Cili qytet është një qendër verimi?
3. Në breg të cilit liqë është Pogradeci?
4. Kush do të niset për pushime nesër në mëngjes?
5. Kur do të niset për pushime Zotni Bakalli me familjen e tij?
6. Ku do të shkojnë ata për një muaj?
7. Çka do të bëjnë ata edhe sivjet?
8. Cila klimë është e shëndoshët?
9. Qysh është klima e Pogradecit?
10. Çfarë lloj trofte ka liqëni i Ohrit?
11. Ku jeton kjo lloj trofte?
12. Qysh është korani?
13. Kush do të shkojë shpesh me zënë peshk?
14. Me çka do të zëjë peshk Zotni Bakalli?
15. Çka do të shofi ai në mëngjes heret?
16. Me çka zënë peshk peshkatarët?
17. Kush do të donte me qëndrue më shumë se një muaj në Pogradec?
18. Pse nuk mundet me qëndrue më shumë se një muaj?
19. Sa leje ka Zotni Bakalli?
20. Kush do të kujdesohet me ujitë kopshtin?
21. Çka do të bëjë vjehrra e Zotni Bakallit?
22. Vjehrra e kujt do të kujdesohet edhe me i dhënë me hangër qenit e macës?

Translate into Albanian.

1. I have seen a three-year-old boy swimming.
2. You are eating too much meat, that's not good for your health.
3. I am going to stay here for awhile.
4. I haven't studied the reading part.
5. He continued reading for half an hour.

Translate into English.

6. A është e zënjohur kjo karrigë?
Po, e ka zënjohur Zotni Berati.
7. Prindët mendojnë për fëmijët kur këta janë të vogjël.
8. Të gjithë janë mërzitë nga moti i keq.
9. Qeni e maca shkojnë keq me njëri tjetrin.
10. Gjella pa krypë nuk është e shijshme.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 38
PART VIII
VOCABULARY

me bredhë (unë bredh)	(v.)	to hop, skip, leap, jump, run; hasten, wander, roam, play
grep, -i grepa, -t	(m.)	fishhook, crochet hook; hand of a watch.
gjithashtu	(conj.)	also; likewise
koran, -i korañë, -t	(m.)	a kind of salmon- trout
krypë, -a krypëna, -t	(f.)	salt
me u-kujdesue (unë kujdesohem)	(v.)	to take care of, pay attention, attend to, take the trouble to
kund	(adv.)	somewhere, anywhere
leje, -a leje, -t	(f.)	permission, permit, leave, furlough
lloj, -i lloj, -t lloje, -t	(m.)	kind, sort
macë, -a maca, -t	(f.)	cat
me mendue (unë mendoj)	(v.)	to think, meditate
me u-mërzitë (unë mërzitem)	(v.)	to get bored, annoyed, bothered
mot, -i mote, -t	(m.)	weather; year
me notue (unë notoj)	(v.)	to swim
i njëjti e njëjta të njëjtët të njëjtat	(m.s.) (f.s.) (m.pl.) (f.pl.)	the same, identical

LESSON 38

përsëri	(adv.)	again
pushim, -i pushime, -t	(m.)	rest, pause, break, vacation (pl. only)
qen, -i qen, -t or qej, -t	(m.)	dog
me qëndrue (unë qëndroj)	(v.)	to stand, resist, persist, be firm, stop, last, stay for a short time
rrjetë, -a rrjeta, -t	(f.)	net, network
shëndet, -i	(m.)	health
i, e, të shëndoshët të shëndoshta	(adj. m.&f.)	health, sturdy, well, vigorous, robust
i, të shijshëm e, të shijshme	(adj. m.&f.)	tasty
shoqni, -ja shoqni, -t	(f.)	company, society, community
tjetërkund	(adv.)	somewhere else, elsewhere
troftë, -a trofta, -t	(f.)	trout
me u-thá (unë thahem)	(v.)	to get dry, wither, shrivel; to die (for plants)
me ujitë (unë ujis)	(v.)	to water
veçse	(conj.)	except, except that, but
verim, -i verime, -t	(m.)	summer vacation summering
vjehërr, -a vjehërra, -t	(f.)	mother-in-law

LESSON 38

me zânë
(unë zâ)

(v.)

to take, take hold
of, seize, catch,
begin, reach,
suppose

NOTES:

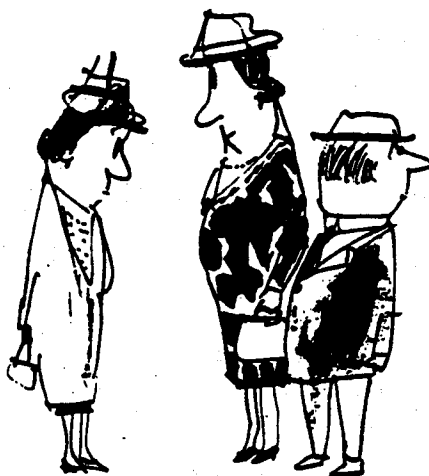
me zânë peshk

to fish

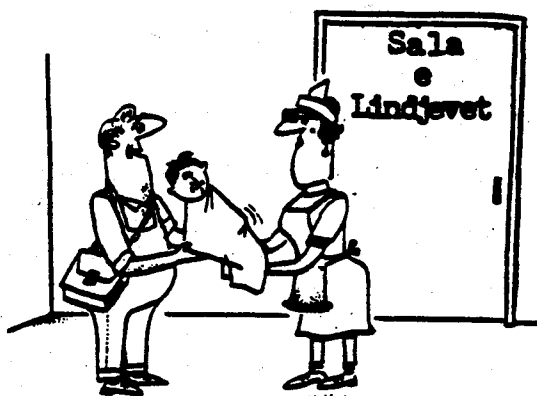
liqëni i Ohrit

Lake Ochrida

LESSON 38

- Pse nuk e këthen kryet nga unë yt shoq?
- S'mundet. I është ngri qafa tue shikue grât e botës.

Mrekulli, por unë s'jam i ati. Kam ardhë me ndreqë nevojtoeren.

LESSON 39

PART I

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A të thotë mësuesi me studjue sa më shumë?
 Po, mësuesi më thotë me studjue sa më shumë.
 Çka të thotë mësuesi?
 Mësuesi më thotë me studjue sa më shumë.
 Kujt i thotë mësuesi me studjue sa më shumë?
 Mue më thotë mësuesi me studjue sa më shumë.

A të tha mësuesi dje me e nxënë mësimin përmendsh?
 Po, mësuesi më tha dje me e nxënë mësimin përmendsh.
 Çka të tha mësuesi dje?
 Mësuesi më tha dje me e nxënë mësimin përmendsh.
 Kujt i tha mësuesi dje me e nxënë mësimin përmendsh?
 Mue më tha mësuesi dje me e nxënë mësimin përmendsh.

A i thë mësuesit dje me t'a dhënë librin?
 Po, unë i thash mësuesit dje me m'a dhënë librin.
 Çka i thë mësuesit dje?
 Unë i thash mësuesit dje me m'a dhënë librin.

A i thoni mësuesit përditë "mirë mëngjes"?
 Po, na i thomi mësuesit përditë "mirë mëngjes."
 Çka i thoni mësuesit përditë?
 Na i thomi mësuesit përditë "mirë mëngjes."

A i thatë mësuesit dje "mirë mëngjes"?
 Po, na i thamë mësuesit dje "mirë mëngjes."
 Çka i thatë mësuesit dje?
 Na i thamë mësuesit dje "mirë mëngjes."

A thonë nxënsit shpesh se mësimi është i vështirë?
 Po, nxënsit thonë shpesh se mësimi është i vështirë.
 Çka thonë nxënsit shpesh?
 Nxënsit thonë shpesh se mësimi është i vështirë.

A thanë nxënsit dje se mësimi është i vështirë?
 Po, edhe dje nxënsit thanë se mësimi është i vështirë.
 Çka thanë nxënsit dje?
 Nxënsit thanë dje se mësimi është i vështirë.

2. Çka po bënë sot?
 Sot po shkruaj ca letra.
 Çka bënë dje?
 Dje s'bëna asgjë.

Çka bân mësuesi përditë?

Mësuesi mëson përditë.

Çka bân mësuesi të shtunden që kaloi?

Të shtunden që kaloi mësuesi shkoi në teatër.

Çka bân oficeri të dielen që kaloi?

Të dielen që kaloi edhe oficeri shkoi në teatër.

A i bân ju vetë shtretnit?

Po, na vetë i bājme shtretnit.

Kush i bân shtretnit?

Na i bājme shtretnit.

A i bânë ushtarët vetë shtretnit javën që kaloi?

Po, ushtarët vetë i bânë shtretnit javën që kaloi.

3. A e bân gjellën nana në shtëpin tuej?

Po, nana e bân gjellën në shtëpin time.

Kush e bân gjellën në shtëpin tuej?

Nana e bân gjellën në shtëpin time.

A bân grueja juej punë dore?

Po, grueja ime bân punë dore.

Çka bân grueja juej?

Grueja ime bân punë dore.

A u bân vizitë miqvet shpesh?

Po, unë u bāj vizitë miqvet shpesh.

Kujt i bân ju vizitë shpesh?

Unë u bāj vizitë shpesh miqvet.

4. A i ep djalit të holla të dielen?

Po, unë i ap djalit të holla të dielen.

Çka i ep djalit të dielen?

Unë i ap djalit të holla të dielen.

A i dhë grues peshqesh për Krishtlindje?

Po, unë i dhash grues peshqesh për Krishtlindje.

Kush i dha grues peshqesh për Krishtlindje?

Unë i dhash grues peshqesh për Krishtlindje.

LESSON 39

A u dha oficeri leje ushtarëvet me shkue në kinema?
Po, oficeri u dha leje ushtarëvet me shkue në kinema.
Kur u dha oficeri leje ushtarëvet me shkue në kinema?
Oficeri u dha leje ushtarëvet me shkue në kinema të shtunden mbasdreke.

A u apim na peshqeshe gjyshevet?
Po, ju u epni peshqeshe gjyshevet.
Kush u ep peshqeshe gjyshevet?
Na u apim peshqeshe gjyshevet.

A u dhamë na peshqeshe fëmijëvet?
Po, ju u dhatë peshqeshe fëmijëvet.
Kush u dha peshqeshe fëmijëvet?
Ju u dhatë peshqeshe fëmijëvet.

A u apin oficerat leje ushtarëvet?
Po, oficerat u apin leje ushtarëvet.
A u dhanë oficerat leje ushtarëvet me shkue në kinema?
Po, oficerat u dhanë leje ushtarëvet me shkue në kinema.
Kush u dha leje ushtarëvet me shkue në kinema?
Oficerat u dhanë leje ushtarëvet me shkue në kinema

5. A ju tha mësuesi mos të flitni anglisht në klasë?
Po, mësuesi na tha mos të flasim anglisht në klasë.
Çka ju tha mësuesi?
Mësuesi na tha mos të flasim anglisht në klasë.
Kush ju tha mos të flitni anglisht në klasë?
Mësuesi na tha mos të flasim anglisht në klasë.

A ju tha nana mos të shkoni jashtë natën?
Po, nana na tha mos të shkojmë jashtë natën.
Çka ju tha nana?
Nana na tha mos të shkojmë jashtë natën.

A ju tha mjeku mos të rrini në diell për shumë kohë?
Po, mjeku na tha mos të rrijmë në diell për shumë kohë.
Kush ju tha mos të rrini në diell për shumë kohë?

LESSON 39

Mjeku na tha mos të rrijmë në diell për shumë kohë.
Çka ju tha mjeku?
Mjeku na tha mos të rrijmë në diell për shumë kohë.

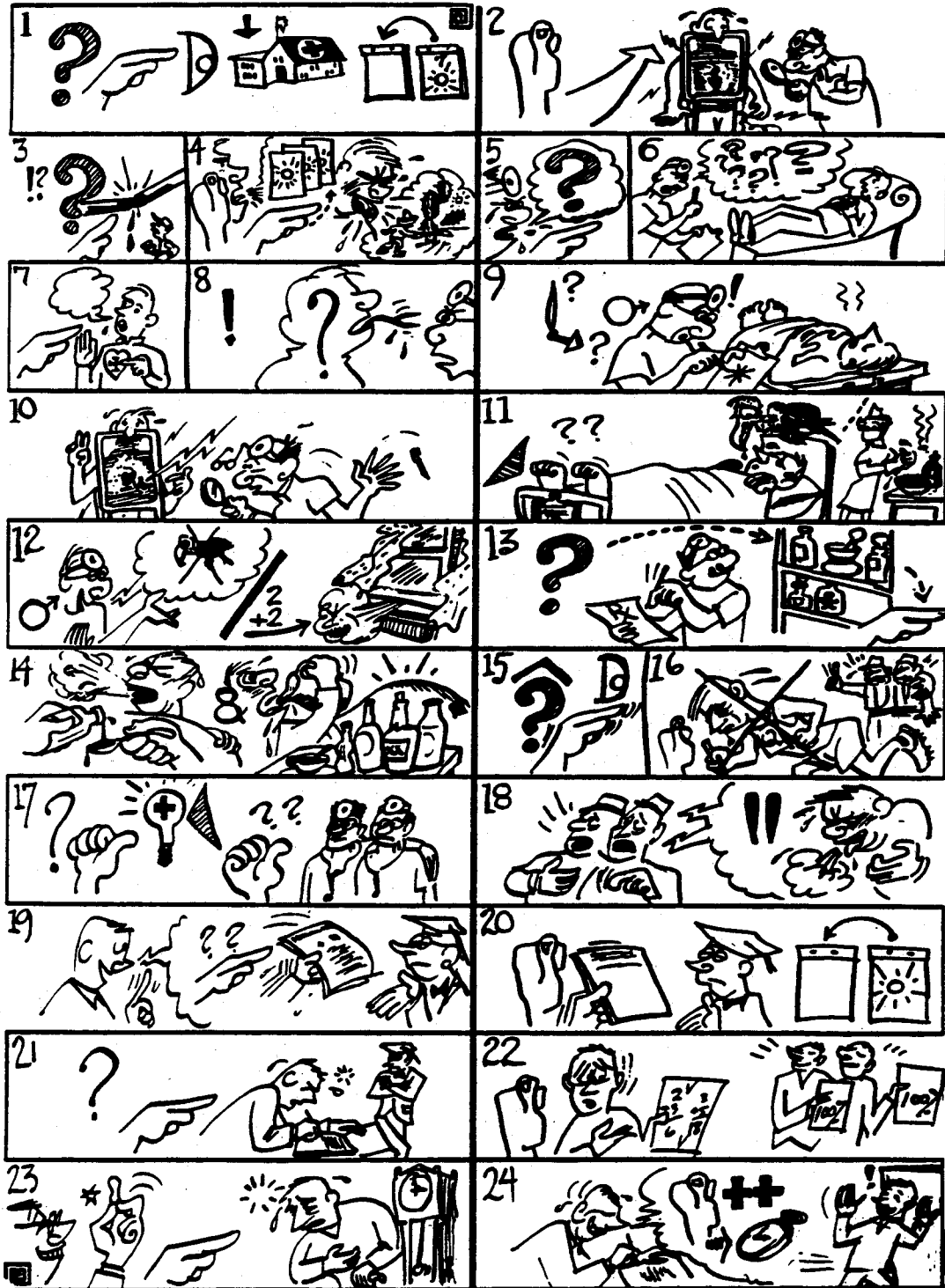
6. A bëni mësuesi shumë punë?
Po, mësuesi bëni shumë punë
Çka bëni mësuesi?
Mësuesi bëni shumë punë.

A e bëni punëtori punën shpejt?
Po, punëtori e bëni punën shpejt.
Kush e bëni punën shpejt?
Punëtori e bëni punën shpejt.
Çka bëni punëtori shpejt?
Punëtori e bëni punën shpejt.
Si e bëni punën punëtori?
Punëtori e bëni punën shpejt.

TE SPECIALISTI PËR SËMUNDJE TË MUSHKËNIVET

1. Çka bëtë në spital javën që kaloi?
2. Shkova me u-vizitue te një specialist për sëmundje të mushkënavet.
3. Jo ore! Çë patët?
4. Ju thash ca ditë më parë se kam një kollë të thatë.
5. Çka ju tha mjeku?
6. Vizitën e parë më bëni vetëm pyetje të ndryshme.
7. A i thatë të vërtetën?
8. Natyrisht që i a thash; kush e gënjen mjekun?
9. Kur ju a bëni diagnozën?
10. Herën e dytë; më shikoi në radioskopë dhe pë se më ishte hapë një plevit i vjetër.
11. A është e rrezikshme ase ngjithëse kjo sëmundje?
12. Më tha se jo, por shtoi se duhet të ruhem nga korrentet.
13. Çfarë ilaçesh ju dha?
14. Shirup për kollë e më tha me pë langje sa më shumë.
15. Çka tjetër duhet të bëni?
16. Duhet mos të lodhem; kështu më thanë dy shokë.
17. Si e dijnë ata këtë gjë; a mos janë mjekë ata?
18. Thanë se edhe ata kanë pasë të njëjtën sëmundje.
19. Një gjë tjetër; a i a dhatë mësuësit detyrat e shtëpisë?
20. Unë i a dhash sot; tjerët i a dhanë dje.
21. Po provimin, si e bëtë?
22. Unë bëna shumë gabime; tjerët e bëna mirë.
23. S'ka rëndësi; ju keni qenë pa qejf këto ditë.
24. Do të përpiqem me e bë më mirë një herë tjetër. Lamtumirë!
25. Udhë e mbajë!

ALBANIAN - 39

PJESA E DYTË
 DIALOGU AT THE LUNG SPECIALIST'S (OFFICE) DIALOGUE
 Idiomatic Translation - Përkëthim i Lirë

1. What did you do at the hospital last week?
2. I went to be examined by a lung specialist.
3. Really? What was wrong with you?
4. I told you a few days ago that I have had a dry hacking cough.
5. What did the doctor tell you?
6. During the first visit he asked me various questions.
7. Did you tell him the truth?
8. Naturally I did, who lies to the doctor?
9. When did he make the diagnosis?
10. The second time, he fluoroscoped me and saw that my pleurisy was activated.
11. Is this illness dangerous or infectious?
12. He told me it wasn't, but he added that I should be careful of drafts.
13. What kind of drugs did he prescribe for you?
14. A syrup for the cough and he told me to drink as much liquid as possible.
15. What else should you do?
16. I shouldn't get tired, that's what two friends told me.
17. How do they know this, are they doctors?
18. They told me that they had the same illness too.
19. Another thing, did you give the teacher your homework?
20. I gave it to him today, the others gave theirs yesterday.
21. How did you make out in the examination?
22. I made mistakes, the others came out alright.
23. It doesn't matter, you have been indisposed lately.
24. I'll try to do it better some other time.
Good-bye!
25. Have a nice trip!

NEGATIONS NUK AND MOS "NOT, DON'T"

Both nuk and mos in English mean not and don't.
Nuk is never used with infinitive, subjunctive and the imperative mood.

Usage of mos

1. With the infinitive or subjunctive mood:

Examples:

Të thash mos me shkue. I told you not to go.
Të thash mos të shkojsh.

The above statements differ only in form, the content is the same.

2. With the imperative mood:

Examples:

Mos fol shumë!	Don't talk too much!
Mos e lë derën çelë!	Don't let the door open!
Mos shkruaj me dorë të majtë!	Don't write with your left hand!
Mos ha shumë se trashesh!	Don't eat too much because you will get fat!

3. With phrases and sentences expressing doubt or fear of something that has happened or will happen:

Examples:

A mos është ai mësuesi im?	Say, isn't he my teacher?
A mos e ka marrë vesh, vallë?	I wonder if he has learned about it?

4. With the optative mood:

Example:

Kurr mos shkofsh!

That you may never go!

Usage of nuk

Examples:

Nxânsi nuk âsht i
zellshëm.

Gjella nuk ishte e
shtrëjtë.

Nuk pata kohë me shkue.

Nuk do të jem në shtëpi
mbasdreke.

The pupil is not
diligent.

The food was not
expensive.

I didn't have time to go.

I will not be home in
the afternoon.

SIMPLE PAST OF VERBS THAT IN THE INFINITIVE MOOD END
IN NASAL VOWELS: â, ê, î, ÿ and û.

Verbs ending in the infinitive mood in nasal vowels
in the simple past take the following endings: -na,
-ne, -ni, -më, -të, -në.

Examples:

me bâ
"to do"

unë bâna
ti bâne
ai bâni
na bâmë
ju bâtë
ata bânë

me shtî
"to insert"

shtîna
shtîne
shtîni
shtîmë
shtîtë
shtînë

me ndê
"to stretch"

ndêna
ndêne
ndêni
ndêmë
ndêtë
ndênë

me hÿ
"to enter"

hÿna
hÿne
hÿni
hÿmë
hÿtë
hÿnë

me vû
"to put"

vûna
vûne, etj.

1. A thash unë se nesër s'kemi shkollë?
Po, ju thatë se nesër s'kemi shkollë.
Çka thé ti?
Unë thash se nesër s'kemi shkollë.
Kush tha se nesër s'kemi shkollë?
Zotni Petrela tha se nesër s'kemi shkollë.
A thamë na me shkue në kinema?
Po, na thamë me shkue në kinema.
Ku thatë ju me shkue?
Na thamë me shkue në qytet.
Cilët thanë me shkue në qytet?
Ata thanë me shkue në qytet?
2. A i dhash unë mësuesit një libër?
Po, ju i dhatë mësuesit një libër.
Çka i dhë ti mësuesit?
Unë i dhash mësuesit një libër.
Kush i dha mësuesit një libër?
Ai i dha mësuesit një libër.
A i dhamë na mësuesit shumë libra?
Po, na i dhamë mësuesit shumë libra.
Kujt i dhatë ju shumë libra?
Na i dhamë mësuesit shumë libra.
Çka i dhanë ata mësuesit?
Ata i dhanë mësuesit shumë libra.
3. A e bëna unë dje detyrën e shtëpis?
Po, ju e bëtë dje detyrën e shtëpis.
Kur e bëne ti detyrën e shtëpis?
Unë e bëna dje detyrën e shtëpis.
Kush e bëni dje detyrën e shtëpis?
Ai e bëni dje detyrën e shtëpis.
A e bëmë na dje detyrën e shtëpis?
Po, na e bëmë dje detyrën e shtëpis.
Çka bëtë ju dje?
Na bëmë dje detyrën e shtëpis.
Cilët e bënë dje detyrën e shtëpis?
Ata e bënë dje detyrën e shtëpis.
4. A i tha baba djalit mos të flasi pa mendue?
Po, baba i tha djalit mos të flasi pa mendue.
Kush i tha djalit mos të flasi pa mendue?
Baba i tha djalit mos të flasi pa mendue.
Kujt i tha baba mos të flasi pa mendue?

LESSON 39

Baba i tha djalit mos të flasi pa mendue.
Çka i tha baba djalit?
Baba i tha djalit mos të flasi pa mendue.

A u tha mësuesi nxënësve "mos flitni anglisht në klasë"?
Po, mësuesi u tha nxënësve "mos flitni anglisht në klasë."
Kush u tha nxënësve "mos flitni anglisht në klasë"?
Mësuesi u tha nxënësve "mos flitni anglisht në klasë."
Kujve u tha mësuesi "mos flitni anglisht në klasë"?
Mësuesi u tha nxënësve "mos flitni anglisht në klasë."
Çka u tha mësuesi nxënësve?
Mësuesi u tha nxënësve "mos flitni anglisht në klasë."

5. A mos është heret me shkue me hangër?
Po, është heret me shkue me hangër.
A mos është heret me shkue me fjetë?
Jo, nuk është heret me shkue me fjetë.
A mos është vonë me u-nisë për San Francisco?
Jo, nuk është vonë me u-nisë për San Francisco.
A mos është e marte sot?
Jo, sot nuk është e marte.
A mos jemi në maj tash?
Jo, tash nuk jemi në maj.
A mos ka ardhë Zotni Miloti?
Po, Zotni Miloti ka ardhë n'orën pesë.
A mos është kjo shtëpia juej?
Po, kjo është shtëpia ime.
A mos jeni ju shqiptar?
Jo, unë nuk jam shqiptar; unë jam francez.
A mos është ai nëntoger?
Jo, ai është kapiten.
A mos jeni ju vllai i Zotni Milotit?
Po, unë jam vllai i Zotni Milotit.
A mos keni qenë vjet në këtë shkollë?
Jo, s'kam qenë vjet në këtë shkollë.
A mos keni shkue në Las Vegas javën që kaloi?
Po, javën që kaloi kam shkue në Las Vegas.
A mos ke ardhë vallë me aeroplan?
Jo, kam ardhë me tren.
A mos e njef vallë Zotni Gurin?
Jo, nuk e njof.

6. A keni nji herë në muej provim me shkrim?
 Po, nji herë në muej kemi provim me shkrim.
 Kush ka nji herë në muej provim me shkrim?
 Na kemi nji herë në muej provim me shkrim.
 Sa herë në muej keni provim me shkrim?
 Na kemi nji herë në muej provim me shkrim.
 Kur keni provim me shkrim?
 Na kemi nji herë në muej provim me shkrim.
 Çka keni nji herë në muej?
 Na kemi nji herë në muej provim me shkrim.

A keni çdo katër javë provim me gojë?
 Po, çdo katër javë kemi provim me gojë.
 Kush ka çdo katër javë provim me gojë?
 Na kemi çdo katër javë provim me gojë.
 Kur keni provim me gojë?
 Çdo katër javë kemi provim me gojë.
 Çka keni çdo katër javë?
 Çdo katër javë kemi provim me gojë.
 Çfarë provimi keni çdo katër javë?
 Çdo katër javë kemi provim me gojë.

7. A marrim frymë na me mushkëni?
 Po, na marrim frymë me mushkëni.
 Kush merr frymë me mushkëni?
 Na të gjithë marrim frymë me mushkëni.
 Me çka marrim frymë na?
 Na marrim frymë me mushkëni.
 Po kafshët, me çka marrin frymë?
 Edhe kafshët marrin frymë me mushkëni.

A punojnë mjekët, infermierët e infermieret në spital?
 Po, mjekët, infermierët e infermieret punojnë në spital.
 Kush punon në spital?
 Mjekët, infermierët e infermieret punojnë në spital.
 Çka bëjnë mjekët, infermierët e infermieret në spital?
 Mjekët, infermierët e infermieret punojnë në spital.
 Ku punojnë mjekët, infermierët e infermieret?
 Mjekët, infermierët e infermieret punojnë në spital.
 Në ç'vend punojnë mjekët, infermierët e infermieret?
 Mjekët, infermierët e infermieret punojnë në spital.

A keni kollë shpesh?
 Jo, unë nuk kam kollë shpesh.
 Kush nuk ka kollë shpesh?
 Unë nuk kam kollë shpesh.
 Çka nuk keni shpesh?
 Unë nuk kam kollë shpesh.
 Kur ka kollë ai?
 Ai ka kollë kur është i sëmundë.

8. A është e thatë toka kur nuk bje shi?
 Po, toka është e thatë kur nuk bje shi.
 Qysh është toka kur nuk bje shi?
 Toka është e thatë kur nuk bje shi.
 Kur është toka e thatë?
 Toka është e thatë kur nuk bje shi.

A është e thatë klima e Arizonës?
 Po, klima e Arizonës e thatë.
 Qysh është klima e Arizonës?
 Klima e Arizonës është e thatë.
 Klima e cilit shtet është e thatë?
 Klima e Arizonës është e thatë.
 Po klima e New Yorkut, a është e thatë?
 Jo, klima e New Yorkut nuk është e thatë.

9. A është mirë me thënë gjithëmonë të vërtetën?
 Po, është mirë me thënë gjithëmonë të vërtetën.
 Kur është mirë me thënë të vërtetën?
 Të vërtetën është mirë me e thënë gjithëmonë.
 Çka është mirë me thënë gjithëmonë?
 Është mirë me thënë gjithëmonë të vërtetën.
 Çka është mirë me bërë gjithëmonë?
 Është mirë me thënë gjithëmonë të vërtetën.
 A është keq me thënë gjithëmonë të vërtetën?
 Jo, nuk është keq me thënë gjithëmonë të vërtetën.

A është mirë me gënjye?
 Jo, nuk është mirë me gënjye.
 Çka nuk është mirë me bërë?
 Nuk është mirë me gënjye.
 A është keq me gënjye?
 Po, me gënjye është keq.

10. A ju pëlqen shirupi i qershivet?
 Po, shirupi i qershivet më pëlqen.
 Kujt i pëlqen shirupi i qershivet?
 Mue më pëlqen shirupi i qershivet.
 Cili shirup ju pëlqen?
 Shirupi i qershivet më pëlqen.

A pini në mëngjes lang portokallash?
 Po, unë pij në mëngjes lang portokallash.
 Kush pi në mëngjes lang portokallash?
 Unë pij në mëngjes lang portokallash.
 Çka pini ju në mëngjes?
 Unë pij në mëngjes lang portokallash.
 Çfarë langu pini ju në mëngjes?
 Unë pij në mëngjes lang domatesh.
 Kur pini ju lang domatesh?
 Unë pij në mëngjes lang domatesh.

Durrsi është një qytet shumë i vjetër. Në kohën e Romakëve të quajtur Durrachium dhe ishte jo vetëm qendër verimi për qytetarët (citizens) e pasun romakë, por edhe një limë tregtar me rëndësi të madhe. Romakët patën ndërtuar Udhën Egnatia, rrugë që bashkonte këtë qytet me vendet tjera të Gadishullit Ballkanik. Mjerisht, sot e ka humbur rëndësinë e disa shekujve (centuries) më parë.

Rana (sand) e bardhë dhe e pastër, klima e butë dhe deti i nxehtë e bëjnë bregun e detit të Durrsit një ndër brigjet më të bukura të Adriatikut. Për shumë shekuj në krahinën e Durrsit ka pasur shumë kënetë (swamps), e natyrisht, malarja (malaria) ishte sëmundja më e rrezikshme për banorët e kësaj krahine, e sidomos për të huejt. Nga vjetri 1920 deri në vjetrin 1936, shoqëria amerikane "Rockefeller Foundation" ka ndihmuar (to help) shumë në themelimin (reclaiming of overflowed land) e tokëve me kënetë. Tokët e Durrsit janë mjaft pjellore dhe prodhojnë: drithë, ullinj, barishte, oriz (rice) e pambuk (cotton).

LESSON 39

1. Two of my brothers-in-law hope to go on vacation for six months; they will spend two months in Albania.
2. The bus leaving Berat was delayed for a long time, but it arrived on time in Sarandë.
3. I will not go to a hotel, but to some friends; I will sleep tonight in my cousin's house and tomorrow in my sister's house. Last night I slept in the car.
4. Whether they live in the city or in a village, it is customary (me pasë zakon) for Albanian families to keep chickens in the garden. This way they always have fresh eggs for themselves and food for a guest that may arrive at any moment.
5. I wish you a happy birthday!
6. First, he showed me what kind of a house he used to live in a long time ago, and then he told me how he became rich.
7. There is a grocery store a few steps from my house; they have very good meat, but it is quite expensive.

Proverb: Mendja e shëndoshët në trup të shëndoshët.

Ka pothuej dy javë që kam kollë, kështu, katër ditë më parë shkova me u-vizitue ke një mjek. Shkova në spitalin e shtetit mbasi aty ka shumë doktora. Kur i tregova sekretares se çka kishem ajo më dërgoi ke specialisti për sëmundje të mushkënavet. Mjeku më bëni shumë pyetje mbi sëmundjet që kam pasë më parë. Më shikoi në radioskopi për pothuej dhete minuta. Kur mbaroi punë më tregoi se kishem një plevit të lehtë. Më tha se sëmundja nuk ishte as e rrezikshme as ngjitëse. Më dha një recetë që të blejsnem disa ilaçe në një barnatore e më këshilloi që të pij sa më shumë langje. Më tha me u-ruejtë nga korrentet dhe mos me u lodhë shumë.

QUESTIONS - PYETJE

1. Çka kam ka pothuej dy javë?
2. Kush ka kollë ka pothuej dy javë?
3. Ku shkova me u-vizitue katër ditë më parë?
4. Çka bëna katër ditë më parë?
5. Ke kush shkova me u-vizitue katër ditë më parë?
6. Pse shkova ke një mjek?

7. Kush shkoi në spitalin e shtetit?
8. Në cilin spital shkova?
9. Ku ka shumë doktora?
10. Kush i tregoi sekretares se çka kishte?
11. Çka i tregova sekretares?
12. Kush më dërgoi ke specialisti për sëmundje të mushkënavet?
13. Ke cili specialist më dërgoi sekretarja?
14. Kush më bëni shumë pyetje mbi sëmundjet që kam pasë më parë?
15. Sa pyetje më bëni mjeku?
16. Kush më shikoi në radioskopit për pothuej dhetë minuta?
17. Çka bëni mjeku për pothuej dhetë minuta?
18. Kush më tregoi se kishem një plevit të lehtë?
19. Çfarë sëmundje kishem?
20. Cila sëmundje nuk ishte as e rrezikshme as ngjitëse?
21. Çka më dha mjeku që të blejshem disa ilaçe në një barnatore?
22. Pse më dha mjeku një recetë?
23. Kush më këshilloi me pi sa më shumë langje?
24. Çka më këshilloi mjeku me pi?
25. Nga çka më tha mjeku me u-ruejtë?
26. Kush më tha mos me u-lodhë shumë?

Translate into English.

1. Na hÿmë në klasë mbasi hÿni mësuesi.
2. Mbrëmë frÿni një erë e fortë me borë e shi.
3. Mushkënit na shërbejnë me marrë frÿmë.
4. E shikova, por nuk e përshëndeta.
5. Ai më pã se unë e shikova dy herë.

Translate into Albanian.

6. I forgot your book at home. Please forgive me!
7. Please go home as soon as possible!
8. This homework is very difficult.
9. The syrup my doctor gave me is sweet.
10. They gave me two books and now I want to give them two magazines.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 39
PART VIII
VOCABULARY

i, e, t'ambël t'ambla	(adj. m.&f.)	sweet; fresh (water)
diagnozë, -a diagnoza, -t	(f.)	diagnosis
gabim, -i gabime, -t	(m.)	mistake, error, fault
me gënjye (unë gënjej)	(v.)	to lie, deceive, cheat, swindle
me këshillue (unë këshilloj)	(v.)	to advise
kollë, -a	(f.)	cough
korrent, -i korrente, -t	(m.)	current (of air & electricity), draft
iamtumirë!	(in- terj.)	good-bye
lang, -u langje, -t	(m.)	liquid, juice
mushkëni, -ja mushkëni, -t	(f.)	lung
ngjitës, ngjitëse	(adj. m.&f.)	sticky, climbing, infectious, contagious
me u-përpijekë (unë përpiqem)	(v.)	to try, attempt, make an effort, struggle, bump, collide
me përshëndetë (unë përshëndes)	(v.)	to greet, to salute
plevit, -i	(m.)	pleurisy
pothuej	(adv.)	almost

LESSON 39

provim, -i provime, -t	(m.)	test, examination
radioskopfi, -ja	(f.)	fluoroscope
recetë, -a receta, -t	(f.)	prescription, recipe
me u-ruejtë (unë ruhem)	(v.)	to be careful, watch out, guard oneself
i, të rrezikshëm e, të rrezikshme	(adj. m.&f.)	dangerous
spital, -i spitale, -t	(m.)	hospital
me shikue (unë shikoj)	(v.)	to look, watch, glance at
shirup, -i shirupë, -t	(m.)	syrup
me shtue (unë shtoj)	(v.)	to add, increase, grow, multiply
i, e, të thatë të thata	(adj. m.&f.)	dry, skinny, barren
e vërtetë, e vërteta të vërteta, të vërtetat	(f.)	the truth
me u-vizitue (unë vizitohem)	(v.)	to be visited, have a checkup

NOTES:

Jo ore!

No kidding! Is that so!
Really?

Me bënë pyetje
(unë bëj pyetje)

to ask questions

Me bënë diagnozë
(unë bëj diagnozë)

to diagnose

LESSON 39

Me bâ provim
(unë bâj provim).

to test and take a rest

S'ka rëndësi

that's not important, never
mind

Me qenë pa qejf

to be indisposed, ill

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A i matni rrobet para se t'i bleni?
 Po, unë i mas rrobet para se t'i blëj.
 Po mësuesi, a i mat rrobet para se t'i blejë?
 Po, edhe mësuesi i mat rrobet para se t'i blejë.
 A i matni këpucët para se t'i bleni?
 Po, na i masim këpucët para se t'i blejmë.
 A i masin vajzat kapelat para se t'i blejnë?
 Po, vajzat i masin kapelat para se t'i blejnë.

2. A e matët uniformën para se t'a ndërrojshi?
 Po, unë e mata uniformën para se t'a ndërrojshem.
 Po oficeri, a e mati uniformën para se t'a ndërronte?
 Po, edhe oficeri e mati uniformën para se t'a ndërronte.
 A i matët çorapët para se t'i blejshi?
 Jo, na nuk i matëm çorapët para se t'i blejshim.
 Po vajzat, a i matën çorapët para se t'i blejshin?
 Jo, as vajzat nuk i matën çorapët para se t'i blejshin.

3. A do t'i matni rrobet nesër?
 Po, unë do t'i mas rrobet nesër.
 A do t'i masi mësuesi rrobet mbasnesër?
 Po, mësuesi do t'i masi rrobet mbasnesër.
 A do t'i matni çorapët që do të bleni?
 Jo, na nuk do t'i masim çorapët që do të blejmë.
 A do t'i masin vajzat çorapët që do të blejnë?
 Jo, as vajzat nuk do t'i masin çorapët që do të blejnë.

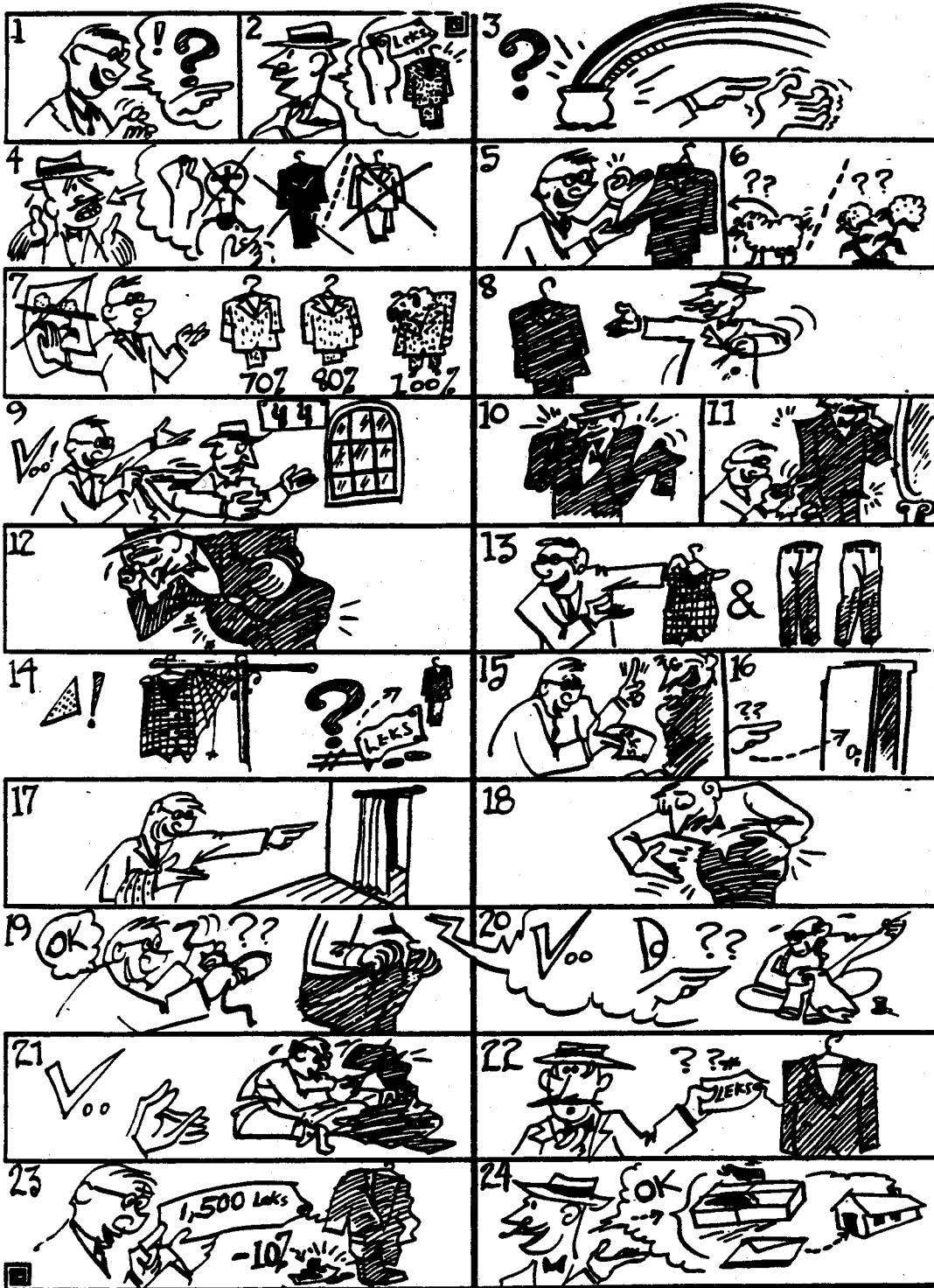
4. A të thotë mësuesi: "Hape dritoren!"?
 Po, mësuesi më thotë: "Hape dritoren!"
 A ju thotë mësuesi: "Hapnie derën!"?
 Po, mësuesi na thotë: "Hapnie derën!"
 A i thotë mësuesi nxënsit: "Mbylle dritoren!"?
 Po, mësuesi i thotë nxënsit: "Mbylle dritoren!"
 A u thotë oficeri ushtarëvet: "Mbyllnie derën!"?
 Po, oficeri u thotë ushtarëvet: "Mbyllnie derën!"

5. A hani ju bukë gruni?
 Po, unë há bukë gruni.
 Kush ha bukë misri?
 Mësuesi ha bukë misri.
 A hani mish lope ju të gjithë?
 Po, na të gjithë hamë mish lope.
 Kush ha supë peshku?
 Na hamë supë peshku.
 A të pëlqen me hangër mish pate?
 Po, mue më pëlqen me hangër mish pate.
 A të pëlqen me hangër mish pule?
 Po, mue më pëlqen me hangër mish pule.
 A të pëlqen me hangër mish derri?
 Po, mue më pëlqen me hangër mish derri.
6. A dini ndonji përrallë të bukur?
 Po, unë dij një përrallë shumë të bukur.
 Tregonie përrallën që dini!
 Si urdhënoni, Zotni mësues.
 A e keni librin shqip?
 Po, e kam.
 M'a epni librin shqip!
 Urdhënoni, Zotni mësues!
 Zotni kapiten, a dini ndonji përrallë?
 Po, unë dij shumë përralla.
 Na tregoni një!
 Si urdhënoni, Zotni mësues.
7. Hapnie dritoren!
 Si urdhënoni, Zotni.
 Hapnie derën!
 Si urdhënoni, Zotni.
 Mbyllnie dritoren!
 Si urdhënoni, Zotni.
 Mbyllnie derën?
 Si urdhënoni, Zotni.
 Hapnie librin!
 Si urdhënoni, Zotni.
 Mbyllnie librin!
 Si urdhënoni, Zotni.

NË NJI DYQAN PËR VESHMBATHJE

1. Tungjatjeta, Zotni! Ç'urdhënoni?
2. Due një kostum.
3. Çfarë ngjyre e doni, Zotni?
4. Nuk di si me thënë; as të mbyllët, as të çelët.
5. Kemi një kostum bojë hëni shumë të mirë dhe elegant.
6. Leshi është, apo pambuku?
7. Jo, Zotni, na s'mbajmë rrobe pambuku; kemi me 70% (për qind) lesh, 80% ase krejt lesh.
8. M'a epni t'a mas si më rri!
9. Si urdhënoni. Urdhënoni e çveshnie xhaketën... Varnie aty, pranë dritores!
10. Në shpatulla më rri mirë, por mangët më duken pak të gjata.
11. Mangët i shkurtojme. Ju ka hije kjo xhaketë.
12. Më rri pak ngusht; natyrisht, kam pak bark.
13. Ky kostum, Zotni, ka edhe jelek e dy palë pantallona.
14. Ashtu? Jelekut i ka dalë moda...Sa e ka çmimin kostumi?
15. Puna e parë është që kostumi t'ju pëlqejë; çmimin e rregullojmë.
16. A keni vend ku me matë pantallonat?
17. Atje në qoshe ka një dhomë të vogël me perde.
18. Pantallonat më rrijnë ngusht në bel.
19. Mirë, a mund t'ju marr masën për t'i zgjanue?
20. Po, urdhënoni! A keni rrobaqepës këtu?
21. Kemi një që bënë shkurtime, zgjanime, zgjatime, etj.
22. Më thoni tash sa e ka çmimin ky kostum?
23. 1500 lekë dhe 10% zbritje në qoftë se e pagueni me të holla në dorë.
24. Mirë. M'a dërgoni në shtëpi bashkë me faturën!

ALBANIAN 40

Idiomatic Translation - Përkëthim i Lirë

AT A DEPARTMENT STORE

1. Hello, sir! May I help you?
2. I want to buy a suit.
3. What color do you want, sir?
4. I don't know how to say it, something neither too dark nor too light.
5. We have a grey suit; it's very good and elegant.
6. Is it made of wool or cotton?
7. No, sir, we don't stock clothes made of cotton; we have clothes with 70% wool, 80% wool, or completely made of wool.
8. Let me try it on to see how it fits.
9. Yes, sir. Please take off your coat... Hang it over there near the window!
10. It fits all right on the shoulders, but the sleeves are a little long.
11. We will shorten them. You look sharp in this coat.
12. It's a little snug; naturally, I'm somewhat stout.
13. This suit, sir, comes with a vest and two pairs of trousers.
14. Is that so? The vest is out of fashion... What's the price of the suit?
15. First of all, you have to like the suit; we will agree on the price.
16. Do you have a place where I can try the trousers on?
17. In that corner over there is a small room with a curtain.
18. The trousers are tight at the waist.

LESSON 40

19. OK, may I measure them on you so we can widen them?
20. Yes, go on. Do you have a tailor here?
21. Yes, we have a tailor who takes care of the alterations.
22. Now tell me what's the price of the suit?
23. 1,500 leks and 10% off if you pay cash.
24. OK. Send it to my home together with the bill.

THE IMPERATIVE WITH THE DIRECT OBJECT

1. A verb in the indicative mood may or may not have the pronominal particle of the direct object. The same thing can be said about a verb in the imperative, but with this difference: if there is a necessity to use the pronominal particle of the direct object, this particle is attached to the verb as a suffix.

Examples:

(a) The 2nd person of the imperative mood with singular and plural direct object.

Indicative mood

Imperative mood

Ju e mbyllni derën kur hyni.
Ju e shkrueni mësimin me
pëndë.
Ju e ndigjoni mësuësin
çka thotë.

Mbyllnie derën kur hyni.
Shkruenie mësimin me
pëndë.
Ndigjonomie mësuësin çka
thotë.

Since the imperative and the second person of the indicative in plural both end in -ni, the pronominal particle of the direct object (i) is omitted as a suffix.

Indicative mood

Imperative mood

Ju i mbyllni dyert.
Ju i shkrueni mësimet.
Ju i ndigjoni mësuësit.

Mbyllni dyert.
Shkrueni mësimet.
Ndigjoni mësuësit

(b) The 2nd person singular of the imperative mood with singular and plural direct object, works in the same way as the imperative in the plural, but if the imperative of the 2nd person singular ends in a vowel, a -j- is inserted between the vowel and the pronominal particle.

Examples:

Indicative mood

Ti e mbyll derën.
 Ti e ndigjon mësuesin.
 Ti e shkruen mësimin.

Imperative mood

Mbylle derën.(imp. mbyll)
 Ndigjoje mësuesin.(imp.
 ndigjo)
 Shkrueje mësimin.(imp.
 shkruelj)

Ti i mbyll dyert.
 Ti i ndigjon mësuesit.
 Ti i shkruen mësuesit.

Mbylli dyert.
 Ndigjoji mësuesit.
 Shkrueji mësuesit.

Remark: The above rule--the pronominal particle used as a suffix in the imperative--is not applied when the imperative is in the negative form.

Examples:

Mos e mbyllni derën.
 Mos i mbyllni dyert.
 Mos e mbyll derën.
 Mos i mbyll dyert.

Mos e shkrueni mësimin.
 Mos i shkrueni mësimet.
 Mos e shkruelj mësimin.
 Mos i shkruelj mësimet.

VERBAL NOUNS

In Albanian, nouns may derive from verbs; those nouns are called verbal nouns.

Verbs ending in the infinitive with -ue and many ending in -ye may form nouns by changing these endings into -im. The nouns so formed are masculine in singular and feminine in plural.

Examples:

verb

me mësue (to teach)
 me pastrue (to clean)
 me fillue (to start)
 me zgjanue (to enlarge)
 me këthye (to return)
 me këcye (to jump, dance)

nouns

mësim (lesson)
 pastrim (cleanliness)
 fillim (beginning)
 zgjanim (enlargement)
 këthim (return)
 këcim (jump, dance)

LESSON 40

Remark: The students are warned not to confuse these verbal nouns in Albanian with those which connote habitual or continued action, for which other forms of verbal nouns exist in Albanian. Take the first example: Mësim means lesson not teaching. (Teaching excites me.)

PJESA E KATËRT
USHTRIME GRAMATIKORE

LESSON 40
PART IV
GRAMMAR DRILL

1. A i mas unë këpucët para se me i blé?
Po, ju i matni këpucët para se me i blé.
Çka mat ti para se me blé?
Unë i mas këpucët para se me i blé.
Kush i mat këpucët para se me i blé?
Ai i mat këpucët para se me i blé.
A i masim na rrobet para se me i blé?
Po, na i masim rrobet para se me i blé.
Çka matni ju para se me blé?
Na masim rrobet para se me i blé.
Cilët i masin rrobet para se me i blé?
Të gjithë njerzit i masin rrobet para se me i blé.
2. A çveshem unë para se të bie me fjetë?
Po, ju çvesheni para se të bini me fjetë.
Kur çveshe ti?
Unë çveshem para se të shkoj me fjetë.
Kush çveshet para se të shkojë me fjetë?
Ai çveshet para se të shkojë me fjetë.
A çveshemi na para se të lahemi?
Po, na çveshemi para se të lahemi.
Kur çvesheni ju?
Na çveshemi para se të lahemi.
Cilët çveshen para se të lahen?
Të gjithë njerzit çveshen para se të lahen.
3. A e var unë kapelën në varëse kur hËj në dhomë?
Po, ju e varni kapelën në varëse kur hËni në dhomë.
Ku e var ti kapelën kur hËn në dhomë?
Unë e var kapelën në varëse kur hËj në dhomë.
Kush e var kapelën në varëse kur hËn në klasë?
Ai e var kapelën në varëse kur hËn në klasë.
A i varim na kapelat në varëse kur hËjmë në shtëpi?
Po, na i varim kapelat në varëse kur hËjmë në shtëpi.
Ku i varni ju kapelat kur hËni në shtëpi?
Na i varim kapelat në varëse kur hËjmë në shtëpi.
Po ata, ku i varin kapelat kur hËjnë në shtëpi?
Edhe ata i varin kapelat në varëse kur hËjnë në shtëpi.

4. A e mata unë xhaketën ke rrobaqepsi?
 Po, ju e matët xhaketën ke rrobaqepsi.
 Çka mate ti ke rrobaqepsi?
 Unë e mata xhaketën ke rrobaqepsi.
 Kush e mati xhaketën ke rrobaqepsi?
 Zotni Jorgji e mati xhaketën ke rrobaqepsi.
 A i matëm na pantallonat në dyqan?
 Po, na i matëm pantallonat në dyqan.
 Ku i matët ju pantallonat?
 Na i matëm pantallonat në dyqan.
 Çka matën ata në dyqan?
 Ata i matën pantallonat në dyqan.
5. A e vara unë xhaketën në varëse?
 Po, ju e varët xhaketën në varëse.
 Ku e vare ti xhaketën?
 Unë e vara xhaketën në varëse.
 Kush nuk e vari xhaketën në varëse?
 Zotni Selita nuk e vari xhaketën në varëse.
 A i varëm na xhaketat në varëse?
 Po, na i varëm xhaketat në varëse.
 Çka varët ju në varëse?
 Na i varëm xhaketat në varëse.
 Cilët i varën xhaketat në varëse?
 Ata i varën xhaketat në varëse.
6. A do t'i mas unë pantallonat?
 Po, ju do t'i matni pantallonat.
 Çka do të masish ti?
 Unë do t'imas pantallonat.
 Kush do t'i masi pantallonat?
 Zotni Shiroka do t'i masi pantallonat.
 A do t'i masim na këpucët?
 Po, do t'i masim këpucët.
 Çka do të matni ju?
 Na do t'imasim këpucët.
 Cilët do t'i masin këpucët?
 Ata do t'i masin këpucët.
7. A do t'i var unë këmishat në varëse?
 Po, ju do t'i varni këmishat në varëse.
 Ku do t'i varish ti këmishat?
 Unë do t'i var këmishat në varëse.
 Kush do t'i vari këmishat në varëse?
 Zotni Janaqi do t'i vari këmishat në varëse.

A do t'i varim na rrobet në varëse?
 Po, na do t'i varim rrobet në varëse.
 Ku do t'i varni ju rrobet?
 Na do t'i varim rrobet në varëse.
 Cilët do t'i varin rrobet në varëse?
 Ata do t'i varin rrobet në varëse.

8. A të duket e bukur kjo pikturë?
 Po, ajo pikturë më duket mjaft e bukur.
 A i duket atij e mirë kjo gjellë?
 Nuk e di, a i duket atij e mirë ajo gjellë.
 A ju duket i bukur ai libër?
 Jo, ai libër nuk më duket i bukur.
 A u duket atyne e madhe kjo dhomë?
 Po, kjo dhomë u duket atyne e madhe.

A të duken të bukura këto piktura?
 Po, ato piktura më duken mjaft të bukura.
 A i duken atij të mira këto gjellë?
 Nuk e di, a i duken atij të mira ato gjellë.
 A ju duken të bukur ata libra?
 Po, ata libra më duken të bukur.
 A u duken atyne të mëdhaja këto dhoma?
 Po, këto dhoma u duken atyne të mëdhaja.

9. A ka pranë tryezës një karrigë?
 Po, pranë tryezës ka një karrigë.
 Ku ka një karrigë?
 Pranë tryezës ka një karrigë.
 Sa karriga ka pranë tryezës?
 Pranë tryezës ka një karrigë.

A ka afër derës dy rafta?
 Po, afër derës ka dy rafta.
 Ku ka dy rafta?
 Afër derës ka dy rafta.
 Sa rafta ka afër derës?
 Afër derës ka dy rafta

10. A ju rri pak ngusht kapela e ré?
 Po, kapela e ré më rri pak ngusht.
 Kujt i rri pak ngusht kapela e ré?
 Mue më rri pak ngusht kapela e ré.
 Qysh ju rri kapela e ré?
 Kapela e ré më rri pak ngusht.

A i rrijnë mirë atij këpucët e zeza?
 Po, atij i rrijnë mirë këpucët e zeza.
 Qysh i rrijnë atij këpucët e zeza?
 Atij i rrijnë mirë këpucët e zeza.
 Kuj i rrijnë mirë këpucët e zeza?
 Atij i rrijnë mirë këpucët e zeza.

11. A më ka hije kjo kapelë?
 Po, ajo kapelë ju ka hije.
 Kujt i ka hije kjo kapelë?
 Jû ju ka hije ajo kapelë.
 A më ka hije kjo këmishë?
 Po, ajo këmishë ju ka hije.
 Kujt i ka hije kjo këmishë?
 Jû ju ka hije ajo këmishë.
 A më ka hije kjo xhaketë?
 Jo, ajo xhaketë nuk ju ka hije.
 Kujt nuk i ka hije kjo xhaketë?
 Jû nuk ju ka hije ajo xhaketë.
 A më kanë hije këto rrobe?
 Po, ato rrobe ju kanë hije.
 Kuj i kanë hije këto rrobe?
 Jû ju kanë hije ato rrobe.
12. A është ngjyra e kësaj karrige e blertë?
 Po, ngjyra e kësaj karrige është e blertë.
 A është ngjyra e kësaj karrige e blertë e mbyllët?
 Po, ngjyra e kësaj karrige është e blertë e mbyllët.
 A është ngjyra e kësaj tryeze e verdhë?
 Po, ngjyra e kësaj tryeze është e verdhë.
 A është ngjyra e kësaj tryeze e verdhë e mbyllët?
 Jo, ngjyra e kësaj tryeze është e verdhë e çelët.
- A është pënda e verdhë?
 Po, pënda është e verdhë.
 A është pënda e verdhë e mbyllët?
 Jo, pënda nuk është e verdhë e mbyllët.
 A është kravata bojë hîni?
 Po, kravata është bojë hîni.
 A është kravata bojë hîni e çelët?
 Jo, kravata nuk është bojë hîni e çelët.

A janë rrobet e mija bojë hëni?
 Po, rrobet tueja janë bojë hëni.
 Rrobet e kujt janë bojë hëni?
 Rrobet tueja janë bojë hëni.
 Çfarë ngjyre janë rrobet e mija?
 Rrobet tueja janë bojë hëni.
 A janë bojë hëni të mbyllët?
 Jo, janë bojë hëni të çelët.

13. A është leshi këmisha ime?
 Jo, këmisha juej nuk është leshi.
 Këmisha e kujt nuk është leshi?
 Këmisha juej nuk është leshi.
 A është leshi xhaketa ime?
 Po, xhaketa juej është leshi.
 Xhaketa e kujt është leshi?
 Xhaketa juej është leshi.
 A kam unë në shtëpi një këmishë leshi?
 Po, ju keni në shtëpi një këmishë leshi.
 Kush ka në shtëpi një këmishë leshi?
 Ju keni në shtëpi një këmishë leshi.
 Sa këmisha leshi kam unë në shtëpi?
 Ju keni në shtëpi një këmishë leshi.
 Ku kam unë një këmishë leshi?
 Ju keni në shtëpi një këmishë leshi.
 Çka kam unë në shtëpi?
 Ju keni në shtëpi një këmishë leshi.
 Çfarë këmishë kam unë në shtëpi?
 Ju keni në shtëpi një këmishë leshi.

A është pambuku fanela ime?
 Po, fanela juej është pambuku.
 Fanela e kujt është pambuku?
 Fanela juej është pambuku.
 A kam unë në raft një këmishë pambuku?
 Po, ju keni në raft një këmishë pambuku.
 Kush ka në raft një këmishë pambuku?
 Ju keni në raft një këmishë pambuku.
 Sa këmisha pambuku kam unë në raft?
 Ju keni në raft një këmishë pambuku.
 Ku kam unë një këmishë pambuku?
 Ju keni në raft një këmishë pambuku.
 Çka kam unë në raft?
 Ju keni në raft një këmishë pambuku.
 Çfarë këmishë kam unë në raft?
 Ju keni në raft një këmishë pambuku.

14. A ka njeriu dý shpatulla?
 Po, njeriu ka dý shpatulla.
 Sa shpatulla ka njeriu?
 Njeriu ka dý shpatulla.
 A ka nji këmishë dý mangë?
 Po, nji këmishë ka dý mangë.
 Sa mangë ka nji këmishë?
 Nji këmishë ka dý mangë.
 A kanë pantallonat e mij katër xhepa?
 Po, pantallonat tueja kanë katër xhepa.
 Sa xhepa kanë pantallonat e mija?
 Pantallonat tueja kanë katër xhepa.
 Pantallonat e kujt kanë katër xhepa?
 Pantallonat tueja kanë katër xhepa.
 A ka tryeza katër qoshe?
 Po, tryeza ka katër qoshe.
 Sa qoshe ka tryeza?
 Tryeza ka katër qoshe.
 A kanë perde dritoret e klasës sonë?
 Po, dritoret e klasës sonë kanë perde.
 Çka kanë dritoret e klasës sonë?
 Dritoret e klasës sonë kanë perde.
 Cilat dritore kanë perde?
 Dritoret e klasës sonë kanë perde.
 Dritoret e cilës klasë kanë perde?
 Dritoret e klasës sonë kanë perde.
 Nga sa perde kanë dritoret e klasës sonë?
 Dritoret e klasës sonë kanë nga nji perde.
15. A kam pague dje dý fatura?
 Po, dje ju keni pague dý fatura.
 Kush ka pague dje dý fatura?
 Ju keni pague dje dý fatura.
 Sa fatura kam pague unë dje?
 Ju keni pague dje dý fatura.
 Kur kam pague unë dý fatura?
 Dje ju keni pague dý fatura.
 Çka kam bâ unë dje?
 Dje ju keni pague dy fatura.
- A ka Zotni Shijaku pak bark?
 Po, Zotni Shijaku ka pak bark.
 Kush ka pak bark?
 Zotni Shijaku ka pak bark.
 Çka ka Zotni Shijaku?
 Zotni Shijaku ka pak bark.

LESSON 40

A i rregullova unë plaçkat në raft?
Po, ju i rregulluet plaçkat në raft.
Kush i rregulloi plaçkat në raft?
Ju i rregulluet plaçkat në raft.
Çka rregullova unë?
Ju i rregulluet plaçkat në raft.
Ku i rregullova unë plaçkat?
Ju i rregulluet plaçkat në raft.
Çka bëna unë?
Ju i rregulluet plaçkat në raft.

A blëj unë shpesh plaçka me të holla në dorë?
Po, ju bleni shpesh plaçka me të holla në dorë.
Kush blën shpesh plaçka me të holla në dorë?
Ju bleni shpesh plaçka me të holla në dorë.
Çka blëj unë shpesh me të holla në dorë?
Ju bleni shpesh plaçka me të holla në dorë.
Çka bëj unë shpesh?
Ju bleni shpesh plaçka me të holla në dorë.

Konvikti, në të cilin banojshem, ishte 2 kilometra (kilometers) larg shkollës së mesme; çdo mëngjes, një orë para se të fillonte mësimi, niseshem për në shkollë. Më pëlqente shumë me ecë herë në hije të pemëve, herë para dyqanevet të qytetit. Kët gjã e kam bã për 9 muejt e vjetit shkolluer, disa vjetë me rradhë (in a row). Ju do të thoni se unë lodheshem; jo, nuk është e vërtetë; njeriu në moshë (age) të ré nuk lodhet shumë lehtë. Përkundrazi, më duket se ishem gjithëmonë i freskët dhe dreka e darka ishin mã të shijshme se gjatë pushimevet verore, kur e kalojshem kohën tue fjetë ase tue ndejtë gjithë ditën në shtëpi.

-
1. Your cousin Vasil has beautiful white teeth and black hair.
 2. People say that fog is quite dangerous to the health; I just don't believe it.
 3. Did you see how the heavy rain that fell last night ruined all the flowers in the garden?
 4. You are taller than I; you are the tallest in the room.
 5. Will your father come to see us today, I mean you and me?

LESSON 40

6. I happened to be there when he came with his wife and children.
7. I am going to see a lady friend; she is doing my wash for me (washing for me) because I am teaching her English.
8. What day of the month is today?

PJESA E GJASHTË
COPË LEXIMI

LESSON 40
PART VI
READING TEXT

Proverb: Zanati, në mos rrjedhtë pikon.

Të shtunden që kaloi shkova me blé një kostum, mbasi kishem nevojë për një palë rrobe të reja. Porsa hëna në dyqan, i zoti më pyeti se çka dishrojshe. I thash se dojshe me blé një palë petka në një ngjyrë as të mbyllët as të çelët. I zoti më tregoi një kostum bojë hëni që m'u-duk shumë i mirë. Më tha se ishte 90% lesh. Mora xhaketën dhe pantallonat e shkova në një dhomë të vogël me i matë. Xhaketa në shpatulla më rrinte mirë, por mangët ishin pak të gjata. I zoti i dyqanit më tha se kishin një rrobaqepës që kujdesohesh për të bërë shkurtime, zgjanime, zgjatime etj. Pantallonat kishin nevojë për zgjanim në bel mbasi më rrijshin ngusht. Kostumi kishte dy palë pantallona e jelek. Mbasi më pëlqeu pyeta se sa kushtonte. Çmimi i kostumit ishte 1500 lekë. I zoti i dyqanit më tha se po t'a paguejshe me të holla në dorë do të më bënte 10% zbritje. Mbasi nuk kishem mjaft të holla me vete i thash kur t'ishte gati të m'a dërgonte në shëpi bashkë me faturën.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kur shkova me blé një kostum?
2. Çka shkova me blé të shtunden që kaloi?
3. Kush kishte nevojë për një palë rrobe të reja?
4. Për çka kishem nevojë?
5. Kush më pyeti se çka dishrojshe porsa hëna në dyqan?
6. Çka më pyeti i zoti i dyqanit porsa hëna?
7. Kush i tha se donte me blé një palë petka?
8. Çka i thash?
9. Çfarë ngjyre i dojshem petkat?
10. Kush donte një palë petka në një ngjyrë as të mbyllët as të çelët?
11. Kush më tregoi një kostum bojë hëni?
12. Kujt i u-duk shumë i mirë kostumi?
13. Cili kostum ishte 90% lesh?
14. Kush mori xhaketën e pantallonat e shkoi me i matë?
15. Pse mora xhaketën e pantallonat e shkova në një dhomë të vogël?
16. Qysh më rrinte xhaketa ndër shpatulla?
17. Kujt i rrinte mirë xhaketa ndër shpatulla?
18. Qysh ishin mangët?
19. Kush kujdesohesh për të bërë shkurtime, zgjanime etj.?
20. Çka kujdesohesh për të bërë rrobaqepsi që kishte dyqani?

LESSON 40

21. Sa palë pantallona kishte kostumi?
22. Çka tjetër kishte kostumi?
23. Kush pyeti se sa kushtonte kostumi?
24. Sa ishte çmimi i kostumit?
25. Sa zbritje do të më bënte i zoti i dyqanit po t'a paguejshem me të holla në dorë?
26. Kujt i thash të m'a dërgonte në shtëpi bashkë me faturën?

PJESA E SHTATË
DETYRË SHTËPIJE

LESSON 40
PART VII
HOMEWORK

Translate into Albanian.

1. Put the book on the shelf (bookcase).
2. Give the book to me.
3. Don't raise your voice!
4. Drink your coffee, we have to go.
5. Read the newspaper and then put it in my briefcase.

Translate into English.

6. Nuk të ka hije me folë n'at mënyrë kundër shokëvet tuej.
7. Mbrëmë desha me shkue në kinema, por s'kishte vend.
8. Dje ka qenë e vështirë zbritja e aeroplanave sepse moti ishte i keq.
9. Pantallonat nuk më rrijnë sepse kam vû bark këto dy vjetët e fundit.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 40
PART VIII
VOCABULARY

bel, -i	(m.)	waist
bojë, -a bojna, -t	(f.)	color, paint; ink
bojë hîni	(f.)	grey
i, e, të çelët të çelta	(adj. m.&f.)	opened, clear, light (in color only), bright
me u-çveshë (unë çveshem)	(v.)	to undress
elegant, -e elegantë	(adj. m.&f.)	elegant, richly ornamental
faturë, -a fatura, -t	(f.)	invoice, bill
hî, -ni	(m.)	ash
jelek, -u jelekë, -t	(m.)	waistcoat
kostum, -i kostume, -t	(m.)	suit, costume
lesh, -i	(m.)	wool
mangë, -a mangë, -t	(f.)	sleeve
masë, -a masa, -t	(f.)	measure, measure- ment
i, e, të mbyllët të mbyllta	(adj. m.&f.)	closed, enclosed, dark (in color only), obscure
modë, -a	(f.)	mode, fashion
ngusht	(adv.)	tight, narrow, snug

LESSON 40

me pague (unë paguej)	(v.)	to pay
pambuk, -u	(m.)	cotton
pantallona, -t	(f.)	pants, trousers, slacks
perde, perdja perde, -t	(f.)	curtain, drapes, screen
pranë	(prep. & adv.)	near, beside, near- by, at, care of, next to, alongside
qoshe, qoshja qoshe, -t	(f.)	corner
me rregullue (unë rregulloj)	(v.)	to regulate, fix, arrange, settle, set; to put (in or- der)
shkurtim, -i shkurtime, -t	(m.)	shortening, cur- tailment, abbrev- iation
me shkurtue (unë shkurtoj)	(v.)	to shorten, cut short, cut down, abbreviate, mow (down)
shpatull, -a shpatulla, -t	(f.)	shoulder blade, shoulder
me varë (unë var)	(v.)	to hang
zâ, zani zane, -t	(m.)	voice, sound
zbritje, zbritja zbritje, -t	(f.)	descent, fall, landing, lower- ing; rebate, dis- count, reduction; subtraction

LESSON 40

zgjanim, -i
zgjanime, -t

(m.) widening, broadening, expansion, extension, amplification

zgjatim, -i
zgjatime, -t

(m.) lengthening, extension, prolongation

NOTES:

me ndejtë mirë
(më, të, i, etj.
rri mirë

to fit, to fit right
(for clothing)

më duken

they seem to me

me pasë bark

to be stout

për qind (%)

per cent (%)

puna e parë

first of all, primarily

me të holla në dorë

cash

me i (u) dalë moda

to be considered old-fashioned

me pasë hije
(më, të, i, etj.
ka hije)

to be becoming

me marrë masën
(unë marr masën)

to take one's measurements

Viktoré né veséje kombütare néa shupniija e Jugut

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A është oficeri ynë më i gjatë se oficeri juej?
 Po, oficeri juej është më i gjatë se oficeri ynë.
 Cili oficer është më i gjatë se oficeri juej?
 Oficeri juej është më i gjatë se oficeri ynë.

A është lapsi i kuq më i shkurtë se lapsi i verdhë?
 Po, lapsi i kuq është më i shkurtë se lapsi i verdhë.
 Cili laps është më i shkurtë se lapsi i verdhë?
 Lapsi i kuq është më i shkurtë se lapsi i verdhë.

A është filxhani i bardhë më i vogël se filxhani i blertë?
 Po, filxhani i bardhë është më i vogël se filxhani i blertë.
 Cili filxhan është më i vogël se filxhani i blertë?
 Filxhani i bardhë është më i vogël se filxhani i blertë.

A është deti më i madh se liqëni?
 Po, deti është më i madh se liqëni.
 A është liqëni më i vogël se deti?
 Po, liqëni është më i vogël se deti.

A është mali më i naltë se kodra?
 Po, mali është më i naltë se kodra.

A është mishi më i shtrëjtë se peshku?
 Po, mishi është më i shtrëjtë se peshku.
 Çka është më i shtrëjtë se peshku?
 Mishi është më i shtrëjtë se peshku.

A është peshku më i lirë se mishi?
 Po, peshku është më i lirë se mishi.
 Çka është më i lirë se mishi?
 Peshku është më i lirë se mishi.

2. A është mësuesja më e gjatë se unë?
 Po, mësuesja është më e gjatë se ju.
 Kush është më e gjatë se unë?
 Mësuesja është më e gjatë se ju.

A është tryeza më e rëndë se kartiga?
 Po, tryeza është më e rëndë se kartiga.

LESSON 41

A është dera më e madhe se dritorja?
Po, dera është më e madhe se dritorja.

A është gota më e vogël se shishja?
Po, gota është më e vogël se shishja.

A është rakija më e fortë se vena?
Po, rakija është më e fortë se vena.

3. A është Kasemi nxënësi më i mirë i klasës?
Po, Kasemi është nxënësi më i mirë i klasës.
Kush është nxënësi më i mirë i klasës?
Kasemi është nxënësi më i mirë i klasës.

A është Agimi ushtari më i gjatë i kompanisë?
Po, Agimi është ushtari më i gjatë i kompanisë.
Cili është ushtari më i gjatë i kompanisë?
Agimi është ushtari më i gjatë i kompanisë.

A është Korabi mali më i naltë i Shqipërisë?
Po, Korabi është mali më i naltë i Shqipërisë.

4. A është Kasemi më i miri nxënës në klasë?
Po, Kasemi është më i miri nxënës në klasë.
Kush është më i miri nxënës në klasë?
Kasemi është më i miri nxënës në klasë.

A është Agimi më i gjati ushtar në kompani?
Po, Agimi është më i gjati ushtar në kompani.
A është Korabi më i nalti mal në Shqipëri?
Po, Korabi është më i nalti mal në Shqipëri.

5. A është Marija nxënësjë më e gjatë e klasës?
Po, Marija është nxënësjë më e gjatë e klasës.
Kush është vajzë më e gjatë e klasës?
Marija është vajzë më e gjatë e klasës.

A është Fatimja nxënësjë më e mirë e shkollës?
Po, Fatimja është nxënësjë më e mirë e shkollës.
Kush është nxënësjë më e mirë e shkollës?
Fatimja është nxënësjë më e mirë e shkollës.

6. A është Marija më e gjatë nxënëse në shkollë?
Po, Marija është më e gjatë nxënëse në shkollë.
Cila është më e gjatë nxënëse në shkollë?
Marija është më e gjatë nxënëse në shkollë.

LESSON 41

A është Fatimja më mira nxënëse në klasë?
Po, Fatimja është më e mira nxënëse në klasë.
Kush është më e mira nxënëse në klasë?
Fatimja është më e mira nxënëse në klasë.

7. A janë nxënësit tonë më të gjatë se mësuesit?
Po, nxënësit tonë janë më të gjatë se mësuesit.
Cilët janë më të gjatë se mësuesit?
Nxënësit tonë janë më të gjatë se mësuesit.

A janë djelmët tonë më të mirë se djelmët tuj?
Po, djelmët tuj janë më të mirë se djelmët tonë.
Cilët janë më të mirë se djelmët tuj?
Djelmët tuj janë më të mirë se djelmët tonë.

A janë mësueset tona më të gjata se nxënëset?
Po, mësueset tona janë më të gjata se nxënëset.
Cilat janë më të gjata se nxënëset?
Mësueset janë më të gjata se nxënëset.

8. A janë Kasemi e Gjoni më të zellshmit nxënës në klasë?
Po, Kasemi e Gjoni janë më të zellshmit nxënës në klasë.
Cilët janë më të zellshmit nxënës në klasë?
Kasemi e Gjoni janë më të zellshmit nxënës në klasë.

A janë Hasani e Hyseni më të mirët ushtarë në kompani?
Po, Hasani e Hyseni janë më të mirët ushtarë në kompani.
Cilët janë më të mirët ushtarë në kompani?
Hasani e Hyseni janë më të mirët ushtarë në kompani.

A janë Fatimja dhe Marija më të zellshmet nxënëse në klasë?
Po, Fatimja dhe Marija janë më të zellshmet nxënëse në klasë.
Cilat janë më të zellshmet nxënëse në klasë?
Fatimja dhe Marija janë më të zellshmet nxënëse në klasë.
Cilat janë më të mirat nxënëse në shkollë?
Fatimja dhe Marija janë më të mirat nxënëse në shkollë.

LESSON 41

9. A është Agimi më i zellshëm se Tefta?
Po, Agimi është më i zellshëm se Tefta.
A është Tefta më e gjatë se Agimi?
Po, Tefta është më e gjatë se Agimi.

For further drill use alternately: Skënderi-Lulja,
Fatoni-Bukurija, Haxhiu-Drita.

10. A ecni ju më shpejt se unë?
Po, unë eci më shpejt se ju.
Kush ecën më shpejt se unë?
Unë eci më shpejt se ju.

A flitni ju tash më mirë se dy javë më parë?
Po, na flasim tash më mirë se dy javë më parë.
Si flitni ju tash?
Na flasim tash më mirë.

A hanë njerzit në darkë më shumë se në drekë?
Po, njerzit hanë në darkë më shumë se në drekë.
Kush ha në darkë më shumë se në drekë?
Njerzit hanë në darkë më shumë se në drekë.

A do të vëni nesër më heret se sot?
Po, na do të vëjmë nesër më heret se sot.
Kur do të vëni nesër?
Na do të vëjmë nesër më heret se sot.

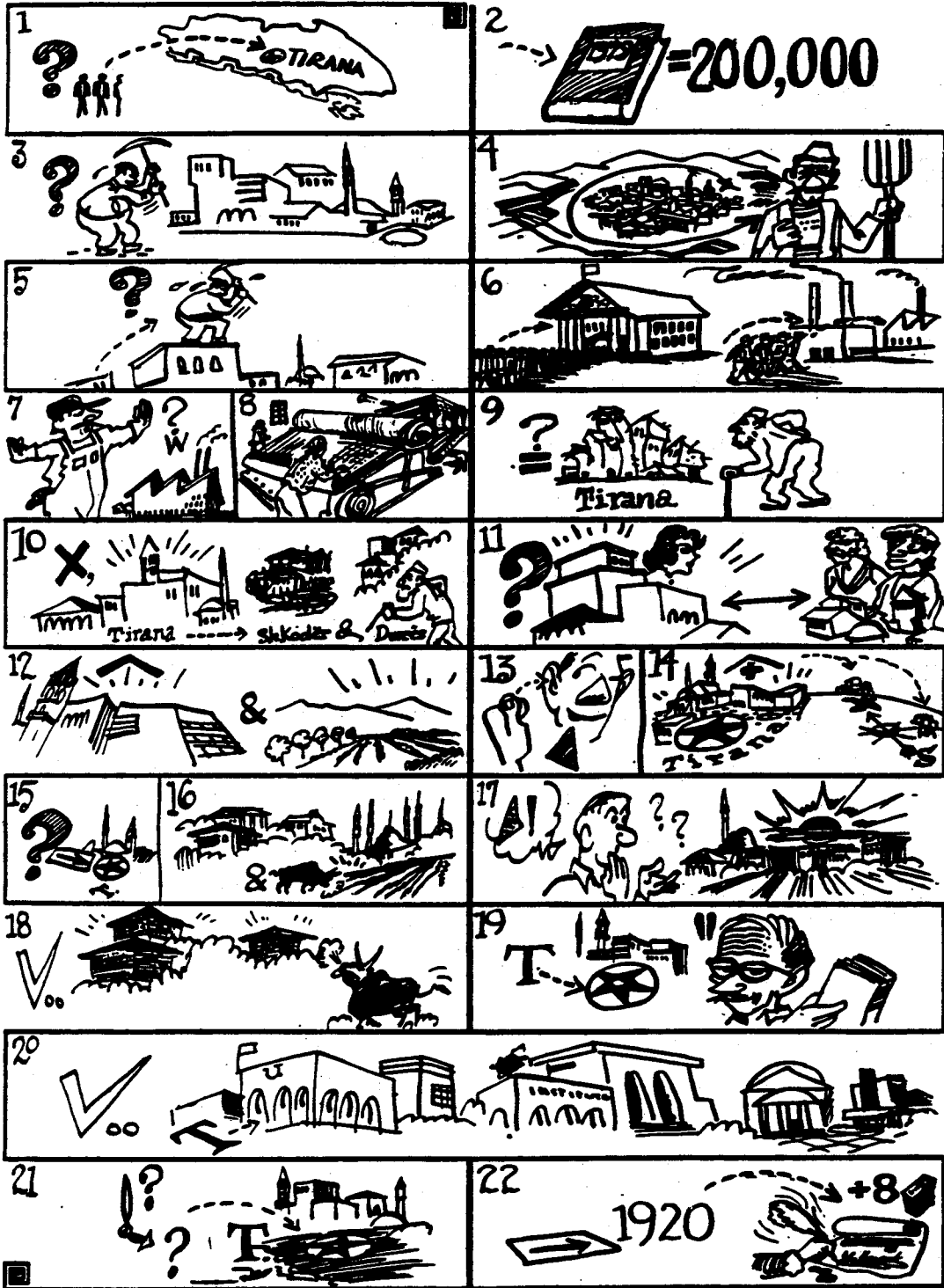
A kushton xhaketa më shumë se pantallonat?
Po, xhaketa kushton më shumë se pantallonat.
Çka kushton më shumë se pantallonat.
Xhaketa kushton më shumë se pantallonat.

A është universiteti më larg se spitali?
Po, universiteti është më larg se spitali.
Cili është më larg: universiteti apo spitali?
Universiteti është më larg.

KRYEQYTETI I SHQIPNIS

1. Sa banorë ka Tirana?
2. Simbas regjistrimit të popullsis që u-bã në vjetin 1979, Tirana ka pothuëj 200.000 banorë.
3. Me çka merren banorët e qytetit?
4. Tirana ka përreth shumë fusha e kodra; natyrisht, në këto zona tiranasit janë bujq.
5. Ç'punë bëjnë qytetarët?
6. Nji pjesë e madhe janë nëpunës shteti; tjerët punojnë ndër fabrika, uzina e kombinatë.
7. Cila është fabrika më e madhe në Tiranë?
8. Më e madhja është kombinati i tekstilit.
9. A është Tirana nji qytet i vjetër?
10. Jo. Tirana është qyteti më i rí i Shqipnis; Shkodra e Durrsi janë qytetet më të vjetra.
11. Çka e bër Tiranën më të bukur se qytetet tjera?
12. Asht nji qytet më modern se tjerat; ka fusha e kodra të gjelbërta dimën e verë.
13. E kam ndigjue këtë gjã.
14. Natyrisht, si kryeqytet, ka më shumë gjãna se qytetet tjera të jugut e të veriut.
15. Çka ka Tirana karakteristike?
16. Ka vila të bukura, xhamí të vjetra dhe dhé të kuq.
17. Ashtu? Kjo qenka arsyeja pse Tirana quhet edhe "Tirana e Kuqe."
18. Po. Shtëpitë e vjetra, të ndërtrueme me qerpiçë, i apin Tiranës ngjyrën e kuqe.
19. Tirana, si kryeqytet, duhet të jetë edhe qendër intelektuale.
20. Po. Tirana ka universitet, nji institut shkencash, teatra etj.
21. Kur është bër Tirana kryeqytet?
22. Në vjetin 1920, tetë vjetë mbas shpalljes së pamvarësis.

ALBANIAN-41

Idiomatic Translation - Përkëthim i Lirë

1. What's the population of Tirana?
2. According to the 1979 census, Tirana has almost 200,000 inhabitants.
3. What's the main occupation of the inhabitants of the city?
4. Around Tirana there are many fields and hills, for this reason in these zones the inhabitants are farmers.
5. What's the main occupation of the city dwellers?
6. A great number are government employees; the others work in various factories.
7. Which is the largest factory in Tirana?
8. The textile mill is the largest.
9. Is Tirana an old city?
10. No. Tirana is the newest city in Albania, Shkodër and Durrës are the oldest.
11. What makes Tirana more beautiful than the other cities?
12. It's more modern than the other cities and it has fields and hills that are always green.
13. I have heard about this.
14. Naturally, as a capital city it has more things than the other cities in the north and south.
15. What are some of the characteristic things in Tirana?
16. It has beautiful villas (houses), old mosques and red soil.
17. Is that so! Then that's the reason why Tirana is also called "Red Tirana."
18. Yes. The old houses built with adobe give the city a reddish color.

19. Tirana, being the capital city, must also be an intellectual center.
20. Yes, Tirana has a university, an institute of sciences, theaters, etc.
21. When did Tirana become the capital city?
22. In 1920, eight years after the Declaration of Independence.

COMPARISON OF ADJECTIVES

Different forms of descriptive adjectives are used to indicate three degrees of comparison: positive, comparative and superlative.

The Comparative--The comparative degree of an adjective is regularly formed by placing mâ before it and se after it for inequality and by placing aq before it and sa after it for equality.

Examples:

Ylberi është mâ i gjatë se Kasemi.
(Ylber is taller than Kasem.)

Motra është mâ e madhe se unë.
(My sister is older than I.)

Këto dy pënda janë mâ të bukura se ato atje.
(These two pens are more beautiful than those over there.)

Ylberi është aq i gjatë sa Kasemi.
(Ylber is as tall as Kasem.)

Vajza është aq e gjatë sa grueja.
(The girl is as tall as the woman.)

Djelmt janë aq të gjatë sa burrat.
(The boys are as tall as the men.)

Vajzat janë aq të gjata sa grát.
(The girls are as tall as the women.)

Rule 1. The descriptive adjective agrees in gender and number with the noun it describes.

Examples:

Djali është mâ i gjatë se vajza.
(The boy is taller than the girl.)

Vajza është mâ e zellshme se djali.
(The girl is more zealous than the boy.)

Remark: If both terms of the comparison are understood, then, we may find the comparative degree expressed as follows:

mâ i gjatë, mâ i mirë, mâ e zezë, etj.

The Superlative--The superlative degree denotes the greatest or the least amount or intensity of the quality existing among all beings and objects compared.

In Albanian, the superlative is formed:

(a) by placing the noun in definite form before the comparative degree.

Examples:

Ylberi është djali mâ i gjatë në klasë.
(Ylber is the tallest boy in class.)

Tryeza mâ e mirë është në dhomën tjetër.
(The best desk is in the other room.)

Djelmt mâ të gjatë në klasë janë Kasemi e Ylberi.
(The tallest boys in class are Kasem and Ylber.)

Vajzat mâ të bukura janë nga Tirana.
(The most beautiful girls are from Tirana.)

(b) for emphasis, or to avoid repetition of the noun, the latter and the adjective may invert positions. In such a case, the adjective takes the definite article.

Examples:

Ky nxënës është nxënisi mâ i mirë.
(This is the best student.)

LESSON 41

Marija është vajza më e bukur e qytetit.
(Mary is the prettiest girl in town.)

The above examples may be expressed as follows:

Ky nxënës është më i miri nxënës or
Ky nxënës është më i miri.

Marija është më e bukura vajzë e qytetit or
Marija është më e bukura e qytetit.

Këta dy nxënës janë më të mirët në klasë.

COMPARISON OF ADVERBS

Actions of persons, animals or actions attributed to growing and living things, may be expressed in terms of intensity of the actions performed.

In Albanian such degree of intensity is expressed by më plus adverb, se, noun, for inequality, aq, adverb sa, noun for equality.

Examples:

Unë eci më shpejt se mësuesi.
(I walk faster than the teacher.)

Mësuesi shkruen më mirë se nxënisi.
(The teacher writes better than the pupil.)

Qeni ha më shumë se maca.
(The dog eats more than the cat.)

Unë ha aq sa ti.
(I eat as much as you.)

Unë flas shqip aq mirë sa flet ti.
(I speak Albanian as good as you do.)

1. A është ky më i mirë se ai?
Po, ky është më i mirë se ai.
Kush është më i mirë se ai?
Ky është më i mirë se ai.
Qysh është ky?
Ky është më i mirë se ai.

A është kjo më e mirë se ajo?
Po, kjo është më e mirë se ajo.
Kush është më e mirë se ajo?
Kjo është më e mirë se ajo.
Qysh është kjo?
Kjo është më e mirë se ajo.

A janë këta më të mirë se ata?
Po, këta janë më të mirë se ata.
Cilët janë më të mirë se ata?
Këta janë më të mirë se ata.
Qysh janë këta?
Këta janë më të mirë se ata.

A janë këto më të mira se ato?
Po, këto janë më të mira se ato.
Cilat janë më të mira se ato?
Këto janë më të mira se ato.
Qysh janë këto?
Këto janë më të mira se ato.

2. A është ky libri më i mirë që keni?
Po, ai është libri më i mirë që kam.
Cili është libri më i mirë që keni?
Ai është libri më i mirë që kam.
Cili libër është ky?
Ky është libri më i mirë që kam.

A është kjo ndërtesa më e bukur e qytetit?
Po, ajo është ndërtesa më e bukur e qytetit.
Cila është ndërtesa më e bukur e qytetit?
Ajo është ndërtesa më e bukur e qytetit.
Cila ndërtesë është kjo?
Ajo është ndërtesa më e bukur e qytetit.

LESSON 41

A janë këta nxânsit mâ të mirë të klasës?
Po, këta janë nxânsit mâ të mirë të klasës.
Cilët janë nxânsit mâ të mirë të klasës?
Këta janë nxânsit mâ të mirë të klasës.
Cilët nxânës janë këta?
Këta janë nxânsit mâ të mirë të klasës.

A janë këto rrugët mâ të gjâna të qytetit?
Po, këto janë rrugët mâ të gjâna të qytetit.
Cilat janë rrugët mâ të gjâna të qytetit?
Këto janë rrugët mâ të gjâna të qytetit.
Cilat rrugë janë këto?
Këto janë rrugët mâ të gjâna të qytetit.

3. A është ky mâ i gjati i nxânësvet?
Po, ai është mâ i gjati i nxânësvet.
Kush është mâ i gjati i nxânësvet?
Ai është mâ i gjati i nxânësvet.
Kush është ky?
Ai është mâ i gjati i nxânësvet.

A është ajo mâ e bukura e shkollës?
Po, ajo është mâ e bukura e shkollës.
Kush është mâ e bukura e shkollës?
Ajo është mâ e bukura e shkollës.
Kush është ajo?
Ajo është mâ e bukura e shkollës.

A janë këta mâ të zellshmit e klasës?
Po, këta janë mâ të zellshmit e klasës.
Cilët janë mâ të zellshmit e klasës?
Këta janë mâ të zellshmit e klasës.
Cilët janë këta?
Këta janë mâ të zellshmit e klasës.

A janë këto mâ të shtrëjtat që keni?
Po, këto janë mâ të shtrëjtat që kemi.
Cilat janë mâ të shtrëjtat që keni?
Këto janë mâ të shtrëjtat që kemi.
Cilat janë këto?
Këto janë mâ të shtrëjtat që kemi.

LESSON 41

4. A shkova sot në shkollë më heret se dje?
Po, sot ju shkuet në shkollë më heret se dje.
Kush shkoi sot në shkollë më heret se dje?
Ju shkuet sot në shkollë më heret se dje.
Ku shkova unë sot më heret se dje?
Ju shkuet sot në shkollë më heret se dje.
Çka bëna sot më heret se dje?
Ju shkuet sot në shkollë më heret se dje.
Kur shkova në shkollë më heret se dje?
Sot ju shkuet në shkollë më heret se dje.

A punojnë disa njerëz më shumë në verë se në dimën?
Po, disa njerëz punojnë më shumë në verë se në dimën.
Cilët punojnë më shumë në verë se në dimën?
Disa njerëz punojnë më shumë në verë se në dimën.
Çka bëjnë disa njerëz në verë më shumë se në dimën?
Disa njerëz punojnë në verë më shumë se në dimën.
Kur punojnë disa njerëz më shumë se në dimën?
Disa njerëz punojnë më shumë në verë se në dimën.

A çohem të dielen më vonë se ditët tjera?
Po, të dielen ju çoheni më vonë se ditët tjera.
Kush çohet të dielen më vonë se ditët tjera?
Ju çoheni të dielen më vonë se ditët tjera.
Kur çohem unë më vonë se ditët tjera?
Të dielen ju çoheni më vonë se ditët tjera.
Çka bëj unë të dielen?
Ju çoheni të dielen më vonë se ditët tjera.

A flet ai spanisht më mirë se ju?
Po, ai flet spanisht më mirë se unë.
Kush flet spanisht më mirë se ju?
Ai flet spanisht më mirë se unë.
Ç'gjuhë flet ai më mirë se ju?
Ai flet spanisht më mirë se unë.
Qysh flet ai spanisht?
Ai flet spanisht më mirë se unë.

5. A është Zotni Kashari tiranas?
Po, Zotni Kashari është tiranas.
Kush është tiranas?
Zotni Kashari është tiranas.
Prej nga është Zotni Kashari?
Zotni Kashari është tiranas.

LESSON 41

A është Zoja Kashari tiranase?
Po, Zoja Kashari është tiranase.
Kush është tiranase?
Zoja Kashari është tiranase.
Prej nga është Zoja Kashari?
Zoja Kashari është tiranase.

A është Zotni Kalaja durrsak?
Po, Zotni Kalaja është durrsak.
Kush është durrsak?
Zotni Kalaja është durrsak.
Po Zoja Kalaja, a është durrsake?
Jo, Zoja Kalaja është dibrane.

A është Zotni Gurakuqi shkodran?
Po, Zotni Gurakuqi është shkodran.
Kush është shkodran?
Zotni Gurakuqi është shkodran.
Po Zoja Gurakuqi, a është shkodrane?
Jo, Zoja Gurakuqi është beratase.

A është Zotni Lubonja korçar?
Po, Zotni Lubonja është korçar.
Kush është korçar?
Zotni Lubonja është korçar.
Po Zoja Lubonja, prej nga është?
Zoja Lubonja është elbasanase.

A është Zotni Pëllumbi gjinokastrit?
Po, Zotni Pëllumbi është gjinokastrit.
Kush është gjinokastrit?
Zotni Pëllumbi është gjinokastrit.
Prej nga është Zotni Pëllumbi?
Zotni Pëllumbi është gjinokastrit.
Po Zoja Pëllumbi, a është gjinokastrite?
Jo, Zoja Pëllumbi është korçare.

A është Zotni Çela vlonjat?
Po, Zotni Çela është vlonjat.
Kush është vlonjat?
Zotni Çela është vlonjat.
Prej nga është Zotni Çela?
Zotni Çela është vlonjat.
Po Zoja Çela, a është vlonjate?
Jo, Zoja Çela është kosovare.

6. A ka pemë përreth ndërtesës?
 Po, përreth ndërtesës ka pemë.
 Çka ka përreth ndërtesës?
 Përreth ndërtesës ka pemë.
 Ku ka pemë?
 Përreth ndërtesës ka pemë.

A është Zotni Rruga katundar apo qytetar?
 Zotni Rruga është qytetar.
 Kush është qytetar?
 Zotni Rruga është qytetar.
 Çka është Zotni Rruga?
 Zotni Rruga është qytetar.

A është Zotni Bilali nëpunës në Shoqni SITA?
 Po, Zotni Bilali është nëpunës në Shoqni SITA.
 Kush është nëpunës në Shoqni SITA?
 Zotni Bilali është nëpunës në Shoqni SITA.
 Çka është Zotni Bilali në Shoqni SITA?
 Zotni Bilali është nëpunës në Shoqni SITA.
 Ku është nëpunës Zotni Bilali?
 Zotni Bilali është nëpunës në Shoqni SITA.
 Në cilën shoqni është nëpunës Zotni Bilali?
 Zotni Bilali është nëpunës në Shoqni SITA.

A punon baba i tij n'Uzinën 28 Nanduer?
 Po, baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.
 Kush punon n'Uzinën 28 Nanduer?
 Baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.
 Ku punon baba i tij?
 Baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.
 Baba i kujt punon n'Uzinën 28 Nanduer?
 Baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.
 Në cilën uzinë punon baba i tij?
 Baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.
 Çka bën baba i tij n'Uzinën 28 Nanduer?
 Baba i tij punon n'Uzinën 28 Nanduer.

7. A është San Francisco-ja një qytet modern?
 Po, San Francisco-ja është një qytet modern.
 Cili qytet është modern?
 San Francisco-ja është një qytet modern.
 Çfarë qyteti është San Francisco-ja?
 San Francisco-ja është një qytet modern.

LESSON 41

A janë të gjelbërta pemët në verë?
Po, në verë pemët janë të gjelbërta.
Qysh janë pemët në verë?
Në verë pemët janë të gjelbërta.
Kur janë pemët të gjelbërta?
Në verë pemët janë të gjelbërta.
Çfarë ngjyre janë pemët në verë?
Në verë pemët janë të gjelbërta.

A keni hÿ ndonjiherë në një xhami?
Po, unë kam hÿ disa herë në xhami.
Kush ka hÿ disa herë në xhami?
Unë kam hÿ disa herë në xhami.
Sa herë keni hÿ në xhami?
Unë kam hÿ disa herë në xhami.
Ku keni hÿ disa herë?
Unë kam hÿ disa herë në xhami.

A është e ndërtueme shtëpia e tij me qerpiçë?
Po, shtëpia e tij është e ndërtueme me qerpiçë.
Shtëpia e kujt është e ndërtueme me qerpiçë?
Shtëpia e tij është e ndërtueme me qerpiçë.
Cila shtëpi është e ndërtueme me qerpiçë?
Shtëpia e tij është e ndërtueme me qerpiçë.
Me çka është e ndërtueme shtëpia e tij?
Shtëpia e tij është e ndërtueme me qerpiçë.

A janë të bukura ndërtesat e Universitetit të Tiranës?
Po, ndërtesat e Universitetit të Tiranës janë të bukura.
Si janë ndërtesat e Universitetit të Tiranës?
Ndërtesat e Universitetit të Tiranës janë të bukura.
Cilat ndërtesa janë të bukura?
Ndërtesat e Universitetit të Tiranës janë të bukura.
Ndërtesat e cilit universitet janë të bukura?
Ndërtesat e Universitetit të Tiranës janë të bukura.

Në vendin tim është zakon (custom) që njerzit të veshen për Pashkë me plaçka të reja: këpucë, çorapë, këmbë, kapelë dhe gjithëçka tjetër do të veshin at ditë. Mbasi të dielen që vjen janë Pashkët, ca ditë më parë shkova me blë një palë rrobe. M'u-desh me shkue në shumë dyqane derisa gjeta kostumin që kërkojshem. Nuk qe një gjë e lehtë sepse ca nuk më bijshin, ca nuk më rrijshin mirë dhe ca tjera kushtojshin shumë. Më i miri që pashë në një dyqan ishte një kostum shumë elegant, i bëmë n'Angli. Siç dihet, Anglija prodhon stofnat (fabrics) më të mira që mund të mendoni.

Pashkët në Shqipëri janë një ndër festat më të mëdhaja. Gjatë tri ditëve të Pashkëve-kaq ditë kanë qenë festue më parë-burrat e gratë shkojnë me u bërë vizita miqvet të tyre. Kur mbarojnë vizitën, njerzit e shtëpisë u apin këtyre vë të kuqe që kanë përgatitë t'ëjten; kjo e ëjte quhet "e Ejtja e Madhe."

1. This dictionary is not good; don't you have a better one?

No, that one is the best I have.

2. Good books are our best friends.

3. Are you feeling better today?

4. The wine we drank at my sister's house was very bad; it was worse than this.

5. Do you wake up early in the morning?

Not very early now, but in summer I wake up much earlier than in winter.

6. We go to the library more often than you do; we go about twice a week.

7. Here are my briefcases; which one is heavier?

8. This dialogue is more difficult than that one, but the most difficult one we had was one week ago.

9. Today is the most beautiful day we have had so far.

10. This is the best coffee you can buy here.

11. The worst thing you can do when you have a cold is to go out when the weather is not good.

Proverb: Bâne të mirën e hudhe në dé;,
në mos e dittë peshku, e di Zoti vetë.

Tirana është kryeqyteti i Shqipnis. Simbas regjistrimit të popullsis që u-bâ në vjetin 1979, Tirana ka pothuej 200.000 banorë. Tirana gjindet në nji fushë dhe ka përreth kodra që janë të gjelbërta dimën e verë. Banorët e rrethet merren me bujqësi, kurse banorët e kryeqytetit janë nëpunës shteti ase punojnë ndër fabrika, uzina, kombine etj. Fabrika më e madhe në Tiranë është kombinati i tekstilit me nja 5,000 punëtorë. Tirana është qyteti më i ri i Shqipnis dhe u-bâ kryeqytet në vjetin 1920. Asht nji qytet modern me ndërtesa të mëdhaja, me vila të bukura e me rrugë të gjâna. Tirana është edhe qendra intelektuale e Shqipnis. Këtu gjinden: universiteti, institute të ndryshme, teatra, muzé, opera etj.

QUESTIONS - PYETJE

1. Cili është kryeqyteti i Shqipnis?
2. Në ç'vjet u-bâ regjistrimi i fundit i popullsis?
3. Sa banorë ka Tirana, simbas regjistrimit të fundit të popullsis?
4. Ku gjindet Tirana?

LESSON 41

5. Çfarë kodrash ka përreth?
6. Kur janë të gjelbërta kodrat që Tirana ka përreth?
7. Me çka merren banorët e rrethet?
8. Cilët banorë merren me bujqësi?
9. Me çka merren banorët e kryeqytetit?
10. Cilët janë nëpunës shteti ase punojnë ndër fabrika, uzina, kombinatë etj.?
11. Ku punojnë banorët e kryeqytetit?
12. Cila është fabrika më e madhe në Tiranë?
13. Sa punëtorë ka kombinati i tekstilit?
14. Cila fabrikë ka nja 5,000 punëtorë?
15. Cili është qyteti më i rí i Shqipnis?
16. Kur është bërë Tirana kryeqytet?
17. Cili është një qytet modern?
18. Cili qytet ka ndërtesa të mëdhaja, vila të bukura e rrugë të gjana?
19. Çka ka Tirana?
20. Cila është qendra intelektuale e Shqipnis?
21. Ku gjinden institute të ndryshme, muzé, teatra, opera etj.?

Translate into Albanian:

1. The textile mill in Tirana produces cloth (stofna) and is the largest factory in Albania.
2. Do you have a larger cup?
No, that is the largest I have.
3. The tallest building in the United States is in New York.
4. Each day the children eat less than before, but eat more often.
5. Better late than never.
6. Albania has more mosques in the north than in the south.
7. Why don't you walk a little faster? I don't want to get there (arrive) later than the others.
8. Ylber and Skender are the best students in class.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 41
PART VIII
VOCABULARY

banor, -i banorë, -t	(m.)	inhabitant
dhé, -u dhená, -t	(m.)	dirt, soil, ground, earth, lands (the only meaning which may have the pl.)
i, e, të gjelbërt të gjelbërta	(adj. m. & f.)	green
institut, -i institute, -t	(m.)	institute
intelektual, -e intelektualë	(adj. m.&f.)	intellectual
jug, -u	(m.)	south
kombinat, -i kombinate, -t	(m.)	group of plants or factories of diff. processes but manu- facturing related products, large complex factory
kombinati i tekstilit		the textile mill
i, të kuq e, të kuqe	(adj. m.&f.)	red
mijë, -a mijë, -t mija, -t	(f.)	thousand
modern, -e modernë	(adj. m.&f.)	modern
muzé, muzeu muzé, -t	(m.)	museum
i, të ndërtuem e, të ndërtueme	(adj. m.&f.)	built

LESSON 41

nëpunës, -i nëpunës, -it	(m.)	employee, clerk
opera opera, -t	(f.)	opera, opera house
pamvarësi, -ja	(f.)	independence
përreth	(adv.)	around, about
popullsí, -ja popullsí, -t	(f.)	population
qerpiç, -i qerpiçë, -t	(m.)	adobe (brick)
qytetar, -i qytetarë, -t	(m.)	city dweller, townsman, citizen
regjistrim, -i regjistrime, -t	(m.)	registration
regjistrim i popullsis		census
rreth, -i rrethe, -t	(m.)	circle, district, region, surrounding(s)
shkencë, -a shkenca, -t	(f.)	science
shpallje, -a shpallje, -t	(f.)	announcement, proclamation, declaration
tekstil, -i tekstile, -t	(m.)	textile
tiranas, -i tiranas, -it	(m.)	a native of Tirana
universitet, -i universitete, -t	(m.)	university

LESSON 41

uzinë, -a
uzina, -t

(f.) mill (steel)

verf, -u

(m.) north; north wind

vilë, -a
vila, -t

(f.) villa

zonë, -a
zona, -t

(f.) zone

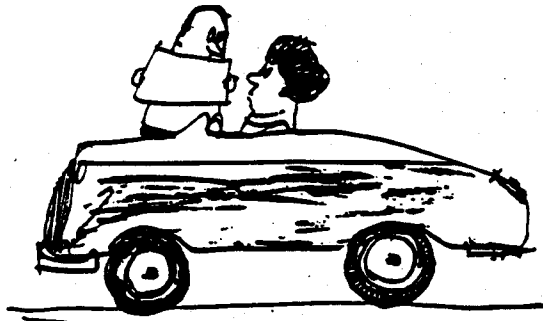
xhamí, -ja
xhamí, -t

(f.) mosque

LESSON 41

- Paske një dynja libra!
- Janë të grues. Të gjithë trajtojnë një temë të vetme: si me rritë qejt.

Gëzohem shumë që more lejen e shoferit. Tash merre këtë hartë! Të kam shenue të gjitha spitalet e ambulancat.

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A i sjell ti librat me vete çdo mëngjes?

Po, unë i sjell librat me vete çdo mëngjes.

A e sjell mësuesi librin me vete çdo mëngjes?

Po, mësuesi e sjell librin me vete çdo mëngjes.

Çka sillni ju me vete çdo mëngjes?

Na sjellim librat me vete çdo mëngjes.

Po nxënsit tjerë, a i sjellin librat me vete çdo mëngjes?

Po, edhe nxënsit tjerë i sjellin librat me vete çdo mëngjes.

A i sjell ti librat në bibliotekë mbasi i lexon?

Po, mbasi i lexoj unë i sjell librat në bibliotekë.

Kush i sjell librat në bibliotekë mbasi i lexon?

Ai i sjell librat në bibliotekë mbasi i lexon.

Çka sillni ju në bibliotekë mbasi i lexoni?

Na i sjellim librat në bibliotekë mbasi i lexojmë.

Kur i sjellin ata librat në bibliotekë?

Ata i sjellin librat në bibliotekë mbasi i lexojnë.

2. A i solle ti të hollat me vete?

Po, unë i solla të hollat me vete.

Kush i solli të hollat me vete?

Ai i solli të hollat me vete.

Çka sollët ju me vete?

Na i sollëm të hollat me vete.

Cilët i sollën të hollat me vete?

Ata i sollën të hollat me vete.

A i a solle ti rrobet rrobaqepsit?

Po, unë i a solla rrobet rrobaqepsit.

Kush i a solli rrobet rrobaqepsit?

Ai i a solli rrobet rrobaqepsit.

Çka i sollët ju rrobaqepsit?

Na i a sollëm rrobet rrobaqepsit.

Po ata, a i a sollën rrobet rrobaqepsit?

Po, edhe ata i a sollën rrobet rrobaqepsit.

3. A do të rrijsh në qytet deri n'orën shtatë?
 Po, unë do të rrij në qytet deri n'orën shtatë.
 Kush do të rrijë në qytet deri n'orën shtatë?
 Ai do të rrijë në qytet deri n'orën shtatë.
 Ku do të rrini ju deri n'orën shtatë?
 Na do të rrijmë në qytet deri n'orën shtatë.
 Çka do të bëjnë ata deri n'orën shtatë?
 Ata do të rrijnë në qytet deri n'orën shtatë.

A do me ardhë me mue deri në bibliotekë?
 Po, unë due me ardhë me jú deri në bibliotekë.
 Kush do me ardhë me jú deri në bibliotekë?
 Ai do me ardhë me mue deri në bibliotekë.
 Deri ku doni me ardhë me mue?
 Na duem me ardhë me jú deri në bibliotekë.
 Cilët duen me ardhë me jú deri në bibliotekë?
 Ata duen me ardhë me mue deri në bibliotekë.

A të pëlqen gjella me shumë krypë?
 Jo, mue nuk më pëlqen gjella me shumë krypë.
 Kujt nuk i pëlqen gjella me shumë krypë?
 Kurrkujt nuk i pëlqen gjella me shumë krypë.
 Çka nuk ju pëlqen jú?
 Né nuk na pëlqen gjella me shumë krypë.
 Cilëve nuk u pëlqen gjella me shumë krypë?
 Atyne nuk u pëlqen gjella me shumë krypë.

A ke nevojë sonte të shkojsh në qytet?
 Po, sonte kam nevojë të shkoj në qytet.
 Kush ka nevojë sonte të shkojë në qytet?
 Ai ka nevojë sonte të shkojë në qytet.
 Çka keni nevojë të bëni ju sonte?
 Sonte na kemi nevojë të shkojmë në qytet.
 Cilët kanë nevojë të shkojnë sonte në qytet?
 Ata kanë nevojë sonte të shkojnë në qytet.

A qe e mundun me ardhë me automobil në shkollë?
 Jo, nuk qe e mundun me ardhë me automobil në shkollë.
 Çka nuk qe e mundun me bë?
 Nuk qe e mundun me ardhë me automobil në shkollë.
 Me çka nuk qe e mundun me ardhë në shkollë?
 Nuk qe e mundun me ardhë me automobil në shkollë.
 Ku nuk qe e mundun me ardhë me automobil?
 Nuk qe e mundun me ardhë me automobil në shkollë.

LESSON 42

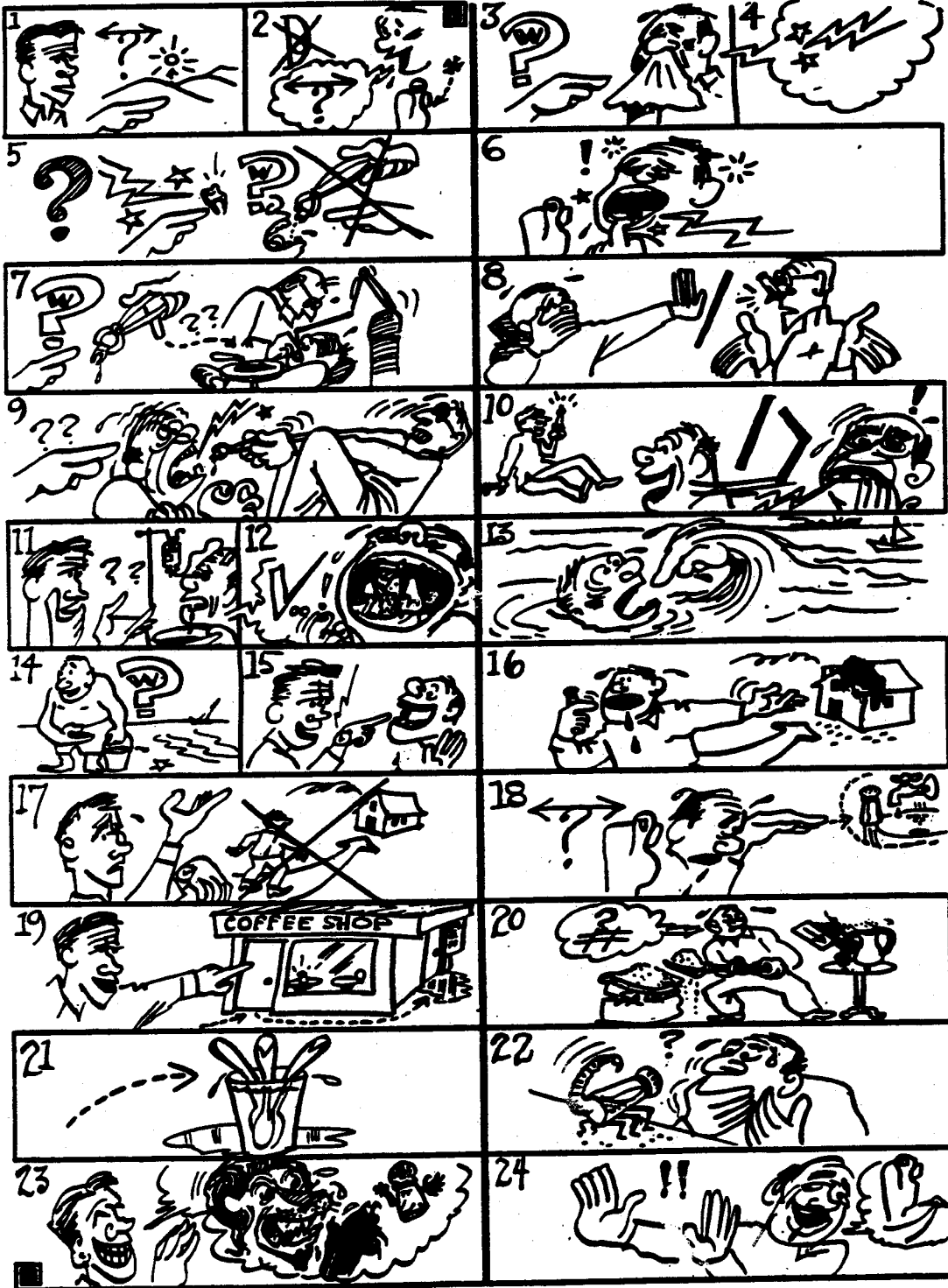
A shkoni në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe?
Po, n'orën dhetë unë shkoj në kafe me pí nji kafe.
Kush shkon n'orën dhetë në kafe me pí nji kafe?
Unë shkoj në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe.
Ku shkoni ju n'orën dhetë me pí nji kafe?
Unë shkoj në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe.
Në ç'orë shkoni ju në kafe me pí nji kafe?
Unë shkoj në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe.
Çka shoni me pí në kafe n'orën dhetë?
Unë shkoj në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe.
Pse shkoni në kafe n'orën dhetë?
Unë shkoj në kafe n'orën dhetë me pí nji kafe.

A ke qenë dje gjithë ditën në plazhë?
Po, dje kam qenë gjithë ditën në plazhë.
Ku keni qenë dje gjithë ditën?
Dje kam qenë gjithë ditën në plazhë.
Kush ka qenë dje gjithë ditën në plazhë?
Ai ka qenë dje gjithë ditën në plazhë.
Çka ke bërë dje gjithë ditën?
Dje kam qenë gjithë ditën në plazhë.
Kur keni qenë në plazhë?
Dje kam qenë gjithë ditën në plazhë.

KE DENTISTI

1. Ku keni qenë gjithë mëngjesin?
2. Ah, mos pyetni ku kam qenë.
3. Pse e mbani shamën para gojës?
4. Po më dhemb që mos e pyet.
5. Çka ju dhemb, dhâmbi? Pse nuk e hiqni?
6. Hoqa një dhëmballë, prandej po më dhemb.
7. Pse e hoqët, a nuk qe e mundun me e mbushë?
8. Unë nuk desha me e hjekë, por dentisti tha se ishte prishë tepër.
9. A ju dhimti kur ju a nxori?
10. Kur m'a nxori nuk ndjeva asgjâ, por tash po e ndiej dhimbën.
11. A është tue ju rrjedhë gjak?
12. Besa po: në mish të dhâmbëvet kam një vrimë sa një shpellë!
13. Shpërlanie gojën me ujë të krypun.
14. Çfarë dobieje sjell uji i krypun?
15. Krypa e ndal gjakun menjherë.
16. Do t'a provoj kur të shkoj në shtëpi.
17. S'keni nevojë me pritë derisa të shkoni në shtëpi.
18. Po ku t'a gjëj krypën dhe ku t'a shpërlâj gojën?
19. Krypë ka në kafe dhe gojën shpërlanie në nevoj-tore.
20. Sa krypë me shti?
21. Shtini dy a tri lugë kafje në një gotë ujë.
22. A jeni i sigurtë se krypa nuk djeg?
23. Ju s'patët frikë të hiqni një dhâmb, tash keni frikë nga krypa?
24. Mirë, mirë, po shkoj.

ALBANIAN - 42

Idiomatic Translation - Përkëthim i Lire

AT THE DENTIST

1. Where have you been all morning?
2. Oh, don't ask me where I have been.
3. Why do you keep your handkerchief in front of your mouth?
4. It's hurting me a lot.
5. What's aching, your tooth? Why don't you have it pulled out?
6. I had a tooth pulled out, that's why I'm in pain.
7. Why did you have it pulled out? Wasn't it possible to have it filled?
8. I didn't want to have it pulled out, but the dentist told me that it was too decayed.
9. Did you feel any pain when he pulled it out?
10. When he pulled it out I didn't feel anything, but now I'm feeling the pain.
11. Is it bleeding?
12. Yes, indeed it is; I have a hole as big as a cave in my gum!
13. Rinse your mouth with salt water.
14. What's salt water good for?
15. Salt stops the bleeding at once.
16. I'll do that when I go home.
17. You don't have to wait until you go home.
18. Where do I find salt and where do I rinse my mouth?
19. There is salt in the coffee shop, and you go rinse your mouth in the restroom.
20. How much salt shall I put in the water?

LESSON 42

21. Put two or three teaspoons in a glass of water.
22. Are you sure that salt doesn't sting?
23. You weren't afraid to have a tooth pulled out,
now you are afraid of salt.
24. All right, all right, I'll go.

PRESENT AND SIMPLE PAST OF THE FOLLOWING VERBS:

me mjelë, me sjellë, me ndie

1. Verbs ending in the infinitive mood in -jelë, -jellë, -edhë, -jerrë are conjugated like the verb me hapë, with the following exceptions:

-je or -e change into -i in the 2nd person plural of the present tense, and into -o in all the persons of the simple past. When this occurs -rr is softened into -r.

Examples:

<u>Infinitive</u>	<u>Present tense</u> <u>2nd per. plural</u>	<u>Simple past</u>
me mjelë "to milk"	milni	mola, mole moli, etj.
me sjellë "to bring"	sillni	solla, solle, solli, etj.
me vjedhë "to steal"	vidhni	vodha, vodhe, vodhi, etj.
me mbledhë "to gather"	mblidhni	mblodha, mblodhe, etj.
me nxjerrë "to take out"	nxirni	nxora, nxore, etj.

2. Verbs ending in the infinitive mood in -jekë and -jegë are also conjugated like the verb me hapë, with the following exceptions:

-jek changes into -iq and -jeg into -igi in the 2nd person plural of the present tense; in the simple past -jek changes into -oq and -jeg into -ogj.

Examples:

<u>Infinitive</u>	<u>2nd per. plural</u>	<u>Simple past</u>
me ndjekë "to attend"	ndiqni	ndoqa, ndoqe, ndoqi, etj.
me pjekë "to bake"	piqni	poqa, poqe, poqi, etj.
me djegë "to burn"	digjni	dogja, dogje, dogji, etj.

3. Verbs ending in the infinitive mood in -ie are conjugated like the key verb me lã with the following exception: -ie changes into -je only in the singular of the simple past.

Examples:

<u>Infinitive</u>	<u>Simple past</u>
me ndie "to feel"	Sing.-ndjeva, ndjeve, ndjeu Plural.-ndiem, ndiet, ndien
me përzie "to mix"	Sing.-përzjeva, përzjeve, përzjeu Plural.-përziem, përzier, përzien

THE PREPOSITION DERI AND THE CONJUNCTION DERISA:

Deri and derisa both mean "until." While deri is followed by another preposition (followed by a noun or pronoun) or an adverb, derisa is followed always by a verb.

Examples:

Kam lexue deri në këtë faqe.
(I read until (up to) this page.)

Na duhet të presim deri nesër.
(We have to wait until tomorrow.)

LESSON 42

Pritni këtu derisa të vijë nëna.
(Wait here until mother will return.)

Ndejta në shtëpi derisa erdhi nëna.
(I stayed home until mother arrived.)

1. A e hjek unë xhaketën kur shkoj në shtëpi?
Po, ju e hiqni xhaketën kur shkoni në shtëpi.
Çka hjek ti kur shkon në shtëpi?
Unë e hjek xhaketën kur shkoj në shtëpi.
Kush e hjek xhaketën kur shkon në shtëpi?
Ai e hjek xhaketën kur shkon në shtëpi.
A i hjekim na këmishat kur shkojmë në plazhë?
Po, na i hjekim këmishat kur shkojmë në plazhë.
Çka hiqni ju kur shkoni në plazhë?
Na i hjekim këmishat kur shkojmë në plazhë.
Po ata, çka hjekin kur shkojnë në plazhë?
Ata i hjekin rrobet kur shkojnë në plazhë.

2. A i sjell unë librat me vete në shkollë çdo ditë?
Po, ju i sillni librat me vete në shkollë çdo ditë.
Çka sjell ti me vete në shkollë çdo ditë?
Unë sjell librat me vete në shkollë çdo ditë.
Kush i sjell librat me vete në shkollë çdo ditë?
Ai i sjell librat me vete në shkollë çdo ditë.
A i sjellim na cingaret me vete çdo ditë?
Po, na i sjellim cingaret me vete çdo ditë.
Çka sillni ju me vete çdo ditë?
Na i sjellim cingaret me vete çdo ditë.
Çka sjellin ata me vete çdo ditë?
Ata i sjellin cingaret me vete çdo ditë.

- A i nxjerr unë shpesh plaçkat nga rafti?
Po, ju i nxirni shpesh plaçkat nga rafti.
Çka nxjerr ti shpesh nga rafti?
Unë i nxjerr shpesh plaçkat nga rafti.
Kush i nxjerr shpesh plaçkat nga rafti?
Ai i nxjerr shpesh plaçkat nga rafti.
A i nxjerrim na çdo ditë librat nga syza?
Po, na i nxjerrim çdo ditë librat nga syza.
Kur i nxirni ju librat nga syza?
Na i nxjerrim çdo ditë librat nga syza.
Çka nxjerrin ata çdo ditë nga syza?
Ata i nxjerrin librat çdo ditë nga syza.

- A ndiej unë ndonji dhimbë?
Jo, ju nuk ndieni ndonji dhimbë.
Çka nuk ndien ti?
Unë nuk ndiej ndonji dhimbë.

Kush nuk ndien ndonji dhimbë?
 Ai nuk ndien ndonji dhimbë.
 A ndiejmë na ndonji dhimbë?
 Jo, na nuk ndiejmë ndonji dhimbë.
 Çka nuk ndieni ju?
 Na nuk ndiejmë ndonji dhimbë.
 Cilët nuk ndiejnë ndonji dhimbë?
 Ata nuk ndiejnë ndonji dhimbë.

A i djeg unë gazetat mbasi i lexoj?
 Po, ju i digjni gazetat mbasi i lexoni.
 Kur i djeg ti gazetat?
 Unë i djeg gazetat mbasi i lexoj.
 Kush i djeg gazetat mbasi i lexon?
 Ai i djeg gazetat mbasi i lexon.
 A i djegim na gazetat mbasi i lexojmë?
 Po, na i djegim gazetat mbasi i lexojmë.
 Kur i digjni ju gazetat?
 Na i djegim gazetat mbasi i lexojmë.
 Cilët i djegin gazetat mbasi i lexojnë?
 Ata i djegin gazetat mbasi i lexojnë.

3. A i hoqa unë pjatat nga tryeza?
 Po, ju i hoqët pjatat nga tryeza.
 Çka hoqe ti nga tryeza?
 Unë i hoqa pjatat nga tryeza.
 Kush i hoqi pjatat nga tryeza?
 Ai i hoqi pjatat nga tryeza.
 A i hoqëm na pjatat e gotat nga tryeza?
 Po, na i hoqëm pjatat e gotat nga tryeza.
 Çka hoqët ju nga tryeza?
 Na i hoqëm pjatat e gotat nga tryeza.
 Cilët i hoqën pjatat e gotat nga tryeza?
 Ata i hoqën pjatat e gotat nga tryeza.

4. A e solla unë sot çantën me vete?
 Po, ju e sollët sot çantën me vete.
 Kur e solle ti çantën me vete?
 Unë e solla sot çantën me vete.
 Kush e solli sot çantën me vete?
 Ai e solli sot çantën me vete.
 A i sollëm na sot të gjithë librat me vete?
 Jo, na nuk i sollëm sot të gjithë librat me vete.
 Kur nuk i sollët të gjithë librat me vete?
 Sot nuk i sollëm të gjithë librat me vete.
 Cilët nuk i sollën sot të gjithë librat me vete?
 Ata nuk i sollën sot të gjithë librat me vete.

LESSON 42

A i nxora unë të gjitha karrigat nga dhoma?
Po, ju i nxorët të gjitha karrigat nga dhoma.
Çka nxore ti nga dhoma?
Unë i nxora të gjitha karrigat nga dhoma.
Kush i nxori të gjitha karrigat nga dhoma?
Ai i nxori të gjitha karrigat nga dhoma.
A i nxorëm na këpucët nga rafti?
Po, na i nxorëm këpucët nga rafti.
Prej nga i nxorët ju këpucët?
Na i nxorëm këpucët nga rafti.
Cilët i nxorën këpucët nga rafti?
Të gjithë i nxorën këpucët nga rafti.

A ndjeva unë dje një dhimbë në shpatull?
Po, dje ju ndiet një dhimbë në shpatull.
Kur ndjeve ti një dhimbë në shpatull?
Dje unë ndjeva një dhimbë në shpatull.
Kush ndjeu dje një dhimbë në shpatull?
Ai ndjeu dje një dhimbë në shpatull.
A ndiem na dje ndonji dhimbë?
Jo, na dje nuk diem ndonji dhimbë.
Çka nuk ndiet ju dje?
Dje na nuk ndiem ndonji dhimbë.
Cilët nuk ndien dje ndonji dhimbë?
Ata nuk ndien dje ndonji dhimbë.

5. A do të rrini në San Francisco deri të marten?
Po, do të rrij në San Francisco deri të marten?
Deri kur do të rrini në San Francisco?
Do të rrij në San Francisco deri të marten.
Ku do të rrini deri të marten?
Do të rrij në San Francisco deri të marten.
Çka do të bëni në San Francisco deri të marten?
Do të rrij në San Francisco deri të marten.

A do të rrini në klasë derisa të vijë mësuesi?
Po, do të rrij në klasë derisa të vijë mësuesi.
Ku do të rrini derisa të vijë mësuesi?
Do të rrij në klasë derisa të vijë mësuesi.
Kush do të rrijë në klasë derisa të vijë mësuesi?
Unë do të rrij në klasë derisa të vijë mësuesi.
Çka do të bëni derisa të vijë mësuesi?
Do të rrij në klasë derisa të vijë mësuesi.

A keni frikë kur jeni në dët vetëm?
 Jo, nuk kam frikë kur jam në dët vetëm.
 Kush nuk ka frikë kur është në dët vetëm?
 Ai nuk ka frikë kur është në dët vetëm.
 Kur nuk ka frikë ai?
 Ai nuk ka frikë kur është në dët vetëm.

A keni frikë nga qent e mëdhaj?
 Jo, unë nuk kam frikë nga qent e mëdhaj.
 Kush nuk ka frikë nga qent e mëdhaj?
 Ai nuk ka frikë nga qent e mëdhaj.
 Nga çka nuk ka frikë ai?
 Ai nuk ka frikë nga qent e mëdhaj.
 Nga cilët qen nuk ka frikë ai?
 Ai nuk ka frikë nga qent e mëdhaj.

A mbaj unë gjithëmonë me vete një shamf?
 Po, ju mbani gjithëmonë me vete një shamf.
 Kush mban gjithëmonë me vete një shamf?
 Ju mbani gjithëmonë me vete një shamf.
 Çka mbaj unë gjithëmonë me vete?
 Ju mbani gjithëmonë me vete një shamf.
 Sa shamf mbani ju gjithëmonë me vete?
 Unë mbaj gjithëmonë me vete një shamf.

A ka njeriu 32 dhambë?
 Po, njeriu ka 32 dhambë.
 Sa dhambë ka njeriu?
 Njeriu ka 32 dhambë.
 Kush ka 32 dhambë?
 Njeriu ka 32 dhambë.
 A quhen dhëmballë 20 prej tyne?
 Po, 20 prej tyne quhen dhëmballë.
 Qysh quhen 20 prej tyne?
 20 prej tyne quhen dhëmballë.

A ka shpella ndër male?
 Po, ndër male ka shpella.
 Ku ka shpella?
 Ndër male ka shpella.
 Çka ka ndër male?
 Ndër male ka shpella.

A prishet koha shpesh në Monterej?
 Po, në Monterej prishet koha shpesh.
 Kur prishet koha në Monterej?
 Në Monterej koha prishet shpesh.
 Ku prishet koha shpesh?
 Në Monterej koha prishet shpesh.

A i mbushni ju pjatat me gjellë?
 Jo, unë nuk i mbush pjatat me gjellë.
 Kush i mbush pjatat me gjellë?
 Grueja i mbush pjatat me gjellë.
 Çka mbush grueja me gjellë?
 Grueja i mbush pjatat me gjellë?
 Me çka i mbush grueja pjatat?
 Grueja i mbush pjatat me gjellë.

6. A do t'i shpërlani rrobet mbasi t'i lani?
 Po, mbasi t'i láj rrobet do t'i shpërláj.
 Kush do t'i shpërlajë rrobet mbasi t'i lajë?
 Ai do t'i shpërlajë rrobet mbasi t'i lajë.
 Kur do t'i shpërlani rrobet?
 Unë do t'i shpërláj rrobet mbasi t'i láj.

A ju pëlqen gjella me shumë krypë?
 Jo, gjella me shumë krypë nuk më pëlqen.
 Kujt nuk i pëlqen gjella me shumë krypë?
 Kurrkujt nuk i pëlqen gjella me shumë krypë.
 Qysh nuk ju pëlqen gjella?
 Nuk më pëlqen gjella me shumë krypë.
 A ju pëlqen gjella pa krypë?
 Jo, gjella pa krypë nuk më pëlqen.
 Kujt nuk i pëlqen gjella pa krypë?
 Kurrkujt nuk i pëlqen gjella pa krypë.
 Qysh nuk ju pëlqen gjella?
 Nuk më pëlqen gjella pa krypë.

A e ndalni automobilin kur mrrîni në shtëpi?
 Po, kur mrrîj në shtëpi e ndal automobilin.
 Çka ndalni kur mrrîni në shtëpi?
 Unë ndal automobilin kur mrrîj në shtëpi.
 Kur e ndalni automobilin?
 Unë e ndal automobilin kur mrrîj në shtëpi.
 Çka bânî kur mrrîni në shtëpi?
 Unë e ndal automobilin kur mrrîj në shtëpi.

A ka nevojtoe kjo ndërtesë?
Po, kjo ndërtesë ka nevojtoe.
Cila ndërtesë ka nevojtoe?
Kjo ndërtesë ka nevojtoe.
Çka ka kjo ndërtesë?
Kjo ndërtesë ka nevojtoe.

A ju dhimti kamba dje?
Po, dje më dhimti kamba.
Kujt i dhimti kamba dje?
Mue më dhimti kamba dje.
Çka ju dhimti jú dje?
Mue më dhimti kamba dje.
Kur ju dhimti kamba?
Mue më dhimti kamba dje.

1. Mbas disa ditësh do të shkoj me u-pá me disa miq që kam në disa fshatra në rrethet e Vlonës. Ka vjetë që nuk kam shkue n'ato vende ku kam kalue një kohë të gjatë kur ishem fëmijë. Rruga nga Vlona deri n'ata fshatra është një rrugë e vjetër dhe është prishë krejt nga erënat, ujnrat dhe shinat. Automobili shkon deri në gjymës të rrugës dhe mandej duhet t'udhëtoj më kambë. Nuk besoj të qëndroj atje më shumë se një javë.
2. Jam mërzitë fort nga shëndeti (health) im i keq. Kohët e fundit dhambët më kanë dhimtë shpesh, kam pasë të ftofun pa pushim e disa herë grip. Natyrisht, këto sëmundje më kanë mbajtë në shtrat për disa javë. Ilaçet dhe mjeku më kanë kushtue aq shumë që mos e pyet.

-
1. If you really think I am doing nothing good here, I will not stay any longer. What do you think, am I right?
 2. Who taught your friend the Albanian language?

LESSON 42

3. The tailor turned to his wife and told her to get out of the shop.
4. Why don't you phone your friend? Don't you believe he has the right to know about this matter?
5. Who picked out these apples? All of them are spoiled.
6. I cannot find the book you lent me. (Use the verb to give.)
7. My father drinks water with his meal.

Proverb: Ku dhemb dhâmbi aty shkon gjuha.

Dje në mëngjes më dhimti shumë një dhëmballë, prandej shkova ke dentisti. Posa hÿna sekretarja më tha me pritë pak mbasi dentisti ishte i zânun. Mbas pak kohe dentisti më ftoi në zyrën e tij. I tregova çka kishem dhe mbasi m'i shikoi dhâmbët, më tha se dhëmballa që më dhimte ishte prishë tepër e s'ishte e mundun me e mbushë, prandej më këshilloi me e nxjerrë.

Mbasi më bâni një shiringë më nxori dhëmballën. Nuk ndjeva dhimbë. Mbasi filloi me rrjedhë gjak infermierja më dha një gotë me ujë të krypun për të shpërlá gojën. Më tha t'a vazhdojshem me e bâ këtë gjâ edhe në shtëpi. Uji i krypun âsht shumë i mirë për të ndalë gjakun e për të pastrue gojën.

QUESTIONS - PYETJE

1. Kur më dhimti shumë një dhëmballë?
2. Çka më dhimti shumë dje në mëngjes?
3. Ku shkova?

4. Kush më tha me pritë pak mbasi dentisti ishte i zânun?
5. Çka më tha sekretarja me bâ, posa hÿna?
6. Kush më ftoi në zyrën e tij mbas pak kohe?
7. Ku më ftoi dentisti mbas pak kohe?
8. Kush i tregoi dentistit çka kishem?
9. Kush m'i shikoi dhâmbët?
10. Cila dhëmballë ishte prishë tepër?
11. Çka s'ishte e mundun me bâ?
12. Kë këshilloi dentisti me e nxjerrë?
13. Sa shiringa më bâni dentisti?
14. Çka më nxori mandej?
15. Kush nuk ndjeu dhimbë?
16. Çka filloi me rrjedhë?
17. Kush më dha një gotë me ujë të krypun?
18. Pse më dha infermierja një gotë me ujë të krypun?
19. Çka më tha infermierja të vazhdojshem me bâ?
20. Kur do të vazhdojshem me e bâ këtë gjâ?
21. Kush më tha të vazhdojshem me e bâ këtë gjâ edhe mbasi të shkojshem në shtëpi?
22. Për çka është shumë i mirë uji i krypun?
23. Çka është shumë i mirë për të ndalë gjakun e për të pastrue gojën?

Translate into English:

1. Ai dogji gishtin tue ndezë cingaren.
2. Pse nuk e hiqni xhaketën?
3. Kemi ecë gjatë bregut të detit deri afër skeles.
4. Foli me mue derisa erdhi koha me u-nisë.
5. Duhani nuk sjell asnji dobi.

Answer the following questions in Albanian:

1. Cili ka frikë më shumë: qeni nga maca, apo maca nga qeni?
2. Cilave gjëna që hamë nuk u shtijmë krypë?
3. A u shkoni kur keni dhimbë dhambësh?
4. Çka i ngjan automobilit në qoftë se nuk i shtini voj?
5. Në çë rast duhet t'a hiqni kapelën?

PJESA E TETË
FJALORI

dentist, -i dentista, -t	(m.)	dentist
derisa	(conj.)	until
me djegë (unë djeg)	(v.)	to burn, sting
dobí, -ja dobí, -t	(f.)	benefit, use, profit, advantage, utility
dhëmballë, -a dhëmballë, -t	(f.)	molar
frikë, -a	(f.)	fear
gisht, -i gishta, -t	(m.)	finger, toe
gjak, -u gjaqe, -t	(m.)	blood, vengeance
me hjekë (unë hjek)	(v.)	to draw, take away, take off, remove; suffer
krypë, -a krypëna, -t	(f.)	salt
i, e, të krypun të krypuna	(adj. m.&f.)	salted
me mbushë (unë mbush)	(v.)	to fill, complete (time)
menjiherë	(adv.)	immediately
mish i dhâmbëvet	(m.)	gum
me ndalë (unë ndal)	(v.)	to stop
me ndezë (unë ndez)	(v.)	to light, to start a fire

LESSON 42

me ndie (unë ndiej)	(v.)	to feel, hear
nevojtoe, nevojtorja nevojtoe, -t	(f.)	restroom, lavatory
me ngja (ngjaj)	(v.)	to happen, occur; to resemble
me nxjerrë (unë nxjerr)	(v.)	to get out, put out, take out, bring out, draw out
prandej	(conj.)	therefore; so; that's why
me u-prishë (unë prishem)	(v.)	to be broken, destroyed, ruined, erased; be spent (money by waste); be changed (money)
me provue (unë provoj)	(v.)	to prove, try, test
rast, -i raste, -t	(m.)	occasion, chance; case, opportunity
me rrjedhë (unë rrjedh)	(v.)	to flow, run, de- rive, leak, to come from, originate
shamí, -ja shamí, -t	(f.)	handkerchief
shiringë, -a shiringa, -t	(f.)	injection
shpellë, a shpella, -t	(f.)	cave
me shpërlá (unë shpërláj)	(v.)	to rinse
me shtí (unë shtij)	(v.)	to put in, in- sert; shoot

voj, -i
vojna, -t

(m.) oil

vrinë, -a
vrina, -t

(f.) hole

NOTES:

...që mos e pyet

...and how! Surely!

besa po

in truth, indeed,
well yes

me pasë frikë
(unë kam frikë)

to be afraid

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. (a.)

A shkoni ju shpesh me u-lá në dët?
Po, unë shkoj shpesh me u-lá në dët.

A e lani ju shpesh automobilin?
Po, unë e lãj shpesh automobilin.

A laheni ju shpesh në dët?
Po, unë lahem shpesh në dët.
Kush lahet shpesh në dët?
Unë lahem shpesh në dët. (ti, ai etj.)

A do të laheni nesër në dët?
Po, unë do të lahem nesër në dët.
Kush do të lahet nesër në dët?
Unë do të lahem nesër në dët. (ti, ai etj.)

A e latë automobilin dje?
Po, e lava?
Kush e lau automobilin dje?
Unë e lava automobilin dje. (ti, ai etj.)

A u-latë dje në dët?
Po, unë u-lava dje në dët.
Kush u-lá dje në dët?
Unë u-lava dje në dët. (ti, ai etj.)

A e keni lá ndonjiherë automobilin me sapun?
Po, unë e kam lá shpeshherë automobilin me sapun.
Kush e ka lá automobilin me sapun?
Unë e kam lá automobilin me sapun. (ti, ai etj.)

A jeni lá ndonjiherë në dët?
Po, unë jam lá shpesh në dët.
Kush është lá shpesh në dët?
Unë jam lá shpesh në dët. (ti, ai etj.)

(b.)

Kur shkoni në qytet, a duhet me e ndalë shpesh automobilin?

Po, kur shkoj në qytet duhet me e ndalë shpesh automobilin.

A ju pëlqen me u-ndalë shpesh?

Jo, nuk më pëlqen me u-ndalë shpesh.

A e ndalni ju shpesh automobilin në qytet?

Po, unë e ndal shpesh automobilin në qytet.

Kush e ndal shpesh automobilin në qytet?

Unë e ndal shpesh automobilin në qytet. (ti, ai etj.)

A ndaleni ju shpesh në qytet?

Po, unë ndalem shpesh në qytet.

Kush ndalet shpesh në qytet?

Unë ndalem shpesh në qytet. (ti, ai etj.)

A do të ndaleni nesër në qytet?

Po, unë do të ndalem nesër në qytet.

Kush do të ndalet nesër në qytet?

Unë do të ndalem nesër në qytet. (ti, ai etj.)

A e ndalët automobilin dje para shtëpis sime?

Po, dje e ndala automobilin para shtëpis suej.

Kush e ndali automobilin dje para shtëpis sime?

Unë e ndala automobilin dje para shtëpis suej. (ti, ai etj.)

A u-ndalët dje para shtëpis sime?

Po, unë u-ndala para shtëpis suej.

Kush u-ndal para shtëpis sime?

Unë u-ndala para shtëpis suej. (ti, ai etj.)

A e keni ndalë ndonjiherë automobilin para shtëpis sime?

Po, e kam ndalë.

Kush e ka ndalë automobilin para shtëpis sime?

Unë e kam ndalë automobilin para shtëpis suej. (ti, ai etj.)

A jeni ndalë ju para shtëpis sime?

Po, unë jam ndalë para shtëpis suej.

Kush është ndalë para shtëpis sime?

Unë jam ndalë para shtëpis suej. (ti, ai etj.)

LESSON 43

2. (a.)

A lahem unë mbasi rruhem?

Po, ti lahe mbasi rruhe.

Kush lahet mbasi rruhet?

Ti lahe mbasi rruhe. (ai, na etj.)

(b.)

A vizitohem unë shpesh ke mjeku?

Po, ti vizitohet shpesh ke mjeku.

Kush vizitohet shpesh ke mjeku?

Ti vizitohet shpesh ke mjeku. (ai, na etj.)

(c.)

A takohet ai me mue në kafe?

Po, ai takohet me jû në kafe.

Kush takohet me mue në kafe?

Ai takohet me jû në kafe.

A takohemi na shpesh në kafe?

Po, na takohemi shpesh në kafe.

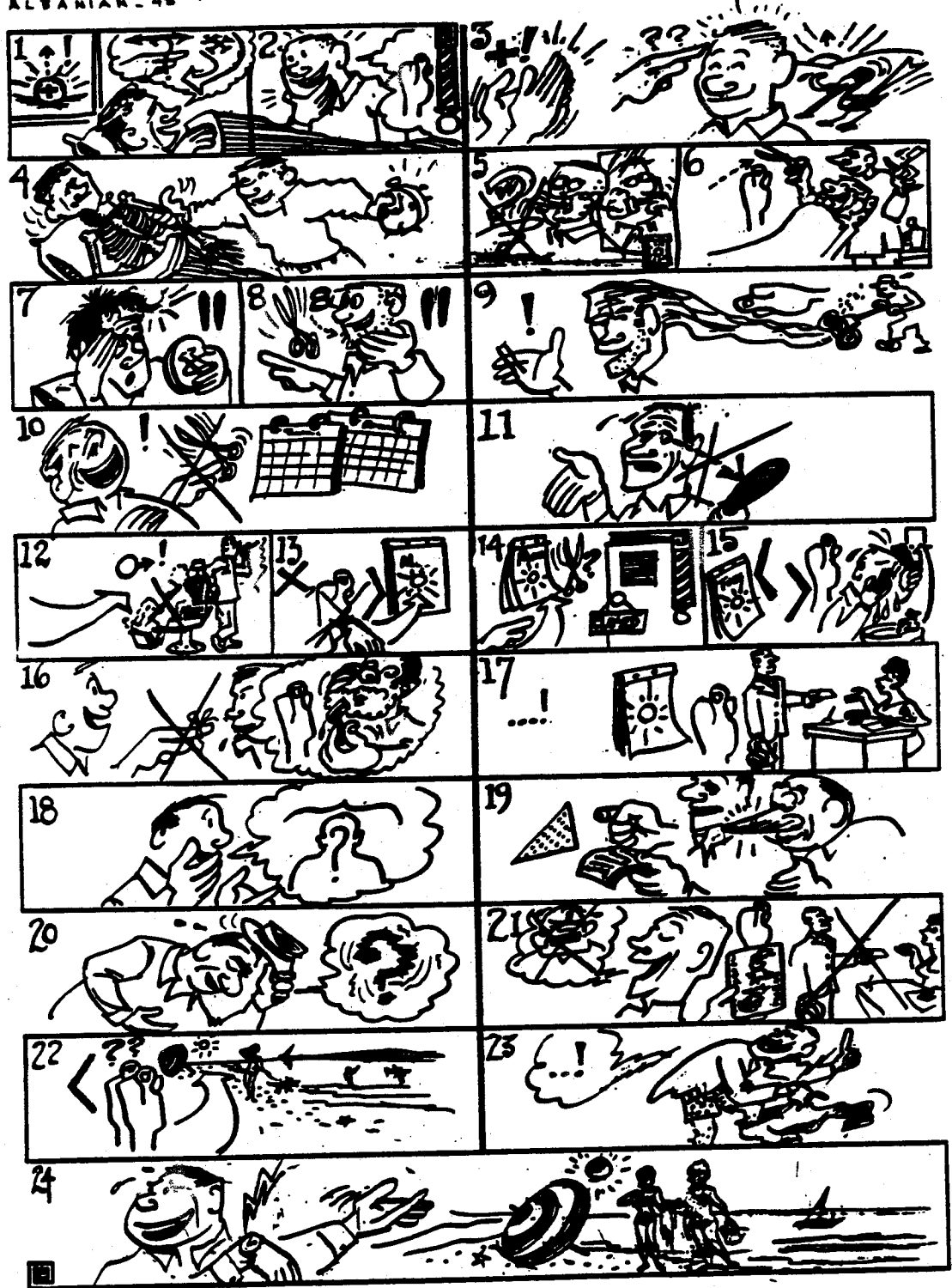
Cilët takohen shpesh në kafe?

Na takohemi shpesh në kafe. (ju, ata)

KE BERBERI

1. Mirë mëngjes! Nga po vjen?
2. Nga berberi. U-rrova e u-qetha.
3. Të dalshin me shëndet! Kur u-qethe kaq heret?
4. Dil nga shtrati, përtac! Ora është 9.
5. Pse nuk u-rrove vetë sot?
6. Kur qethem më pëlqen me u-rrue ke berberi.
7. Edhe unë jam bër për t'u-qethë.
8. Jo vetëm je bër për t'u-qethë, por edhe për t'u-rrue!
9. Vërtetë, shumë më rriten flokët!
10. Talle? Ke dy muej që nuk qethe.
11. Nuk e shof veten mbrapa kur shikohem në pasqyrë.
12. Shko tash! S'kishte njeri ke berberi.
13. Jo, nuk kam kohë tash; do të qethem të hënën.
14. Do të qethesh të hënën? Të hënëvet rrojtorja është mbyllë.
15. Atëherë të marten. Tash do të lahem, do të krehem, do të pastrohem e do të dal.
16. Harrove me thënë "do të rruhem."
17. Doemos. Sot kam një pikëpjekje me rëndësi.
18. Me kë ke pikëpjekje?
19. Ajo është punë për mue; sa kureshtar je, more burrë!
20. Më fal! Pyeta për gjëna që nuk më përkasin.
21. Mos u-zemro! Desha me u-tallë. S'kam asnjë pikëpjekje.
22. Atëherë, a shkojmë në plazhë?
23. Me gjithë qejf! Prit sa të veshem.
24. Shpejtohu se do të takohemi me vajzat; ato po na presin.

ALBANIAN - 43

Idiomatic Translation-Përkëthim i Lirë

1. Good morning! Where did you come from?
2. From the barber. I had a shave and haircut.
3. Good for you! How come you had a haircut this early?
4. Get out of bed lazybones! It's 9 o'clock.
5. Why didn't you shave(by)yourself today?
6. When I get a haircut, I like to have a shave by the barber.
7. I need a haircut too.
8. You not only need a haircut but you need a shave as well.
9. Really, my hair grows unusually fast!
10. Are you kidding? You haven't had a haircut for the last two months.
11. I don't see my back (of my head) when I look in the mirror.
12. Go to him now, there's no one there.
13. No, I haven't got time now; I'll go and have a haircut Monday.
14. You'll go and have a haircut Monday? On Monday the barber is closed.
15. Then Tuesday. Now I'll wash, comb myself, clean up and go out.
16. You forgot to say "I'll shave."
17. Of course. Today I have an important appointment.
18. With whom?
19. That's my business. Man, how curious you are.
20. Pardon me! I asked an inappropriate question.

LESSON 43

21. Don't get mad! I was joking. I don't have any appointment.
22. Then, shall we go to the beach?
23. Gladly! Wait awhile until I dress.
24. Make it fast because we have to meet the girls; they are waiting for us.

PASSIVE VERBS IN ALBANIAN

An active transitive verb (the subject is the doer of the action and it has a complement) can be converted into a passive verb (when the subject is acted upon) by adding u- to the infinitive.

Examples:

Active

me lã "to wash"

me lexue "to read"

me ndalë "to stop"

Passive

me u-lã "to be washed"

me u-lexue "to be read"

me u-ndalë "to be stopped"

Conjugation:

The infinitive form: The passive verbs are formed by placing -u between the particle me and the verb in the active form. Thus the only difference in form between a passive and active verb is the u-.

The present tense: For the great majority of the passive verbs their conjugation follows the following rule:

If the verb in active form ends in the first person present of the indicative mood in -j or a vowel, the passive form in the present tense has the following endings:

-hem
-he
-het
-hemi
-heni
-hen

Otherwise:

-em
-e
-et
-emi
-eni
-en

LESSON 43

Examples:

	<u>Pres. 1st pers.</u>		<u>Pres. tense</u>
me çue	çoj	me u-çue	ço-hem ço-he ço-het ço-hemi ço-heni ço-hen
me këthye	këthej	me u-këthye	këthe-hem këthe-he këthe-het këthe-hemi këthe-heni këthe-hen
me vû	vê	me u-vû	vê-hem vê-he vê-het vê-hemi vê-heni vê-hen
me kapë	kap	me u-kapë	kap-em kap-e kap-et kap-emi kap-eni kap-en
me nisë	nis	me u-nisë	nis-em nis-e nis-et nis-emi nis-eni nis-en

As far as endings are concerned, the above rule has no exceptions, but quite a few passive verbs have some changes in the stem, before taking the ending.

Examples:

<u>Pres. 1st pers.</u>		<u>Pres. tense</u>	
me pritë	pres	me u-pritë	pritem
me djegë	djeg	me u-djegë	digjem

(We shall deal with these verbs later on.)

The future tense: With the exception of the second person singular which takes an extra -sh in the future and of course do të, present and future are alike in form.

Examples:

	<u>Present</u>	<u>Future</u>
me u-çue	çohem çohe çohet çohemi çoheni çohen	do të çohem do të çohesh do të çohet do të çohemi do të çoheni do të çohen
me u-nisë	nisem nise niset nisemi niseni nisen	do të nisem do të nisesh do të niset do të nisemi do të niseni do të nisen

The simple past tense: Active verbs and passive verbs have the same conjugation with the following difference:

Passive verbs are preceded by u-. The 3rd person of the singular is different (usually has the same form as the infinitive with short vowel).

Examples:

	<u>Past active</u>		<u>Past passive</u>
me lâ	lava lave	me u-lâ	u-lava u-lave (continued)

Past active

lau
lamë
latë
lanë

me hapë

hapa
hape
hapi
hapem
hapët
hapën

me u-hapë

Past passive

u-lá
u-lamë
u-latë
u-lanë

u-hapa
u-hape
u-hap
u-hapem
u-hapët
u-hapën

The compound tense: While the active verbs are conjugated with the auxiliary me pasë, the passive verbs are conjugated with the auxiliary me genë.

Examples:

me lá	kam lá, etj.	me u-lá	jam lá, etj.
	kishem lá, etj.		ishem lá, etj.
	do të kem lá, etj.		do t'ishem lá, etj.

USAGE OF PASSIVE VERBS

It is very important to remember the following facts concerning the usage of the passive verbs.

The action of the verb may be reflected on the subject; in other words the subject and the object refer to the same person. This kind of verb is called reflexive and it is translated in English with reflexive pronouns or with intransitive verbs.

Examples:

Djalit nuk i pëlqen me u-lá me ujë të ftofët.
(The boy doesn't like to wash himself with cold water.)

Ai u-zgjue heret.
(He woke up early.) (lit. meaning: woke up himself)

Unë u-rrova sot dy herë.
 (I shaved twice today.) (lit. meaning: I shaved myself)

The subject is acted upon; in other words, an action completed by somebody else refers to the subject. This "somebody else" may be mentioned in the sentence but usually it is understood in the context.

Examples:

Qyteti u-bombardue dy herë (nga aviacioni, nga artilerija, etj).
 (The city was bombed twice (by planes, artillery, etc.).)

U-bã nji luftë e rreptë (nga kjo ase ajo ushtri).
 (A rough war was fought (by this or that army).

Mësuesi ynë quhet Agim (nga të gjithë).
 (Our teacher is called Agim (by everybody).

Such passive verbs may be converted into active transitive; in this, of course, the complement agent which is acting on the subject will become subject. The above sentences will become the following:

(Aviacioni, artilerija, etj.) e bombardoi qytetin dy herë.
 (The planes, the artillery, etc.) bombarded the city twice.

(Kjo ase ajo ushtri) bëni nji luftë të rreptë.
 (This or that army) fought a rough war.

Mësuesin e quejnë Agim.
 (They call the teacher Agim.)

The action of the verb may be performed by 2 or more persons who act reciprocally on each other and each of them, at the same time, is acted upon the other.

LESSON 43

Examples:

Nënë e bir u-përqafuen = Nana e përqafoi djalin
dhe ai e përqafoi nënën.
(Mother and son embraced)(each other).

Agimi e Tefta u-martuen dje.
(Agim and Tefta got married yesterday). = One
married the other and vice versa.

As you see, we have two subjects in the above sentences; it is possible to split them in one subject and one direct complement preceded by the preposition me; the action of reciprocity will not be affected.

Examples:

Nana u-përqafue me djalin.

Agimi u-martue me Teftën.

Important annotation: Some verbs in Albanian may be passive in form but are not used as strictly intransitive verbs, in such a case they will have none of the above characteristics of the passive verbs.

Examples:

Unë u-përgjegja mirë.
(I answered well.)

Djali kollet gjithë natën.
(The boy coughs all night.)

Duket se është i pasun.
(He seems to be rich.)

1. A shikohem unë në pasqyrë kur krehem?
Po, ju shikoheni në pasqyrë kur kreheni.
Ku shikohe ti kur krehet?
Unë shikohem në pasqyrë kur krehem.
Kush shikohet në pasqyrë kur krehet.
Ai shikohet në pasqyrë kur krehet.
A shikohemi na në pasqyrë kur krehemi?
Jo, na nuk shikohemi në pasqyrë kur krehemi.
Po ju, a shikoheni në pasqyrë kur kreheni?
Jo, as na nuk shikohemi në pasqyrë kur krehemi.
Cilët nuk shikohen në pasqyrë kur krehen?
Ata nuk shikohen në pasqyrë kur krehen.

A u-zemrova unë kur humba të hollat?
Po, ju u-zemruet kur humbët të hollat.
Kur u-zemrove ti?
Unë u-zemrova kur humba të hollat.
Kush u-zemrue kur humbi të hollat?
Ai u-zemrue kur humbi të hollat.
A u-zemruem na kur erdhi djali vonë në shtëpi?
Po, na u zemruem kur erdhi djali vonë në shtëpi.
Kur u-zemruet ju?
Na u-zemruem kur erdhi djali vonë në shtëpi.
Cilët u-zemruem kur erdhi djali vonë në shtëpi?
Ata u-zemruen kur erdhi djali vonë në shtëpi.

A do të çohem unë vonë kët fund jave?
Po, ju do të çoheni vonë kët fund jave.
Kur do të çohesh ti vonë?
Unë do të çohem vonë kët fund jave.
Kush do të çohet vonë kët fund jave?
Ai do të çohet vonë kët fund jave.
A do të çohemi na nesër në mëngjes n'orën gjashtë?
Po, na do të çohemi nesër në mëngjes n'orën gjashtë.
Në ç'orë do të çoheni ju nesër?
Na do të çohemi nesër n'orën gjashtë.
Cilët do të çohen nesër n'orën gjashtë?
Ata do të çohen nesër n'orën gjashtë.

2. A rruhem unë çdo ditë?
 Po, ju rruheni çdo ditë.
 A rruhe ti çdo mëngjes para se me u-lá?
 Po, unë rruhem çdo mëngjes para se me u-lá.
 Kush rruhet çdo mëngjes para se me u-lá?
 Ai rruhet çdo mëngjes para se me u-lá.
 A rruhemi na me ujë të nxehët?
 Po, na rruhemi me ujë të nxehët.
 Me çfarë uji rruheni ju?
 Na rruhemi me ujë të nxehët.
 Cilët rruhen çdo mëngjes me ujë të nxehët?
 Ata rruhen çdo mëngjes me ujë të nxehët.

A u-rrova unë dje mbasi u-lava?
 Po, ju u rruet dje mbasi u-latë.
 Kur u-rrove ti dje?
 Unë u-rrova dje mbasi u-lava.
 Kush u-rrue dje mbasi u-lá?
 Ai u-rrue dje mbasi u-lá.
 A u-rruem na dje posa u-lamë?
 Po, na u-rruem dje posa u-lamë.
 Kur u-rruet ju dje?
 Na u-rruem dje posa u-lamë.
 Cilët u-rruen dje posa u-lanë?
 Ata u-rruen dje posa u-lanë.

A do të rruhem unë nesër ke berberi?
 Po, ju do të rruheni nesër ke berberi.
 Ku do të rruhesh ti nesër?
 Unë do të rruhem nesër ke berberi.
 Kush do të rruhet nesër ke berberi?
 Ai do të rruhet nesër ke berberi.
 A do të rruhemi na nesër mbasi të hamë?
 Po, na do të rruhemi nesër mbasi të hamë.
 Kur do të rruheni ju nesër?
 Na do të rruhemi nesër mbasi të hamë.
 Cilët do të rruhen nesër mbasi të hanë?
 Ata do të rruhen nesër mbasi të hanë.

3. A qethem unë, zakonisht, një herë në muej?
 Po, ju qetheni, zakonisht, një herë në muej.
 Kur qethe ti zakonisht?
 Unë qethem, zakonisht, një herë në muej.
 Kush qethet shumë shpesh?
 Ai qethet shumë shpesh.
 A qethemi na, zakonisht, të shtundevet?

Po, na qethemi, zakonisht, të shtundevet.
 Ç'ditë qetheni ju, zakonisht?
 Na qethemi, zakonisht, të shtundevet.
 Cilët qethen, zakonisht, të merkurrevet?
 Ata qethen zakonisht të merkurrevet.

A u-nisa unë vjet me aeroplan për Florida?
 Po, ju u-nisët vjet me aeroplan për Florida.
 Me çka u-nise ti vjet për Florida?
 Unë u-nisa vjet për Florida me aeroplan.
 Kush u-nis vjet për Florida me aeroplan?
 Ai u-nis vjet për Florida me aeroplan.
 A u-nisëm na për pushime me automobil?
 Po, na u-nisëm për pushime me automobil.
 Me çka u-nisët ju për pushime?
 Na u-nisëm për pushime me automobil.
 Cilët u-nisën për pushime me tren?
 Shokët u-nisën për pushime me tren.

A do të veshem unë nesër me rrobe tjera?
 Po, ju do të vesheni nesër me rrobe tjera.
 Me çfarë rrobesh do të vesheni ju nesër?
 Unë do të veshem nesër me rrobe tjera.
 Kush do të veshet nesër me rrobe tjera?
 Ai do të veshet nesër me rrobe tjera.
 A do të veshemi na të dielen me kostum kombëtar?
 Po, na do të veshemi të dielen me kostum kombëtar.
 Me çfarë kostumi do të vesheni ju të dielen?
 Na do të veshemi të dielen me kostum kombëtar.
 Cilët do të veshen të dielen me kostum kombëtar?
 Ata do të veshen të dielen me kostum kombëtar.

4. A krehem unë çdo mëngjes?
 Po, ju kreheni çdo mëngjes.
 Kush krehet çdo mëngjes?
 Ti krehë çdo mëngjes.
 Me çka krehemi na çdo mëngjes?
 Ju kreheni me krahën çdo mëngjes.
 Çka bëjnë ata çdo mëngjes?
 Ata krehen me krahën çdo mëngjes.

A lahen mirë plaçkat pa sapun?
 Jo, plaçkat nuk lahen mirë pa sapun.
 Qysh lahen plaçkat pa sapun?
 Plaçkat nuk lahen mirë pa sapun.

Çka nuk lahet mirë pa sapun?
 Plaçkat nuk lahen mirë pa sapun.
 Pa çka nuk lahen mirë plaçkat?
 Plaçkat nuk lahen mirë pa sapun.

A takohe ti me shokët një herë në javë?
 Po, unë takohem me shokët një herë në javë.
 Kush takohet me shokët një herë në javë?
 Unë takohem me shokët një herë në javë.
 Me kë takohemi na një herë në javë?
 Na takohemi me shokët një herë në javë.
 Kur takoheni ju me shokët?
 Na takohemi me shokët një herë në muej.
 Sa herë në muej takohen ata me shokët?
 Ata takohen me shokët dy herë në muej.

5. A rruhem vetë unë çdo ditë?
 Po, ju rruheni vetë çdo ditë.
 Kur rruhe vetë ti?
 Unë rruhem vetë çdo ditë.
 Kush rruhet vetë gjithëmonë?
 Ai rruhet vetë gjithëmonë.
 A rruhemi vetë na gjithëmonë?
 Jo, na nuk rruhemi vetë gjithëmonë.
 A rruheni vetë ju gjithëmonë?
 Jo, as na nuk rruhemi vetë gjithëmonë.
 Cilët nuk rruhen vetë gjithëmonë?
 Shokët e mij nuk rruhen vetë gjithëmonë.

A shkon ti vetë me blé harxhin?
 Po, unë vetë shkoj me blé harxhin.
 Kush shkon me blé harxhin?
 Na vetë shkojmë me blé harxhin.
 A shkoni ju vetë me blé harxhin?
 Jo, na vetë nuk shkojmë me blé harxhin.
 Cilët nuk shkojnë vetë me blé harxhin.
 Ata nuk shkojnë vetë me blé harxhin.

A e ndigjoj unë veten kur flas?
 Po, ju e ndigjoni veten kur flitni.
 A e ndigjon ti veten kur flet?
 Po, unë e ndigjoj veten kur flas.
 Kush e ndigjon veten kur flet?
 Ai e ndigjon veten kur flet.

A e ndigjojmë na veten kur flasim?
 Po, na e ndigjojmë veten kur flasim.
 A e ndigjoni ju veten kur flitni?
 Po, na e ndigjojmë veten kur flasim.
 Cilët nuk e ndigjojnë veten kur flasin?
 Ata që nuk ndiejnë nuk e ndigjojnë veten kur flasin.

A i merr ti librat me vete çdo ditë?
 Po, unë i marr librat me vete çdo ditë.
 Kush i merr librat me vete çdo ditë?
 Na i marrim librat me vete çdo ditë.
 Ku i merrni ju librat çdo ditë?
 Na i marrim librat me vete çdo ditë.
 Cilët nuk i marrin librat me vete çdo ditë?
 Ata nuk i marrin librat me vete çdo ditë.

6. A është përtac njeriu që rri në shtrat deri vonë?
 Po, njeriu që rri në shtrat deri vonë është përtac.
 Kush është përtac?
 Njeriu që rri në shtrat deri vonë është përtac.
 Çka është njeriu që rri në shtrat deri vonë?
 Njeriu që rri në shtrat deri vonë është përtac.

A rriten lulet më shpejt se pemët?
 Po, lulet rriten më shpejt se pemët.
 Çka rriten më shpejt se pemët?
 Lulet rriten më shpejt se pemët.
 Qysh rriten lulet?
 Lulet rriten më shpejt se pemët.

A është automobili i tij mbrapa ndërtesës sonë?
 Po, automobili i tij është mbrapa ndërtesës sonë.
 Automobili i kujt është mbrapa ndërtesës sonë?
 Automobili i tij është mbrapa ndërtesës sonë.
 Mbrapa cilës ndërtesë është automobili i tij?
 Automobili i tij është mbrapa ndërtesës sonë.
 Ku është automobili i tij?
 Automobili i tij është mbrapa ndërtesës sonë.

A jeni mbrapa me mësimet?
 Jo, unë nuk jam mbrapa me mësimet.
 Kush nuk është mbrapa me mësimet?
 Ai nuk është mbrapa me mësimet?
 Qysh është ai me mësimet?
 Ai nuk është mbrapa me mësimet.

A është mbyllë zyra e postës të dielevet?
 Po, zyra e postës është mbyllë të dielevet.
 Cila zyrë është mbyllë të dielevet?
 Zyra e postës është mbyllë të dielevet.
 Ç'ditë është mbyllë zyra e postës?
 Zyra e postës është mbyllë të dielevet.
 Kur është mbyllë zyra e postës?
 Zyra e postës është mbyllë të dielevet.

A kam unë pikëpjekje me doktorin sot n'orën 5?
 Po, sot n'orën pesë ju keni pikëpjekje me doktorin.
 Kush ka pikëpjekje me doktorin sot n'orën 5?
 Ju keni pikëpjekje me doktorin sot n'orën pesë.
 Me kë kam pikëpjekje sot n'orën 3?
 Sot n'orën tre keni pikëpjekje me një vajzë.
 Çka kam sot n'orën 3?
 Sot n'orën 3 keni pikëpjekje me një vajzë.
 Kur kam pikëpjekje me një vajzë?
 Sot n'orën 3 keni pikëpjekje me një vajzë.
 Në ç'orë keni pikëpjekje me një vajzë?
 Sot n'orën 3 kam pikëpjekje me një vajzë.

A është mirë me futë hundët në punët që nuk
 të përkasin?
 Jo, nuk është mirë me futë hundët në punët që
 nuk të përkasin.
 Çka nuk është mirë me bërë?
 Nuk është mirë me futë hundët në punët që nuk
 të përkasin.
 Ku nuk është mirë me futë hundët?
 Nuk është mirë me futë hundët në punët që nuk
 të përkasin.
 Në cilat punë nuk është mirë me futë hundët?
 Nuk është mirë me futë hundët në punët që nuk
 të përkasin.

A është kureshtar djali i Zotni Gjikes?
 Po, djali i Zotni Gjikes është mjaft kureshtar.
 Djali i kujt është mjaft kureshtar?
 Djali i Zotni Gjikes është mjaft kureshtar.
 Ç'ka është djali i Zotni Gjikes?
 Djali i Zotni Gjikes është mjaft kureshtar.

Shqipnija ndahet në 27 rrethe. Tri nga rrethet e Shqipnis janë edhe këto: rrethi i Pogradecit, i Korçës dhe i Ersekës. Në këto rrethe ka male të nalta, si p. sh. Mali i Thatë, Morava, Gramosi, Ostrovica, Malet e Mokrës etj. Në mes (in the middle) të këtyne maleve gjinden dy fusha shumë pjellore: Fusha e Kolonjës 1000 m. nalt dhe Fusha e Korçës 800 m. nalt. Dy lumej rrjedhin në këto rrethe: Devolli dhe Osumi ase Lumi i Beratit. Qyteti më me rëndësi i rrethit të Pogradecit është Pogradeci, që gjindet në breg të Liqenit t'Ohrit, gjyma e të cilit i përket Shqipnis. Ky qytet ka natyrë e pamje të bukura si edhe klimë të shëndetëshme. Korça, në lindje të fushës së Korçës, është qyteti më i madh i Shqipnis së Jugut. Ky qytet është qendër bujqësije e tregtije, ka mjaft fabrika, më të rëndësishmet e të cilave janë: fabrika e sheqerit dhe ajo e birrës. Qyteti i tretë, që mund të quhet më shumë një fshat i madh se sa një qytet i vogël është Bilishti. Qendra tjera me rëndësi që u përkasin këtyne tri rretheve janë: Vithkuqi, Dardha, Voskopoja, Erseka e Leskoviku.

LESSON 43

1. What's the matter with you? Why are you pale?
Are you cold?
2. There is a gentleman at the door who would like to speak to you. Could I let him in? He is a friend of yours, I think.
3. It's a quarter past ten, and the train leaves at five minutes to eleven. Hurry up or you'll miss it! (me humbë)
4. It was foggy but it didn't rain when we left Tirana for Durrës. At Ndroq, however, the wind was blowing very hard, and it was just beginning to snow.
5. The students, themselves, want to wake up early.

Proverb: Kur s'ke punë luej derën.

Sot në mëngjes, posa u-çova, u-lava e u-vesha dhe shkova me hangër mëngjes. Menjisherë, posa mbarova, shkova ke berberi me u-qethë e me u-rrue. Nuk prita shumë në rrojtore mbasi aty punojnë katër berberë. Posa u-lirue karriga e parë u-ula dhe i thash berberit me më qethë e me më rrue. Zakonisht, kur shkoj me u-qethë më pëlqen edhe me u-rrue ke berberi. Kur mbaroi punë u-çova, pagova dhe dola.

Kur u-këtheva në dhomë Bashkimi ishte ende në shtrat. Ai flën deri vonë kur nuk kemi shkollë. Më pyeti pse ishem çue aq heret, mbasi sot është e shtunde. I tregova se qesh ke berberi e atëherë më tha se edhe ai ishte bër për t'u-qethë. I thash të shkonte ke berberi se nuk ishte shumë i zânun, por ai tha se do të shkonte të martën. Bashkimit nuk i pëlqen shumë me shkue ke berberi, prandaj nuk qethet shpesh; qethet një herë në 5-6 javë.

QUESTIONS - PYETJE

1. Çka bëna sot në mëngjes posa u-çova?
2. Kur u-lava u-vesha dhe shkova me hangër mëngjes?

LESSON 43

3. Ku shkova menjherë, posa mbarova me hangër mëngjes?
4. Kur shkova ke berberi me u-qethë e me u-rrue?
5. Ku nuk prita shumë?
6. Sa berberë punojnë në rrojtoen ku shkova unë?
7. Çka bëna posa u-lirue karriga e parë?
8. Kujt i thash me më qethë e me më rrue?
9. Kujt i pëlqen me u-rrue ke berberi kur shkon me u-qethë?
10. Çka bëna unë kur mbaroi punë berberi?
11. Kur u-çova, pagova dhe dola?
12. Ku ishte Bashkimi kur u-këtheva në dhomë?
13. Kush ishte ende në shtrat kur u-këtheva në dhomë?
14. Çka bën ai kur nuk kemi shkollë?
15. Deri kur flën ai kur nuk kemi shkollë?
16. Kush më pyeti pse ishem çue aq heret?
17. Pse më pyeti Bashkimi pse ishem çue aq heret?
18. Kush i tregoi se kishte qenë ke berberi?
19. Kush më tha se ishte bër për t'u-qethë?
20. Çka i thash unë?
21. Pse i thash të shkonte ke berberi?
22. Kush nuk ishte shumë i zënnun?
23. Kur tha ai se do të shkonte?
24. Kujt nuk i pëlqen shumë me shkue ke berberi?
25. Kush qethet një herë në 5-6 javë?

Answer the following questions:

1. Sa herë në muej getheni?
2. Me kë u-takuet dje?
3. Kur u-vizituet herën e fundit te mjeku?
4. Me çka krehen flokët?
5. Sa herë në ditë duhet të lahen dhâmbët?

Substitute the underlined verb with the verb in parenthesis and rebuild the sentence. For further clarity look at the pattern.

Sentence to be rebuilt:

Fëmijët lahen prej nânës (me lã).

Rebuilt sentence:

Nâna i lan fëmijët.

1. Dhoma pastrohet prej nxânësvet. (me pastrue)
2. Unë u-vizitova prej mjekut mã të mirë. (me vizitue)
3. Ai quhet Agim. (me quejtë)
4. Na e takojmë shpesh njâni tjetrin. (me u-takue)
5. Prej kujt u-lexue mësimi? (me lexue)

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 43
PART VIII
VOCABULARY

doemos	(adv.)	by all means, of course, as a matter of course
me u-krehë (unë krehem)	(v.)	to comb oneself
kureshtár, -i kureshtarë, -t	(m.)	curious
kureshtár, -e kureshtarë	(adj. m.&f.)	curious
me u-lirue (unë lirohem)	(v.)	to be liberated, freed, relieved; reduced in price
mbrapa	(adv. & prep.)	behind, back, in the rear, backwards; slow (for timepieces)
me u-mbyllë (unë mbyllem)	(v.)	to be closed, to be shut in
me u-pastrue (unë pastrohem)	(v.)	to be cleaned, to clean up
me përkitë (unë përkas)	(v.)	to touch; belong, concern, relate to, pertain
më, të, i, etj. përket (përkasin)	(v.)	it is my, your, etc. business, I am expected to
nuk më, të, i, etj. përket (përkasin)	(v.)	it is no business of mine, yours, etc., I am not expected to
përtac, -i përtacë, -t	(m.)	lazybones, a lazy person

LESSON 43

përtac, -e përtacë	(adj. m.&f.)	lazy
pikëpjekje, pikëpjekja pikëpjekje, -t	(f.)	appointment, date, rendezvous
me u-qethë (unë qethem)	(v.)	to have a haircut, shear, tonsure
me u-rritë (unë rritem)	(v.)	to grow, grow up, raise, to be raised
rrojtoje, rrojtorja rrojtoje, -t	(f.)	barbershop
me u-shikue (unë shikohem)	(v.)	to watch, look (oneself)
me u-shpejtue (unë shpejtohem)	(v.)	to hurry
me u-takue (unë takohem)	(v.)	to meet
me u-tallë (unë tallem)	(v.)	to kid, hoax, jeer, scoff at, banter, tease, joke, jest, mock
me u-veshë (unë veshem)	(v.)	to get dressed
vete, vetja	(f.)	self (an emphasized form of the pron. meaning one's true, normal self. Ex: I shall defend myself.)
vetë (unë vetë, ti vetë, etj.)	(adj.& pron.)	myself, yourself, etc. I personally, you personally, etc.

LESSON 43

me u-zemrue
(unë zemrohem)

(v.) to get angry, be
angry

NOTES:

të dalshin me shëndet!

(A greeting when addressing
someone who just had his
hair cut.)

me gjithë qejf

with pleasure, gladly
I'd like to

... more burrë!

... my dear! ...man!

âsht punë për mue
(për, ty, atë, etj.)

it is my (your, his, etc.)
business

me u-bâ për t'u-rrue
(bâhem për t'u-rrue)

to need a shave

me u-bâ për t'u-qethë
(bâhem për t'u-qethë)

to need a haircut

s'ka (s'kishte, s'do të
ketë, etj) njeri

there isn't (wasn't, won't
be, etc.) anybody

PJESA E PARË
USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A çohem unë heret kur shkoj në shkollë?
Po, ju çoheni heret kur shkoni në shkollë.
Kur çohë ti heret?
Unë çohem heret kur shkoj në shkollë.
Kush çohet heret kur shkon në shkollë?
Ai çohet heret kur shkon në shkollë.
A çohemi na vonë kur nuk shkojmë në shkollë?
Po, na çohemi vonë kur nuk shkojmë në shkollë.
Kur çoheni ju?
Na çohemi vonë.
Cilët çohen vonë?
Ata çohen vonë.

A çoheshem unë heret kur shkojshem në shkollë?
Po, ju çoheshi heret kur shkojshi në shkollë.
Kur çoheshe ti kur shkojshe në shkollë?
Unë çoheshem heret kur shkojshem në shkollë.
Kush çohesh heret kur shkonte në shkollë?
Ai çohesh heret kur shkonte në shkollë.
A çoheshim na heret kur shkojshim në shkollë?
Po, na çoheshim heret kur shkojshim në shkollë.
Cilët çoheshin heret kur shkojshin në shkollë?
Ata çoheshin heret kur shkojshin në shkollë.

2. A qethem unë, zakonisht, një herë në muej?
Po, ju qetheni, zakonisht, një herë në muej.
Kur qethë ti, zakonisht?
Unë qethem, zakonisht, një herë në muej.
Kush qethet, zakonisht, një herë në muej?
Ai qethet, zakonisht, një herë në muej.
A qethemi na, zakonisht, një herë në muej?
Po, na qethemi, zakonisht, një herë në muej.
Kur qetheni ju, zakonisht?
Na qethemi, zakonisht, një herë në muej.
Cilët qethen, zakonisht, një herë në muej?
Ata qethen, zakonisht, një herë në muej.

A qetheshem unë çdo ditë javë kur ishem n'ushtri?
Po, ju qetheshi çdo ditë javë kur ishi n'ushtri.
Kur qetheshe ti kur ishe n'ushtri?
Unë qetheshem çdo ditë javë kur ishem n'ushtri.
Kush qethesh çdo ditë javë kur ishte n'ushtri?
Ai qethesh çdo ditë javë kur ishte n'ushtri.

A qetheshim na çdo dy javë kur ishim ushtarë?
 Po, na qetheshim çdo dy javë kur ishim ushtarë.
 Kur qetheshi ju kur ishi ushtarë?
 Na qetheshim çdo dy javë kur ishim ushtarë.
 Cilët qetheshin çdo dy javë kur ishin ushtarë?
 Ata qetheshin çdo dy javë kur ishin ushtarë.

3. A rruhem unë çdo mëngjes para se të vij në shkollë?
 Po, ju rruheni çdo mëngjes para se të vini në shkollë.
 A rruhe ti çdo mëngjes para se të vijsh në shkollë?
 Po, unë rruhem çdo mëngjes para se të vij në shkollë.
 Kush rruhet çdo mëngjes para se të vijë në shkollë?
 Ai rruhet çdo mëngjes para se të vijë në shkollë.
 A rruhemi na çdo mëngjes para se të vijmë në shkollë?
 Po, na rruhemi çdo mëngjes para se të vijmë në shkollë.
 A rruheni ju çdo mëngjes para se të vini në shkollë?
 Po, na rruhemi çdo mëngjes para se të vijmë në shkollë.
 Cilët rruhen çdo mëngjes para se të vijnë në shkollë?
 Ata rruhen çdo mëngjes para se të vijnë në shkollë.

A rruheshem unë më rrallë kur ishem i ri?
 Po, ju rruheshi më rrallë kur ishi i ri.
 Kur rruheshe ti kur ishe i ri?
 Unë rruheshem më rrallë kur ishem i ri.
 Kush rruhesh më rrallë kur ishte i ri?
 Ai rruhesh më rrallë kur ishte i ri.
 A rruheshim na më rrallë kur ishim të rij?
 Po, na rruheshim më rrallë kur ishim të rij.
 Sa herë rruheshi ju kur ishi të rij?
 Na rruheshim më rrallë kur ishim të rij.
 Cilët rruheshin më rrallë kur ishin të rij?
 Ata rruheshin më rrallë kur ishin të rij.

4. A ruhem unë nga automobilat kur jam në qytet?
 Po, ju ruheni nga automobilat kur jeni në qytet.
 Kur ruhe ti nga automobilat?
 Unë ruhem nga automobilat kur jam në qytet.
 Kush ruhet nga automobilat kur është në qytet?
 Ai ruhet nga automobilat kur është në qytet.
 A ruhemi na nga automobilat kur jemi në qytet?
 Po, na ruhemi nga automobilat kur jemi në qytet.
 Nga çka ruheni ju kur jeni në qytet?
 Na ruhemi nga automobilat kur jemi në qytet.
 Cilët ruhen nga automobilat kur janë në qytet?
 Ata ruhen nga automobilat kur janë në qytet.

A ruheshem unë nga të ftoftit kur ishem fëmijë?
 Po, ju ruheshi nga të ftoftit kur ishi fëmijë.
 Kur ruhesh ti nga të ftoftit?
 Unë ruheshem nga të ftoftit kur ishem fëmijë.
 Kush ruhesh nga të ftoftit kur ishte fëmijë?
 Ai ruhesh nga të ftoftit kur ishte fëmijë.
 A ruheshim nga të ftoftit na kur ishim fëmijë?
 Po, na ruheshim nga të ftoftit kur ishim fëmijë.
 Kur ruheshi ju nga të ftoftit?
 Na ruheshim nga të ftoftit kur ishim fëmijë.
 Cilët ruheshin nga të ftoftit kur ishin fëmijë?
 Ata ruheshin nga të ftoftit kur ishin fëmijë.

5. A bāhem unë merak kur nuk kam të holla?
 Po, ju bāheni merak kur nuk keni të holla.
 Kur bāhe ti merak?
 Unë bāhem merak kur nuk kam të holla.
 Kush bāhet merak kur nuk ka të holla?
 Ai bāhet merak kur nuk ka të holla.
 A bāhemi na merak kur nuk kemi të holla?
 Po, na bāhemi merak kur nuk kemi të holla.
 Kur bāheni merak ju?
 Na bāhemi merak kur nuk kemi të holla.
 Cilët bāhen merak kur nuk kanë të holla?
 Ata bāhen merak kur nuk kanë të holla.

A bāheshem unë merak kur ishem i sēmundë?
 Po, ju bāheshi merak kur ishi i sēmundë.
 A bāhesh ti merak kur ishte i sēmundë?
 Po, unë bāheshem merak kur ishem i sēmundë.
 Kush bāhesh merak kur ishte i sēmundë?
 Ai bāhesh merak kur ishte i sēmundë.

A bāheshim na merak kur ishim të sëmundë?
 Po, na bāheshim merak kur ishim të sëmundë.
 Kur bāheshi ju merak?
 Na bāheshim merak kur ishim të sëmundë.
 Cilët bāheshin merak kur ishin të sëmundë?
 Ata bāheshin merak kur ishin të sëmundë.

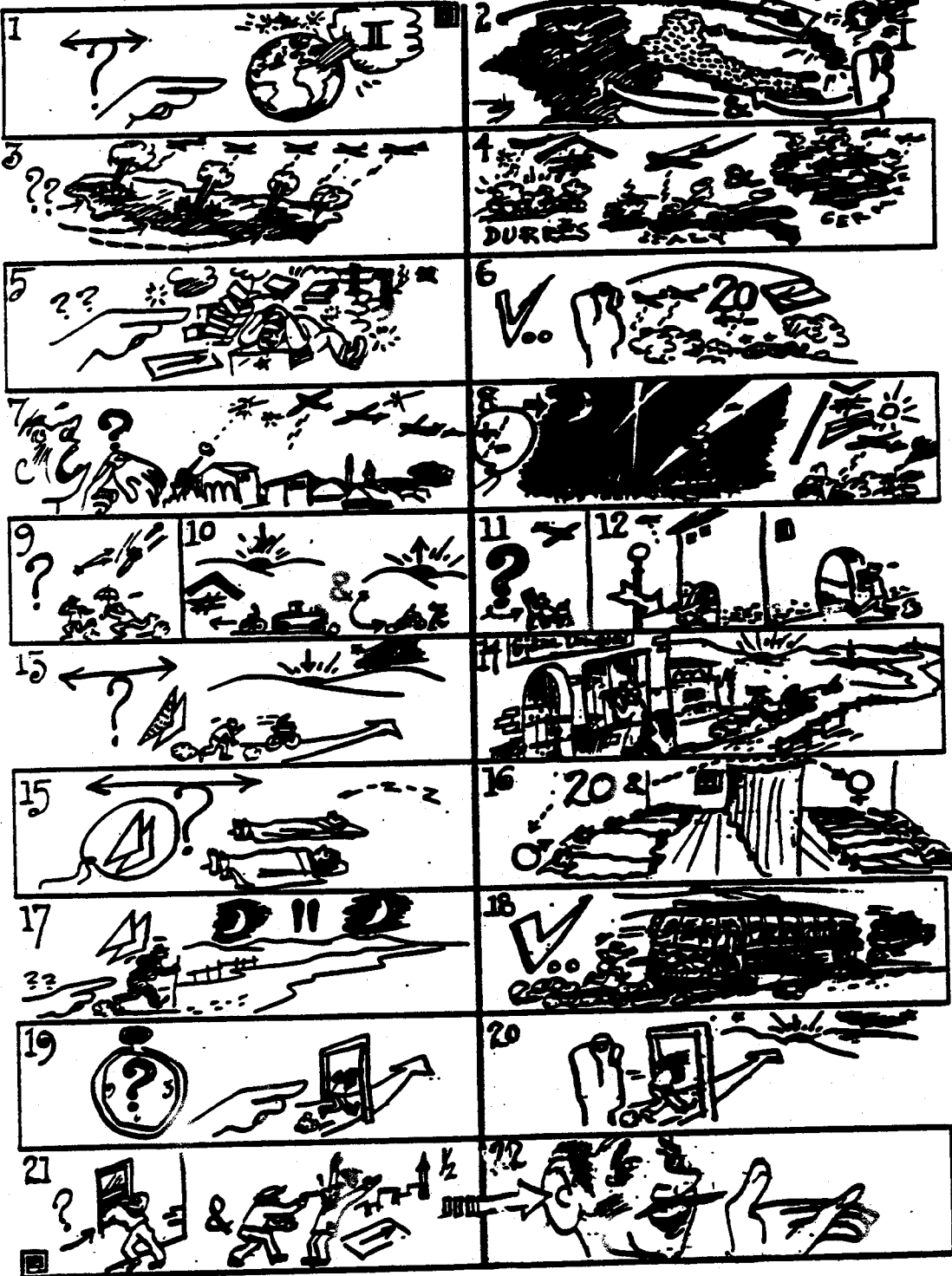
6. A këthehem unë shtëpi kur dal nga shkolla?
 Po, ju këtheheni në shtëpi kur dilni nga shkolla.
 Kur këthehe ti në shtëpi?
 Unë këthehem në shtëpi kur dal nga shkolla.
 Kush këthehet në shtëpi kur del nga shkolla?
 Ai këthehet në shtëpi kur del nga shkolla.
 A këthehemi na në shtëpi kur dalim nga shkolla?
 Po, na këthehemi në shtëpi kur dalim nga shkolla.
 Kur këtheheni ju në shtëpi?
 Na këthehemi në shtëpi kur dalim nga shkolla.
 Cilët këthehen në shtëpi kur dalin nga shkolla?
 Ata këthehen në shtëpi kur dalin nga shkolla.

A këtheheshem unë në shkollë mbas pushimevet
 verore?
 Po, ju këtheheshi në shkollë mbas pushimevet
 verore.
 Kur këtheheshe ti në shkollë?
 Unë këtheheshem në shkollë mbas pushimevet
 verore.
 Kush këthehesh në shkollë mbas pushimevet verore?
 Ai këthehesh në shkollë mbas pushimevet verore.
 A këtheheshim na në shkollë mbas pushimevet
 verore?
 Po, na këtheheshim në shkollë mbas pushimevet
 verore.
 Cilët këtheheshin në shkollë mbas pushimevet
 verore?
 Ata këtheheshin në shkollë mbas pushimevet verore.

BOMBARDIMET AJRORE

1. Ku keni qenë gjatë Luftës së Dytë Botënore?
2. Në Shqipëri; aty nga fundi i luftës kam shkue n'Itali e në Francë.
3. A janë bombardue rëndë nga aeroplanat qytetet e Shqipërisë?
4. Durrsi është bombardue ca herë; ato t'Italis e të Gjermanisë janë bombardue vazhdimisht.
5. Ju vetë, a keni pësue ndonji nga këto bombardime?
6. Kam pësue së paku njizet bombardime.
7. Në ç'kohë bombardoheshin qytetet?
8. Zakonisht natën, por nganjherë edhe ditën.
9. Si mbroheshin njerzit nga bombardimet?
10. Shumëkush largohesh nga qyteti dhe këthehesh të nesërmen në mëngjes.
11. Po tjerët, çka bëjshin?
12. Dukush strehohesh në bodrum e dikush rrinte në shtëpi... në dorë të Zotit.
13. Ku shkojshin ata që largoheshin?
14. Pazari mbyllesh heret dhe njerzija niseshin për në katundet përreth.
15. Ku flejshin gjithë këta njerëz?
16. Përdhë. Futeshin njizet vetë në një dhomë: grát veç e burrat veç.
17. A i bëjshi edhe ju çdo natë këto udhëtime?
18. Po, sa herë që ishte e mundun me hypë në tramvaj ase n'autobus.
19. Në ç'kohë niseshi?
20. Unë niseshem aty nga mbrëmja.
21. A bëheshin vjedhje e grabitje në këto qytete gjymës bosh?
22. Shumë rrallë ndigjohesh se janë bërë krime të tilla.

ALBANIAN - 44

Idiomatic Translation-Përkëthim i Lirë

1. Where were you during World War II?
2. In Albania; towards the end of the war I went to Italy and France.
3. Were the cities of Albania heavily bombed by airplanes?
4. Durrës was bombed many times. The cities of Italy and Germany were bombed continuously.
5. Were you personally in any of these bombings?
6. Yes, I was in at least twenty bombings.
7. At what time would the cities be bombed?
8. Usually at night, but some times during daytime.
9. How would people protect themselves from bombs?
10. Many would leave the cities in the evening and come back the next morning.
11. What about the others, what would they do?
12. Some would find shelter in the basements and others would stay in their apartments in God's hands.
13. Where would those who left in the evening go?
14. The stores closed early and people would leave for the nearby villages.
15. Where did all these people sleep?
16. On the floor. Twenty people would stay in one room, men on one side and women on the other side.
17. Did you make these trips every night?
18. Yes, whenever it was possible to get on a streetcar or on a bus.
19. At what time did you leave?
20. I used to leave at dusk.
21. Did stealing and robbing occur in these half empty cities?
22. One seldom heard that such crimes were committed.

THE IMPERFECT OF THE INDICATIVE MOOD OF THE
PASSIVE VERB

In the imperfect, indicative mood, the stem of the active and passive verbs remains the same. Changes occur internally except for the third person singular, where changes occur internally and finally.

The stem for both active and passive conjugations in the imperfect of the indicative mood is zgjo-; the internal change occurs from active j to passive he; whereas in the third person singular from active (n)te to passive hesh.

Examples:

	<u>Active verbs</u>		<u>Passive verbs</u>
me zgjue	zgjojshem	me u-zgjue	zgjoheshem
	zgjojshë		zgjoheshë
	zgjonte		zgjohesh
	zgjojshim		zgjoheshim
	zgjojshi		zgjoheshi
	zgjojshin		zgjoheshin
me këthye	këthjshem	me u-këthye	këtheshem
	këthjshë		këtheshë
	këthente		këthesh
	këthjshim		këtheshim
	këthjshi		këtheshi
	këthjshin		këtheshin

me hapë	hapshem	me u-hapë	hapeshem
	hapshe		hapeshe
	hapte		hapesh
	hapshim		hapeshim
	hapshi		hapeshi
	hapshin		hapeshin
me futë	futshem	me u-futë	futeshem
	futshe		futeshe
	futte		futesh
	futshim		futeshim
	futshi		futeshi
	futshin		futeshin

Remark: The passive verbs have two conjugations in the imperfect. The above is one of them which we will call Conjugation A. We will deal in the next lesson with Conjugation B.

THE INDEFINITE PRONOUNS

Declension: The indefinite pronouns--
ndokush, dikush, shumëkush, pakkush, gjithëkush,
askush, kurrkush (kërkush), etc. are declined like
kush.

Usage: Ndokush "somebody, anybody" is usually used in interrogative sentences and sometimes in negative sentences.

Examples:

A është ndokush atje?
 (Is anybody there?)

Examples: (Continued)

Jo, nuk është ndokush. or Jo, nuk është askush.
(No, there isn't anybody.) (No, nobody is there.)

A njifni ndokënd?
(Do you know anybody.)

Jo, nuk njof ndokënd. or Jo, nuk njof askënd.
(No, I don't know anybody.) (No, I know nobody.)

Usage: Dikush "somebody, someone" is used in positive sentences when we don't know the person or we don't want to mention the person whom this pronoun is replacing.

Examples:

Dikush duhet të ketë qenë këtu.
(Somebody must have been here.)

Dikush është tue trokitë në derë.
(Someone is knocking on the door.)

Thuhet se kur ju kruhet dora e majtë do të merrni të holla prej ndokujt.
(It is said that when your left hand itches, you will receive money from someone.)

Dikush që qe për darkë mbrëmë te unë më tha se kishte qenë në Shqipëri dy muaj më parë.
(Somebody who was for dinner at my place last night, told me that he has been in Albania two months ago.)

Sonte kam pikëpjekje me dikë.
(I have a date tonight with somebody.)

Çka jeni tue bërë?
(What are you doing?)

Jam tue i shkruar dikujt.
(I am writing to somebody.)

VERBS me u-largue versus me u-nisë

The English-speaking students should be careful when they are using these two verbs, which both may be translated with the verb to leave.

U-largue means get away, go away, dissociate, be separated, and sometimes to leave but not in the sense of an act of departure. The verb me u-nisë has the latter meaning. The following examples will clarify it, but if in doubt one should remember:

The antonym of the verb me u-largue is me u-afruë "to approach, get close" while the antonym of me u-nisë is me mrrijtë "to arrive."

Examples:

U-largova nga shkolla për arsyea shëndetsore.
(I left school because of my health.)

Do të nisem nesër në orën 5.
(I'll leave tomorrow at 5 o'clock.)

Largohuni nga ata dy shokë; ata nuk janë aspak
njerëz të mirë.
(Get away from those two friends of yours;
they are not good men.)

Vetëm mbasi u-largova nga ai qytet plot lagështinë
filloi me u-përmirësue shëndeti im.
(My health started to improve only after I left
that city which was so humid.)

1. A zgjoheshem unë vonë kur nuk kishem shkollë?
Po, ju zgjoheshi vonë kur nuk kishi shkollë.
Kur zgjoheshe ti kur nuk kishe shkollë?
Unë zgjoheshem vonë kur nuk kishem shkollë.
Kush zgjohesh vonë kur nuk kishte shkollë?
Ai zgjohesh vonë kur nuk kishte shkollë.
A zgjoheshim na vonë gjatë pushimevet?
Po, na zgjoheshim vonë gjatë pushimevet.
Kur zgjoheshi ju gjatë pushimevet?
Na zgjoheshim vonë gjatë pushimevet.
Cilët zgjoheshin vonë gjatë pushimevet?
Ata zgjoheshin vonë gjatë pushimevet.
- A jam zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës?
Po, sot ju jeni zgjue n'orën gjashtë e gjymës.
Kur je zgjue ti sot?
Unë jam zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës.
Kush është zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës?
Ai është zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës.
A jemi zgjue na sot n'orën gjashtë e gjymës?
Po, na jemi zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës.
Në ç'orë jeni zgjue ju sot?
Sot na jemi zgjue n'orën gjashtë e gjymës.
Cilët janë zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës?
Ata janë zgjue sot n'orën gjashtë e gjymës.
2. A niseshem heret për në shkollë kur banojshem jashtë qytetit?
Po, ju niseshi heret për në shkollë kur banojshi jashtë qytetit.
Kur nisesh ti për në shkollë kur banojshe në shtëpin tjetër?
Unë niseshem heret për në shkollë kur banojshem në shtëpin tjetër.
Kush nisesh heret për në shkollë kur banonte në shtëpin tjetër?
Ai nisesh heret për në shkollë kur banonte në shtëpin tjetër.
A niseshim na heret për në shkollë kur banojshim në shtëpin tjetër?
Po, na niseshim heret për në shkollë kur banojshim në shtëpin tjetër.

Kur niseshi ju për në shkollë kur banojshi në shtëpin tjetër?
 Na niseshim heret për në shkollë kur banojshim në shtëpin tjetër.
 Cilët niseshin heret për në shkollë kur banojshin në shtëpin tjetër?
 Ata niseshin heret për në shkollë kur banojshin në shtëpin tjetër.

A jam nisë unë heret dje për të shkue në Korçë?
 Po, ju jeni nisë heret për të shkue në Korçë.
 Në ç'orë jeni nisë ju?
 Unë jam nisë n'orën 8.
 Në ç'orë je nisë ti për të ardhë këtu?
 Unë jam nisë 10 minuta mbas Zotni Beratit.
 A jemi nisë na më vonë se zakonisht?
 Po, na jemi nisë dje më vonë se zakonisht.
 Pse jeni nisë dje aq vonë?
 Na jemi nisë vonë sepse jemi zgjue vonë.
 Cilët janë nisë më heret?
 Ata janë nisë më heret.

3. A rruheshem unë të dielevet kur jetojshem në fshat?
 Jo, ju nuk rruheshi të dielevet kur jetojshi në fshat.
 Kur nuk rruhesh ti?
 Unë nuk rruheshem të dielevet kur jetojshem në fshat.
 Kush nuk rruhesh të dielevet kur jetonte në fshat?
 Ai nuk rruhesh të dielevet kur jetonte në fshat.
 A rruheshim na të dielevet kur jetojshim në fshat?
 Po, na rruheshim të dielevet kur jetojshim në fshat.
 A rruheshi ju të dielevet kur jetojshi në fshat?
 Po, edhe na rruheshim të dielevet kur jetojshim në fshat.
 Cilët rruheshin të dielevet kur jetojshin në fshat?
 Ata rruheshin të dielevet kur jetojshin në fshat.

A jam rrue unë sot mbas orës shtatë?
 Po, sot ju jeni rrue mbas orës shtatë.
 Në ç'orë je rrue ti sot?
 Unë jam rrue sot mbas orës shtatë.
 Kush është rrue sot mbas orës shtatë?
 Ai është rrue sot mbas orës shtatë.
 A jemi rrue na sot mbasi hangrën mëngjes?
 Po, sot na jemi rrue mbasi hangrën mëngjes.
 Kur jeni rrue ju sot?
 Sot na jemi rrue mbasi hangrën mëngjes.
 Cilët janë rrue sot mbasi hangrën mëngjes?
 Ata janë rrue sot mbasi hangrën mëngjes.

4. A ruheshem unë shumë mbasi dola nga spitali?
 Po, ju ruheshi shumë mbasi dolët nga spitali.
 Kur ruhesh ti shumë?
 Unë ruheshem shumë mbasi dola nga spitali.
 Kush ruhesh shumë mbasi doli nga spitali?
 Ai ruhesh shumë mbasi doli nga spitali.
 A ruheshim na shumë mbasi dolëm nga spitali?
 Po, na ruheshim shumë mbasi dolëm nga spitali.
 Kur ruheshi ju shumë?
 Na ruheshim shumë mbasi dolëm nga spitali.
 Cilët ruheshin shumë mbasi dolën nga spitali?
 Ata ruheshin shumë mbasi dolën nga spitali.

A jam ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit?
 Po, ju jeni ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.
 Kur je ruejtë ti mos me bā gabime?
 Unë jam ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.
 Kush është ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit?
 Ai është ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.
 A jemi ruejtë na mos me bā gabime gjatë provimit?
 Po, na jemi ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.
 Kur jemi ruejtë na mos me bā gabime?
 Na jemi ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.
 Cilët janë ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit?
 Ata janë ruejtë mos me bā gabime gjatë provimit.

5. A bāheshem unë merak kur ishem i sëmundë?
 Po, ju bāheshi merak kur ishi i sëmundë.
 Kur bāheshe merak ti?
 Unë bāheshem merak kur ishem i sëmundë.
 Kush bāhesh merak kur ishte i sëmundë?

Ai bāhesh merak kur ishte i sēmundë.
 A bāheshim na merak kur ishim të sēmundë?
 Po, na bāheshim merak kur ishim të sēmundë.
 Kur bāheshi merak ju?
 Na bāheshim merak kur ishim të sēmundë.
 Cilët bāheshin merak kur ishin të sēmundë?
 Ata bāheshin merak kur ishin të sēmundë.

A jam bā merak unë sepse nuk më ka shkruë djali
 tash dy muej?
 Po, ju jeni bā merak sepse nuk ju ka shkruë djali
 tash dy muej.
 Pse je bā merak ti?
 Unë jam bā merak sepse nuk më ka shkruë djali
 tash dy muej.
 Kush është bā merak sepse nuk i ka shkruë djali
 tash dy muej?
 Ai është bā merak sepse nuk i ka shkruë djali
 tash dy muej.
 A jemi bā merak na sepse nuk na ka shkruë djali
 tash dy muej?
 Po, na jemi bā merak sepse nuk na ka shkruë djali
 tash dy muej.
 Pse jeni bā merak ju?
 Na jemi bā merak sepse djali nuk na ka shkruë
 tash dy muej.
 Cilët janë bā merak sepse nuk u ka shkruë djali
 tash dy muej?
 Ata janë bā merak sepse djali nuk u ka shkruë
 tash dy muej.

6. A këtheshem unë drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshem në shkollë?
 Po, ju këtheshi drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshi në shkollë.
 Kur këthesh ti drejt në shtëpi?
 Unë këtheshem drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshem në shkollë.
 Kush këthesh drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkonte në shkollë?
 Ai këthesh drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkonte në shkollë.
 A këtheshim na drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshim në shkollë?

Po, na këtheheshim drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshim në shkollë.
 Kur këtheheshi ju drejt në shtëpi?
 Na këtheheshim drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshim në shkollë.
 Cilët këtheheshin drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshin në shkollë?
 Ata këtheheshin drejt në shtëpi në mbrëmje kur shkojshin në shkollë.

A jam këthye dje mbasdreke nga leja?
 Po, ju jeni këthye dje mbasdreke nga leja.
 Kur jeni këthye nga leja?
 Dje mbasdreke jam këthye nga leja.
 Kush është këthye dje mbasdreke nga leja?
 Ai është këthye dje mbasdreke nga leja.
 A jemi këthye nga kinemaja n'orën nëndë?
 Po, na jemi këthye nga kinemaja n'orën nëndë.
 Në ç'orë jeni këthye ju nga kinemaja?
 Na jemi këthye nga kinemaja n'orën nëndë.
 Cilët janë këthye nga kinemaja n'orën nëndë?
 Ata janë këthye nga kinemaja n'orën nëndë.

7. A mbaroi Lufta e Dytë Botënore në vjetin 1945?
 Po, Lufta e Dytë Botënore mbaroi në vjetin 1945.
 Cila luftë mbaroi në vjetin 1945?
 Lufta e Dytë Botënore mbaroi në vjetin 1945.
 Në ç'vjet mbaroi Lufta e Dytë Botënore?
 Lufta e Dytë Botënore mbaroi në vjetin 1945.
 Kur mbaroi Lufta e Dytë Botënore?
 Lufta e Dytë Botënore mbaroi në vjetin 1945.
 Po Lufta e Parë Botënore, në ç'vjet mbaroi?
 Lufta e Parë Botënore mbaroi në vjetin 1918.
 Cila luftë mbaroi në vjetin 1918?
 Lufta e Parë Botënore mbaroi në vjetin 1918.
 Në ç'vjet mbaroi Lufta e Parë Botënore?
 Lufta e Parë Botënore mbaroi në vjetin 1918.

A flëjnë njerzit zakonisht natën apo ditën?
 Njerzit flëjnë zakonisht natën.
 Kur flëjnë njerzit zakonisht?
 Njerzit flëjnë zakonisht natën.
 Kush flën natën zakonisht?
 Njerzit flëjnë zakonisht natën.

A keni udhëtue ndonjiherë me aeroplan natën?
 Po, unë kam udhëtue me aeroplan natën.
 Kush ka udhëtue me aeroplan natën?
 Unë kam udhëtue me aeroplan natën.
 Me çka keni udhëtue ju natën?
 Unë kam udhëtue me aeroplan natën.
 Çka kam bërë me aeroplan natën?
 Ju keni udhëtue me aeroplan natën.
 Kur keni udhëtue me aeroplan?
 Unë kam udhëtue me aeroplan natën.

A shkon ndokush me tren në Durrës?
 Po, shumëkush shkon me tren në Durrës.
 Kush shkon me tren në Durrës?
 Shumëkush shkon me tren në Durrës.
 Me çka shkon shumëkush në Durrës?
 Shumëkush shkon me tren në Durrës.
 Ku shkon shumëkush me tren?
 Shumëkush shkon me tren në Durrës.

A punon ndokush edhe të dielevet?
 Po, dikush punon edhe të dielevet.
 Kush punon edhe të dielevet?
 Dikush punon edhe të dielevet.
 Çka bën dikush edhe të dielevet?
 Dikush punon edhe të dielevet.
 Ç'ditë punon dikush?
 Dikush punon edhe të dielevet.

8. A kanë bodrum të gjitha shtëpit?
 Jo, të gjitha shtëpit nuk kanë bodrum.
 Çka s'kanë të gjitha shtëpit?
 Të gjitha shtëpit nuk kanë bodrum.
 A ka bodrum shtëpia juj?
 Jo, shtëpia ime nuk ka bodrum.
 Cila shtëpi nuk ka bodrum?
 Shtëpia ime nuk ka bodrum.
 Shtëpia e kujt nuk ka bodrum?
 Shtëpia ime nuk ka bodrum.

A shkon njerzija në plazhë në verë?
 Po, njerzija shkon në plazhë në verë.
 Çka bën njerzija në verë?

LESSON 44

Njerzija shkon në plazhë në verë.
Ku shkon njerzija në verë?
Njerzija shkon në plazhë në verë.

A rrijnë burrat veç e grát veç në kishë
n'Evropë?

Po, në disa vende t'Evropës burrat rrijnë veç
e grát veç në kishë.

Në cilat vende rrijnë burrat veç e grát veç
në kishë?

Në disa vende t'Evropës burrat rrijnë veç e
grát veç në kishë.

A rrijnë nxânsit veç e nxânsit veç në klasë
këtu n'Amerikë?

Jo, këtu n'Amerikë nxânsit e nxânsit nuk rrijnë
veç e veç në klasë; rrijnë bashkë.

Në cilin vend nuk rrijnë nxânsit veç e nxânsit
veç në klasë?

N'Amerikë nxânsit e nxânsit nuk rrijnë veç e
veç në klasë.

Rrethi i Beratit

Dy malet më të nalta të rrethit të Beratit janë Tomori dhe Shpiragu. Ky rreth ka edhe shumë kodra. Fushat e këtij rrethi gjinden në të dy anët e lumit Osum. Popullsija e rrethit të Beratit merret me bujqësi; prodhimet kryesore janë; gruni, misri, orizi (rice), pambuku si edhe zarzavatet e pemët. Pothuej të gjitha kodrat e këtij rrethi janë të mbulueme me ullfj, që janë sa të mirë për t'u-hangër ashtu edhe për industrinë e vojtit (oil). Atje rriten shumë edhe kafshët shtëpijake (që quhen edhe "kafshë të trasha"), si lopët e kuajt, dhe shpendët shtëpijake, si patat, pulat e gielat e detit. Rëndësin më të madhe rrethi i Beratit e ka në industrinë e vojturit (petroleum); këtu gjindet Qyteti Stalin (para luftës quhesh Kuçovë) me afërsisht 10.000 banorë dhe që është qendra më e madhe e prodhimit të vojturit.

Qyteti më i madh është Berati (15.000 banorë), i ndërtuem në të dy anët e Osumit, aty ku del në fushë. Të dyja këto pjesë të qytetit janë të bashkueme nga një urë shumë e vjetër. Qyteti është

i ndërtuem në dy kodra përreth lumit (river) dhe ka
nji pamje të mrekullueshme.

-
1. Tell those boys to enter the classroom.
 2. Please go on reading, I wish to hear the end of the story.
 3. If you really intend going to Tiranë on a Monday, you had better leave there about 6 o'clock in the evening; it gets too hot during the day.
 4. Would she prefer going with her sister or staying at home?
 5. They quit working (use me u-largue) and the next day they left by bus.
 6. A workman now gets about 800 leks a week, while a few years ago he did not get more than 300. On the other hand, the cost of living (jeta) today is ten times more expensive than a few years ago.
 7. Tell me please, where is your barbershop? I need a haircut and I want to get shaved.
 8. It is getting late, we must not stop any longer.

Proverb: Zoti më rrejttë nga miku se nga amiku
ruhem vetë.

Gjatë Luftës së Dytë Botënore edhe Shqipnija, si shumë vende tjera t'Europës, ka pësue bombardime ajrore. Durrsi u-bombardue më shumë se çdo qytet tjetër i Shqipnis; skelja e tij u-shkatrrue krejt gjatë luftës, por më vonë u-rindërtue.

Qytetet zakonisht bombardoheshin natën, por nga-njiherë edhe ditën. Për t'u-mbrojtë nga bombardimet shumë nga banorët largoheshin nga qyteti në mbrëmje dhe këtheheshin të nesërmen në mëngjes. Të tjerët qëndrojsiin në shtëpit e tyre dhe po të kishte ndonji bombardim gjatë natës strehoheshin në bodrum. Mbasdreke pazari mbyllesh heret dhe banorët niseshin për në katundet përreth qytetit. Nuk ishte shumë e lehtë me gjetë mjete udhëtimi, mbasi të gjithë largoheshin pothuaj në të njëjtën kohë. Të gjithë hypshin ndër automobila, autobusa e karroca për të shkue me kalie natën në fshat. Ata që rrijshin në qytet shkojshin heret në shtëpi mbasi, si thamë më nalt, të gjitha dyqanet, kafet, kinemat etj. mbylleshin porsa vinte mbrëmja e rrugët ishin bosh.

Gjatë natës nuk shifesh asnjë dritë (light), as ndër shtëpitë e as në rrugët e qytetit.

Me gjithë këtë shumë rrallë ndigjohesh se ishte bërë ndonjë krim si p. sh. vjedhje ose grabitje.

QUESTIONS - PYETJE

1. Cili shtet ka pësue bombardime ajrore gjatë luftës?
2. Kur ka pësue Shqipëria bombardime ajrore?
3. Cili qytet u-bombardue më shumë se çdo qytet tjetër i Shqipërisë?
4. Skelja e cilit qytet u-shkatërrue krejt gjatë luftës?
5. Kur u-rindërtue Durrsi?
6. Kur bombardoheshin zakonisht qytetet?
7. Cilët largoheshin nga qyteti për t'u-mbrojtë nga bombardimet?
8. Çka bëjshin shumë nga banorët në mbrëmje për t'u-mbrojtë nga bombardimet?
9. Kur këtheheshin në qytet?
10. Cilët këtheheshin të nesërmen në mëngjes?
11. Çka bëjshin të tjerët?
12. Cilët qëndroreshin në shtëpitë e tyre?
13. Ku strehoheshin po të kishte ndonjë bombardim gjatë natës?
14. Kur strehoheshin në bodrum?

15. Çka mbyllesh mbasdreke heret?
16. Kur mbyllesh pazari?
17. Cilët niseshin për në katundet përreth qytetit?
18. Çka nuk ishte shumë e lehtë me gjetë?
19. Cilët largoheshin pothuaj në të njëjtën kohë?
20. Pse nuk ishte shumë e lehtë me gjetë mjete udhëtimi?
21. Ku hypshin të gjithë?
22. Ku shkojshin me kalue natën ata që largoheshin nga qyteti?
23. Çka mbyllesh?
24. Qysh ishin rrugët?
25. Ku nuk shifesh gjatë natës asnji dritë?
26. Sa nerëndigjohesh se ishte bërë ndonji vjedhje ase grabitje?

Përgjegjuni këtyne pyetjeve:

1. Në ç'orë zgjoheshi kur ishi në shkollë të mesme?
2. A do të largoheni nga Monterey kur t'a mbaroni kursin?
3. Pse futen kafshët nëpër shpella kur moti është shumë i keq? (to shelter)
4. Kur flëjnë njerzit, zakonisht, dhe kur punojnë?
5. Për se na shërben bodrumi?

Përkëtheni shqip këto fjali:

6. I got on the chair, so that I could reach the book on top of the cupboard.
7. There were no chairs, so I sat on the floor.
8. Did anybody go to the PX to buy cigarettes?
Yes, somebody went there but I don't know who.

PJESA E TETË
FJALORI

LESSON 44
PART VIII
VOCABULARY

ajruer, ajrore ajrorë	(adj. m.&f.)	of the air, air-
bodrum, -i bodrume, -t	(m.)	cellar, basement
bombardim, -i bombardime, -t	(m.)	bombardment
bombardim ajruer	(m.)	air raid
me u-bombardue (unë bombardohem)	(v.)	to be bombed, bombarded, strafed
botënuer, botënore botënorë	(adj. m.&f.)	world-, world-wide, universal
dikush	(pron.)	somebody
ditën	(adv.)	in the day time, during the day
fund, -i funde, -t	(m.)	end, bottom
me u-futë (unë futem)	(v.)	to get inside, enter, to be inserted
grabitje, grabitja grabitje, -t	(f.)	robbery, kidnaping
me hypë (unë hyp)	(v.)	go up, rise, get on, climb, mount, board a
krim, -i krime, -t	(m.)	crime
me u-largue (unë largohem)	(v.)	get away, go away from, be gone, be severed, dissoci- ated, leave

LESSON 44

luftë, -a lufta, -t	(f.)	war
me u-mbrojtë (unë mbrohem)	(v.)	to defend oneself; to protect oneself
megjithëkëtë	(conj.)	nevertheless, how- ever
natë, -a netë, -t	(f.)	night
natën	(adv.)	at night, in the night, by night, during the night
me u-ndigjue (unë ndigjohem)	(v.)	to be heard, lis- tened, obeyed
të nesërmen	(adv.)	the next day
nëpër	(prep.)	through, in
njerzi, -ja	(f.)	people; polite- ness
së paku	(adv.)	at least
me pësue (unë pësoj)	(v.)	to suffer, endure
rëndë	(adv.)	severely, seriously, heavy, heavily
me u-rindërtue (rindërtohet)	(v.)	to be reconstructed, rebuilt, renovated
me u-strehue (unë strehohem)	(v.)	to be sheltered, harbored
shumëkush	(pron.)	many a person, many people, many

tramvaj, -i tramvaje, -t	(m.)	streetcar
udhëtim, -i udhëtime, -t	(m.)	trip, travel, journey
vazhdimisht	(adv.)	continuously
veç ase veç e veç	(adv.)	apart, separately
vjedhje, vjedhja vjedhje, -t	(f.)	theft
Zot, -i zota, -t	(m.)	God, deities

NOTES:

aty nga

thereabout,
around

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A zgjoheshi ju heret kur shkojshi në punë?
 Po, unë zgjoheshem heret kur shkojshem në punë.
 A u-zgjojshi ju heret kur shkojshi në punë?
 Po, unë u-zgjojshem heret kur shkojshem në punë.
 Kush u-zgjonte heret kur shkonte në punë?
 Ti u-zgjojshe heret kur shkojshe në punë.
 A u-zgjonte edhe ai heret kur shkonte në punë?
 Po, edhe ai u-zgjonte heret kur shkonte në punë.
 A u-zgjojshi ju heret kur ishi n'ushtri?
 Po, na u-zgjojshim heret kur ishim n'ushtri.
 A u-zgjojshim na heret kur ishim n'ushtri?
 Po, ju u-zgjojshi heret kur ishi n'ushtri.
 Cilët u-zgjojshin heret kur ishin n'ushtri?
 Ata u-zgjojshin heret kur ishin n'ushtri.

- A niseshi ju heret kur shkojshi në katund?
 Po, unë niseshem heret kur shkojshem në katund.
 A u-nisshi ju heret kur shkojshi në katund?
 Jo, unë u-nisshem vonë kur shkojshem në katund.
 Kush u-niste vonë kur shkonte në katund?
 Ti u-nisshë vonë kur shkojshe në katund.
 Po ai. a -niste heret a vonë kur shkonte në katund?
 Ai u-niste heret kur shkonte në katund.
 A u-nisshi ju n'orën 7 në mëngjes kur shkojshi në Tiranë?
 Po, na u-nisshim n'orën 7 në mëngjes kur shkojshim në Tiranë.
 A u-nisshim na n'orën 7 në mëngjes kur shkojshim në Tiranë?
 Po, ju u-nisshi n'orën 7 në mëngjes kur shkojshi në Tiranë.
 A u-nisshin ata para nesh kur shkojshin në punë?
 Po, ata u-nisshin para nesh kur shkojshin në punë.

- A këthehesi më kambë a me autobus nga puna në shtëpi?
 Unë këtheheshem nga puna në shtëpi më kambë.
 A u-këthejshi më kambë a me autobus nga puna në shtëpi?
 Unë u-këthejshem nga puna në shtëpi më kambë.
 Kush u-këthente më kambë nga puna në shtëpi?

Ti u-këthejshe më kambë nga puna në shtëpi.
 Po ai, a u-këthente më kambë nga puna në shtëpi?
 Po, edhe ai u-këthente më kambë nga puna në shtëpi.
 A u-këthejshe ju në shtëpi në kohë të darkës?
 Po, na u-këthejshe në shtëpi në kohë të darkës.
 A u-këthejshe na në shtëpi në kohë të darkës?
 Po, ju u-këthejshe në shtëpi në kohë të darkës.
 Në ç'kohë u-këthejshe ata në shtëpi?
 Ata u-këthejshe në shtëpi në kohë të darkës.

4. A qetheshi ju një herë në dy javë apo më shpesh?
 Unë qetheshem një herë në dy javë.
 A u-qetheshi ju një herë në dy javë apo më shpesh?
 Unë u-qetheshem një herë në dy javë.
 Kush u-qethete një herë në dy javë?
 Ju u-qetheshi një herë në dy javë.
 Po ai, a u-qethete një herë në dy javë?
 Po, edhe ai u-qethete një herë në dy javë.

A u-qetheshi ju ke berberi italian?
 Po, na u-qetheshim ke berberi italian.
 Cilët u-qetheshin ke berberi italian?
 Ju u-qetheshi ke berberi italian.
 A u-qetheshin edhe ata ke berberi italian?
 Po, edhe ata u-qetheshin ke berberi italian.

5. A merrni ju libra nga biblioteka popullore?
 Po, unë marr libra nga biblioteka popullore.
 A marr unë libra nga biblioteka popullore?
 Po, ju merrni libra nga biblioteka popullore.
 Kush merr libra nga biblioteka popullore?
 Ai merr libra nga biblioteka popullore.
 A merrni ju letra nga Shqipnija?
 Po, na marrim letra nga Shqipnija.
 A marrim na paqeta nga prindët?
 Po, ju merrni paqeta nga prindët.

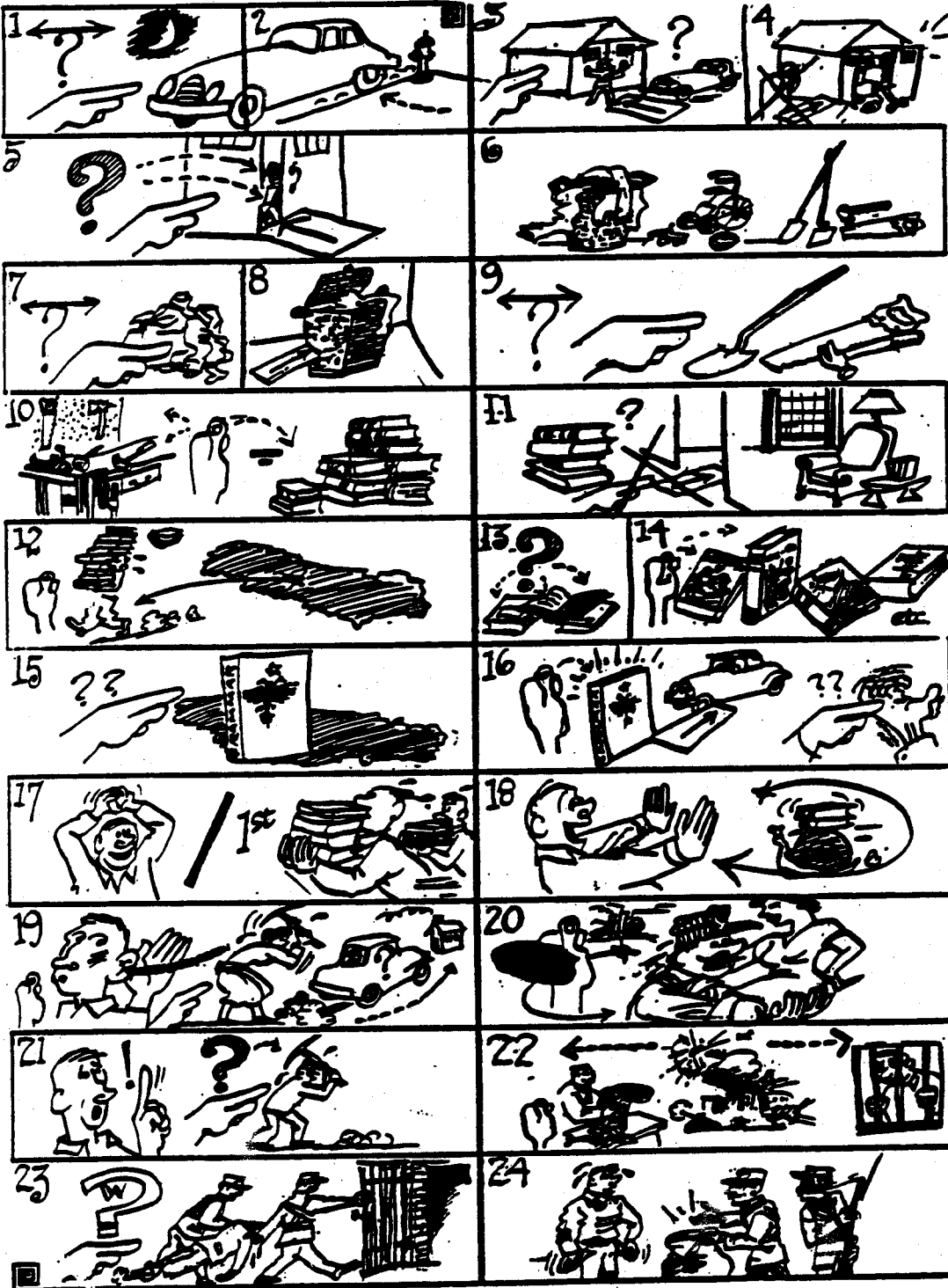
6. A u epni ju fëmijëvet qumësht?
 Po, unë u ap fëmijëvet qumësht.
 Kush u ep fëmijëvet qumësht?
 Ju u epni fëmijëvet qumësht.
 A u ep ai fëmijëvet qumësht?
 Po, ai u ep fëmijëvet qumësht.

LESSON 45

A u epni ju fëmijëvet peshqeshe për Krishtlindje?
Po, na u apim fëmijëvet peshqeshe për
Krishtlindje.
A u apim na fëmijëvet peshqeshe për Krishtlindje?
Po, ju u epni fëmijëvet peshqeshe për
Krishtlindje.
A u apin ata fëmijëvet peshqeshe për Krishtlindje?
Po, ata u apin fëmijëvet peshqeshe për
Krishtlindje.

1. Ku e lëni automobilin natën?
2. E lã jashtë, n'anë të rrugës.
3. Ju paskeni garazh. Pse nuk e futni mbrendë?
4. Nuk e fus sepse s'ka vend: është plot me plaçka.
5. Çfarë plaçkash mbani në garazh?
6. Plaçkat e palame, lojnat e fëmijëvet dhe veglat e punës.
7. Ku i vëni plaçkat e palame?
8. I fusim në një arkë që lëmë në një qoshe.
9. Ku i vëni veglat e punës?
10. Ca i vë mbi një tryezë e ca i var në mûr. Kam edhe shumë libra.
11. Libra? Aq shumë paskeni sa mos me mujtë me i vû në dhomën e pritjes?
12. Shumë kam. I kam prû nga Shqipnija.
13. Çfarë librash janë? Çfarë teme trajtojnë?
14. Janë romane, libra historije, gjeografije, matematike etj.
15. A keni ndonji gramatikë shqipe?
16. Kam një të ré; e kam lënë n'automobil. A doni me e lexue?
17. Ju falem nderës, por mã parë duhet të ju bijmë ata që ju kemi marrë huá.
18. Mund t'i bini kur të dishroni.
19. Kam ndigjue se zoja juej punon; kush e bje atë në shtëpi?
20. Unë e bij kur këthehem nga puna.
21. Një gjã tjetër. Me çka u-merrshi kur ishi në Shqipni?
22. Para luftës u-merrshem me tregti; mbas luftës kam qenë në burg.
23. Pse ju futën në burg?
24. Nuk mujta me pague taksat e rãnda që më kishin vû.

ALBANIAN - 65

Idiomatic Translation-Përkëthim i Lirë

1. Where do you leave your car at night?
2. I leave it outside, at the curb.

3. You have a garage. Why don't you put it inside?
4. I don't put it inside because there is no room; it is full of stuff.

5. What kind of things do you keep in the garage?
6. Dirty clothes and linen, my children's toys, work tools

7. Where do you keep your dirty clothes and linen?
8. We put them in the clothes hamper that we keep in a corner.

9. Where do you keep your work tools?
10. I keep some of them on my work bench and some others I hang on the wall. I have also many books.

11. Books? You have so many that you are not able to keep them in the living room?
12. I have many. I brought them from Albania.

13. What kind of books are they? What subjects do they treat?
14. I have novels, history, geography, mathematic textbooks, etc.

15. Do you have any Albanian grammar textbook?
16. I have a new one; I have it in my car. Do you want to read it?

17. Thank you, but first we have to bring back those that we borrowed from you.
18. You may return them whenever you want.

19. I have heard that your wife works; who brings her home?
20. I take her when I return from work.

LESSON 45

21. Another thing. What kind of work did you do when you were in Albania?
22. Before the war I was a merchant; after the war in prison.
23. Why did they put you in prison?
24. I was not able to pay the heavy taxes that they wanted.

THE ADMIRATIVE MOOD

This particular mood is a peculiarity of the Albanian language. It is used to show admiration, amazement, astonishment, as a form of exclamation but not in narration.

Examples:

I happen to see an old friend, after an absence of many years; I see also that he has gained weight, which constitutes a surprise to me. So, I may exclaim to my friend:

Oh, sa qenke trashë!
(You must have gained weight!)

I am supposed to go to a party. I take a bath, shave and then go into my room to dress. I open the drawer to get a clean shirt, but there are none. I am very disappointed and I may exclaim:

Po tash? S'paskam këmishë të lame!
(Why, I haven't got a clean shirt!)

I buy an expensive watch. The next day my alarm clock wakes me up at 6 o'clock, I look at my new watch and to my surprise it is running 10 minutes late.

Mos bre! Shkueka mbrapa!
(Oh No! It's running slow!)

Formation of the admirative mood:

The present admirative is formed by suffixing kam, ke, ka, kemi, keni, kan to the verb in the infinitive (ë is omitted).

Examples: (following page)

LESSON 45

<u>me qenë</u>	<u>me pasë</u>	<u>me shkue</u>	<u>me fjetë</u>	<u>me u-lá</u>
qenkam	paskam	shkuekam	fjetkam	u-lakam
qenke	paske	shkueke	fjetke	u-lake
qenka	paska	shkueka	fjetka	u-laka
qenkemi	paskemi	shkuekemi	fjetkemi	u-lakemi
qenkeni	paskeni	shkuekeni	fjetkeni	u-lakeni
qenkan	paskan	shkuekan	fjetkan	u-lakan

Remarks: Some verbs may also form the present admira-
tive by suffixing kam, ke, etc. to the stem of the
 2nd person plural of the present indicative.

Examples: me ndejtë

ndejtkam	or	rrikam
ndejtke		rrike
ndejtka		rrika
ndejtkemi		rrikemi
ndejtkeni		rrikeni
ndejtkan		rrikan

me folë

folkam	or	flitkam
folke		flitke
folka		flitka
folkemi		flitkemi
folkeni		flitkeni
folkan		flitkan

LESSON 45

<u>me pá</u>		
pakam	or	shifkam
pake		shifke
paka		shifka
pakemi		shifkemi
pakeni		shifkeni
pakan		shifkan

The perfect admirative is formed by the present admirative of the auxiliary me pasë for the active verbs and me genë for the passive verbs, plus the past participle of the verb in question.

Examples:	<u>me shkue</u>	<u>me u-lá</u>
	paskam shkue	qenkam lá
	paske shkue	qenke lá
	paska shkue	qenka lá
	paskemi shkue	qenkemi lá
	paskeni shkue	qenkeni lá
	paskan shkue	qenkan lá

LESSON 45

THE IMPERFECT OF THE INDICATIVE MOOD OF THE
PASSIVE VERB

(In Lesson 44 Conjugation A was discussed and
in this Lesson we will deal with Conjugation B)

By adding the prefix u- to the imperfect of an
active verb, the imperfect (Conjugation B) of the
corresponding passive verb is obtained.

Examples:	<u>me lá</u>	<u>me u-lá</u>
	lajshem	u-lajshem
	lajshe	u-lajshe
	lante	u-lante
	lajshim	u-lajshim
	lajshi	u-lajshi
	lajshin	u-lajshin

1. A i lëni ju librat në klasë?
Po, unë i lëm librat në klasë.
A e lëm unë automobilin n'anë të rrugës?
Po, ju e lëni automobilin n'anë të rrugës.
A e lëm ai djalin në shtëpi?
Po, ai e lëm djalin në shtëpi.
A i lëni ju librat mbi tryezë?
Po, na i lëm librat mbi tryezë.
A i lëm na në garazh plaçkat e palame?
Po, ju i lëni në garazh plaçkat e palame.
Në ç'vend i lëmë ata plaçkat e palame?
Ata i lëmë plaçkat e palame në garazh.

A e lëni ju vajzën të shkojë në kinema vetëm?
Jo, unë nuk e lëm vajzën të shkojë në kinema
vetëm.

Kush nuk e lëm vajzën të shkojë në kinema vetëm?
Ju nuk e lëni vajzën të shkojë në kinema vetëm.
Po ai, a e lëm vajzën të shkojë në kinema vetëm?
Jo, as ai nuk e lëm vajzën të shkojë në kinema
vetëm.

A i lëni ju nxënsit të dalin nga klasa kur të
duen?

Jo, na nuk i lëm nxënsit të dalin nga klasa
kur të duen.

Cilët nuk i lëmë nxënsit të dalin nga klasa
kur të duen?

Ju nuk i lëni nxënsit të dalin nga klasa kur të
duen.

A i lëmë ata fëmijët me luejtë në rrugë?

Jo, ata nuk i lëmë fëmijët me luejtë në rrugë.

2. A i vëni ju plaçkat e dhomës në rregull çdo
mëngjes?
Po, unë i vëm plaçkat e dhomës në rregull çdo
mëngjes.
Kush i vëm plaçkat e dhomës në rregull çdo mëngjes?
Ju i vëni plaçkat e dhomës në rregull çdo mëngjes.
A i vëm edhe ai plaçkat e dhomës në rregull çdo
mëngjes?
Po, edhe ai i vëm plaçkat e dhomës në rregull
çdo mëngjes.
A i vëni ju fëmijët me fjetë heret?
Po, na i vëm fëmijët me fjetë heret.

LESSON 45

Kush i vë fëmijët me fjetë heret?
Ju i vëni fëmijët me fjetë heret.
A i vënë ata fëmijët me fjetë heret?
Po, ata i vënë fëmijët me fjetë heret.

A i vûtë ju plaçkat e dhomës në rregull?
Po, unë i vûna plaçkat e dhomës në rregull.
Kush i vûni plaçkat e dhomës në rregull?
Ju i vûtë plaçkat e dhomës në rregull.
A i vûni ai plaçkat e dhomës në rregull?
Po, ai i vûni plaçkat e dhomës në rregull.
A i vûtë ju plaçkat e dhomës në rregull?
Po, na i vûmë plaçkat e dhomës në rregull.
A i vûmë na plaçkat e dhomës në rregull?
Po, ju i vûtë plaçkat e dhomës në rregull.
A i vûnë ata fëmijët me fjetë heret?
Po, ata i vûnë fëmijët me fjetë heret.

3. A e futni ju automobilin në garazh çdo mbrëmje?
Po, unë e fus automobilin në garazh çdo mbrëmje.
Kush e fut automobilin në garazh çdo mbrëmje?
Ti e fut automobilin në garazh çdo mbrëmje.
Po ai, a e fut automobilin në garazh çdo mbrëmje?
Po, e the ai e fut automobilin në garazh çdo mbrëmje.
A i futni ju plaçkat e palame në një arkë?
Po, na i fusim plaçkat e palame në një arkë.
A i fusim na plaçkat e palame në një arkë?
Po, ju i futni plaçkat e palame në një arkë.
Cilët i fusin plaçkat e palame në një arkë?
Ata i fusin plaçkat e palame në një arkë.

4. A e bini ju gruen në punë çdo ditë?
Po, unë e bij gruen në punë çdo ditë.
Kush e bje gruen në punë çdo ditë?
Ju e bini gruen në punë çdo ditë.
A e bje ai Zotni Lubonjën në shkollë çdo ditë?
Po, ai e bje Zotni Lubonjën në shkollë çdo ditë.
A i bini librat me vete kur vîni në shkollë?
Po, na i bijmë librat me vete kur vîjmë në shkollë.
A i bijmë na librat me vete kur vîjmë në shkollë?
Po, ju i bini librat me vete kur vîni në shkollë.

A i bijnë ata me vete veglat e punës kur vijnë me punue?

Po, ata i bijnë me vete veglat e punës kur vijnë me punue.

5. A u-rruejshi ju çdo ditë kur ishi në katund?
 Po, unë u-rruejshem çdo ditë kur ishem në katund.
 A u-rruejshem unë çdo ditë kur ishem në katund?
 Po, ju u-rruejshi çdo ditë kur ishi në katund.
 Kush u-rruente çdo ditë kur ishte në katund?
 Ai u-rruente çdo ditë kur ishte në katund.
 A u-rruejshi ju çdo ditë kur ishi në katund?
 Po, na u-rruejshim çdo ditë kur ishim në katund.
 Cilët u-rruejshin çdo ditë kur ishin në katund?
 Ju u-rruejshi çdo ditë kur ishi në katund.
 A u-rruejshin ata çdo ditë kur ishin në mal për verim?
 Po, ata u-rruejshin çdo ditë kur ishin në mal për verim.
6. A u-lajshi ju me ujë të nxehët në dimën?
 Po, unë u-lajshem me ujë të nxehët në dimën.
 Kush u-lante me ujë të nxehët në dimën?
 Ju u-lajshi me ujë të nxehët në dimën.
 Po ai, a u-lante me ujë të nxehët në dimën?
 Po, edhe ai u-lante me ujë të nxehët në dimën.
 A u-lajshi me ujë të nxehët apo me ujë të ftofët në dimën?
 Na u-lajshim me ujë të nxehët.
 A u-lajshim na me ujë të nxehët në dimën?
 Po, ju u-lajshi me ujë të nxehët në dimën.
 Cilët u-lajshin me ujë të nxehët në dimën?
 Ata u-lajshin me ujë të nxehët në dimën.
7. A ka vend edhe për jû n'automobil?
 Jo, për mue s'ka vend.
 A ka vend edhe për mue n'automobil?
 Jo, për jû s'ka vend; më vjen shumë keq.
 Për kë s'ka vend n'automobil?
 Për Zotni Skraparin s'ka vend n'automobil.
 A ka vend në hotel për jû?
 Jo, është plot; s'ka më vend për në.
 A ka vend në hotel për në?
 Jo, është plot; s'ka më vend për jû.

LESSON 45

A ka vend në hotel për ata?
Jo, është plot; s'ka më vend për ata.

8. A merrni ndonjiherë të holla huá nga banka?
Po, unë marr të holla huá nga banka kur kam nevojë.
Kush merr të holla huá nga banka, zakonisht?
Zakonisht, ata që blejnë shtëpi marrin të holla huá nga banka.
A marr unë të holla huá nga shokët?
Po, ju merrni të holla huá nga shokët.
A merr ai të holla huá nga shokët e dhomës?
Po, ai merr të holla huá nga shokët e dhomës.
A merrni ju të holla huá nga shokët?
Po, na marrim të holla huá nga shokët nganjherë.

A marrim na ndonji herë të holla huá nga shokët?
Po, ju merrni nganjherë të holla huá nga shokët.
A marrin ata të holla huá nga banka?
Po, ata marrin të holla huá nga banka.

A u epni libra huá shokëvet?
Po, unë u ap libra huá shokëvet.
Kush u ep libra huá shokëvet?
Ju u epni libra huá shokëvet.
A u ep ai libra huá shokëvet?
Po, ai u ep libra huá shokëvet.
Çka u epni huá ju shokëvet?
Na u apim libra huá shokëvet.
Kush u ep libra huá shokëvet?
Ju u epni libra huá shokëvet.
Po ata, a u apin libra huá shokëvet?
Po, edhe ata u apin libra huá shokëvet.

9. Me çka merreni ju?
Unë merrem me tregti.
Me çka merrem unë?
Ju merreni me bujqësi.
Kush merret me tregti?
Ai merret me tregti.
A merreni ju me tregti?
Po, na merremi me tregti.
Me çka merremi na?
Ju merreni me bujqësi.
A merren ata me tregti?
Po, ata merren me tregti.

10. A i ka vÿ shteti taksa të rãnda Zotni Trebishtit?
 Po, shteti i ka vÿ taksa të rãnda Zotni Trebishtit.
 Kush i ka vÿ taksa të rãnda Zotni Trebishtit?
 Shteti i ka vÿ taksa të rãnda Zotni Trebishtit.
 Sa taksa ju ka vÿ shteti jÿ?
 Nuk më ka vÿ taksa të rãnda sepse kam shumë fëmijë.
11. A e kanë futë Osman Balën në burg për vjedhje?
 Po, Osman Balën e kanë futë në burg për vjedhje.
 Kush e ka futë në burg Osman Balën?
 Qeverija e ka futë në burg Osman Balën.
 Kë ka futë në burg qeverija?
 Osman Balën e ka futë në burg qeverija.
 Pse e ka futë qeverija në burg Osman Balën?
 Qeverija e ka futë Osman Balën në burg për vjedhje.

RRETHI I SHKODRËS

Rrethi i Shkodrës, krejt në veri të Shqipnis, është i mbuluem me male shumë të nalta; këto male quhen Alpet (Alps) e Shqipnis së Veriut. Mali i Jezercës (2700 m.), mbas Korabit (2764 m.) është mali më i naltë i vendit tonë. Ky rreth ka edhe tri fusha shumë pjellore që gjinden përreth qytetit të Shkodrës; këto janë: Fusha e Shtoit, ajo e Zadrimës dhe e Bregut të Bunës. Në këto fusha prodhohen drithna e duhan.

Rrethi i Shkodrës është një nga rrethet më të pasuna me ujna; një e treta e Liqenit të Shkodrës, e liqenit më të madh në Ballkan (360 km²) gjindet në këtë rreth. Këtu rrjedhin katër lumenj: Buna që bashkon Liqenin e Shkodrës me detin Adriatik, Drinasi, Drini dhe lumi i vogël Kiri.

Shkodra, një qytet i hapët me rrugë të drejta, me shtëpi të mëdhaja të rrethueme (surrounded) me mure të nalta, është qendra e këtij rrethi. Mbas Shkodrës për rëndësi vjen qyteti i vogël i Lezhës (quhet edhe Lesh; në Kohën e Romakëve quhesh Alessio). Shumë kohë më parë Lezha ishte skele, por sot

ndodhet larg detit; qyteti është i ndërtuem në krahun e majtë (left) të Drinit. Asht një ndër qytetet më të vjetra; historija flet për të si një qendër kulture të dorës së parë, por sot nuk e ka më rëndësin që ka pasë.

An old woman was upset when the young doctor said that nothing was wrong with her health.

"Don't tell me there is nothing wrong, young man. I was in bad health before you were born," replied the lady.

A Russian teacher asked a pupil, "Who were the first humans?"

"Adam and Eve," he answered. (Adem, Hava or Eva)

"And what nationality were they?"

"Russian, of course."

"How do you know they were Russians?"

"That's easy," responded the pupil. "They had no house to live in, no clothes to wear, one apple for both of them and they said they were living in paradise (parajsë)."

Proverb: Mos e lë punën e sotshme për nesër

Zotni Trebishti është Shqiptar. Bashkë me gruen ka ardhë ca vjet më parë për të jetue këtu n'Amerikë. Jetojnë në një qytet të vogël të Kalifornisë. Punojnë që të dy dhe banojnë në një shtëpi mjaft të bukur. Zotni Trebishti e ka blé shtëpin mbas tri vjetësh që ka ardhë këtu.

Shtëpia ka dy dhoma fjetje, një dhomë pritje dhe një kuzhinë. Si çdo shtëpi tjetër n'Amerikë, edhe shtëpia e Zotni Trebishtit ka një garazh. Garazhi, si e dijmë, përdoret për të mbajtur automobilin, sidomos natën. Edhe Zotni Trebishti ka një mobil, të cilin e përdor më shumë për të shkue e për t'u-këthye nga puna. Automobilin nuk e fut në garazh, por e lë jashtë, në anë të rrugës, sepse s'ka vend në garazh. Garazhi i tij është plot me plaçka të palame, lojna fëmijësh, vegla pune etj. Plaçkat e palame i fusin në një arkë që e lënë në një qoshe të garazhit. Ca prej veglave të punës i vënë mbi tryezë e ca i varin në mur. Zotni Trebishti ka shumë libra, si romane, libra historije, gjeografije, matematike etj. e ndër ta edhe një gramatikë të

rë të gjuhës shqipe. Pothuej të gjithë këta libra i ka prf nga Shqipnija. Mbasi s'ka m̄ vend për ta në dhomën e pritjes, shumë prej tyne i mban në garazh. Disa prej librave Zotni Trebishti i a ka dhënë huá nji miku.

Zotni Trebishti para luftës dhe gjatë luftës, kur ishte në Shqipni, merresh me tregti. Mbas luftës e futën në burg për arsye se s'qe i zoti të paguente taksat e rānda që i kishte vŭ shteti.

QUESTIONS - PYETJE

1. Ç'kombësije është Zotni Trebishti?
2. Kur ka ardhë n'Amerikë Zotni Trebishti?
3. Me kē ka ardhë n'Amerikë?
4. Ku jetojnë Zotni Trebishti dhe grueja e tij?
5. A e ka marrë me qirá apo e ka blé shtëpin Zotni Trebishti?
6. Kur e ka blé shtëpin?
7. Sa dhoma ka shtëpija?
8. Çka tjetër ka shtëpija përveç dhomave të fjetjes, dhomës së pritjes dhe kuzhinës?
9. Për çka përdoret, zakonisht, garazhi?
10. Për çka e përdor m̄ shumë automobilin Zotni Trebishti?

LESSON 45

11. Ku e lë automobilin?
12. Pse nuk e fut në garazh?
13. Me çfarë plaçkash është plot garazhi?
14. Ku i fusin plaçkat e palame?
15. Ku e lënë arkën me plaçka të palame?
16. Ku i vënë disa prej veglavet të punës?
17. Po disa tjera ku i varin?
18. Çfarë librash ka Zotni Trebishti?
19. Ku i mban këta libra?
20. Pse nuk i mban librat në dhomën e pritjes?
21. Kujt i a ka dhënë huá disa prej librave?
22. Me çka merresh në Shqipni Zotni Trebishti?
23. Kur merresh me troçet?
24. Çka i ngjau Zotni Trebishtit mbas luftës?
25. Pse e futën në burg?

Përgjegjuni këtyne pyetjeve:

1. Pse nuk e lëni qenin me hÿ mbrendë në shtëpi?
2. Ku i lënë njerzit kapelat kur hÿjnë në kinema?
3. Për se na shërben syza?
4. Pse marrin njerzit të holla huá?
5. Çfarë librash ju pëlqen me lexue?
6. Çfarë gjânash fusim në xhep?
7. Me çka i bini librat në klasë: me çantë, apo në dorë?
8. Me çka merret bujku?
9. Çka varim në mÿr, zakonisht?
10. Cilët njerëz fusin në burg?

LESSON 45
PART VIII
VOCABULARY

PJESA E TETË
FJALORI

anë, -a anë, -t	(f.)	side, edge; region
arkë, -a arka, -t	(f.)	box, chest, case
burg, -u burgje, -t	(m.)	prison, jail
garazh, -i garazhe, -t	(m.)	garage
gramatikë, -a gramatika, -t	(f.)	grammar
gjeografi, -ja	(f.)	geography
histori, -ja	(f.)	history
huá, -ja huana, -t	(f.)	loan
me lânë (unë lâ)	(v.)	to leave, let, allow, abandon; to quit (drinking or smoking); to park; to grow (a mustache or a beard)
matematikë, -a	(f.)	mathematics
múr, -i mure, -t	(m.)	wall
i, të palamë e, të palame	(adj. m.&f.)	unwashed
plaçka të palame	(f.)	dirty clothes, dirty linen
plot	(adv.)	full, filled
me prf (unë bij)	(v.)	to bring

roman, -i romane, -t	(m.)	novel
taksë, -a taksa, -t	(f.)	tax, fee
temë, -a tema, -t	(f.)	theme, subject
me trajtue (unë trajtoj)	(v.)	to treat (not medi- cally)
tregtî, -ja	(f.)	trade, business, commerce
vegël, vegla vegla, -t	(f.)	instrument, tool, device
me vû (unë vë)	(v.)	to put, place; to install; to assign

NOTES:

ka (s'ka) vend	there is (isn't) room
me vû taksë	to tax
me marrë hua	to borrow
me dhënë hua	to lend

LESSON 46

PART I

PJESA E PARË

USHTRIME GRAMATIKORE PARAPRAKE-GRAMMAR PERCEPTION DRILL

1. A i mbyllin tregtarët dyqanet mbas prendimit?
 Po, tregtarët i mbyllin dyqanet mbas prendimit.
 A mbyllën dyqanet mbas prendimit?
 Po, dyqanet mbyllën mbas prendimit.
 Në ç'orë mbyllën dyqanet në Monterey?
 Në Monterey dyqanet mbyllën n'orën 5.30.
 Në ç'orë mbyllën zyrat?
 Zyrat mbyllën n'orën 5.

- A i hapin tregtarët dyqanet n'orën 8?
 Po, tregtarët i hapin dyqanet n'orën 8.
 A hapen dyqanet n'orën 8?
 Po, dyqanet hapen n'orën 8.
 Kur hapen zyrat?
 Edhe zyrat hapen n'orën 8.

- A e sjellin kafen me tabake në Shqipni?
 Po, në Shqipni kafen e sjellin me tabake.
 A sillet kafja me tabake në Shqipni?
 Po, në Shqipni kafja sillet me tabake.
 A sillet edhe një gotë ujë me kafe?
 Po, me kafe sillet edhe një gotë ujë.

- A e hanë shumë njerëz pulën me duer?
 Po, shumë njerëz e hanë pulën me duer.
 A hahet pula me duer?
 Po, pula hahet me duer.
 Me çka pihet kafja?
 Kafja pihet me filxhan.
 Me çka hahet supa?
 Supa hahet me lugë.

2. A është e mundur me pi ujë deti?
 Jo, nuk është e mundur me pi ujë deti.
 A pihet uji i detit?
 Jo, uji i detit nuk pihet.
 A pihet uji i burimit?
 Po, uji i burimit pihet.

A është e mundun me e lexue shkrimin e mjekut?
 Jo, shkrimin e mjekut nuk është e mundun me e lexue.
 A lexohet shkrimi i mjekut?
 Jo, shkrimi i mjekut nuk lexohet.
 Kush mundet me e lexue shkrimin e mjekut?
 Farmacisti mundet me e lexue shkrimin e mjekut.

A është e mundun me udhëtue natën pa drita?
 Jo, nuk është e mundun me udhëtue natën pa drita.
 A udhëtohet natën pa drita?
 Jo, natën pa drita nuk udhëtohet.

A është e mundun me fjetë kur bân të nxehtë?
 Jo, kur bân të nxehtë nuk është e mundun me fjetë.
 A flëhet kur bân të nxehtë?
 Jo, kur bân të nxehtë nuk flëhet.
 A flëhet mirë kur është fresk?
 Po, kur është fresk flëhet mirë.

3. Nji mollë është e ndame në dy pjesë:
 E sata pjesë është njâna?
 Njâna është gjyma (e mollës).
 Po tjetra?
 Tjetra është gjyma tjetër (e mollës).

Nji mollë është e ndame në tri pjesë:
 E sata pjesë është njâna?
 Njâna është nji e treta (e mollës).
 Po dy tjerat?
 Dy tjerat janë dy të tretat (e mollës).

Nji mollë është e ndame në katër pjesë:
 E sata pjesë është njâna?
 Njâna është nji e katërta.
 Po tjerat?
 Tjerat janë tri të katërtat.
 A quhet nji e katërta çerek?
 Po, nji e katërta quhet çerek.
 A quhen tri katërtat tre çerekë?
 Po, tri të katërtat quhen tre çerekë.

4. A keni ju automobil?
 Po, unë kam automobil.
 A jeni ju i zoti i automobilit?
 Jo, unë nuk jam i zoti i automobilit.

LESSON 46

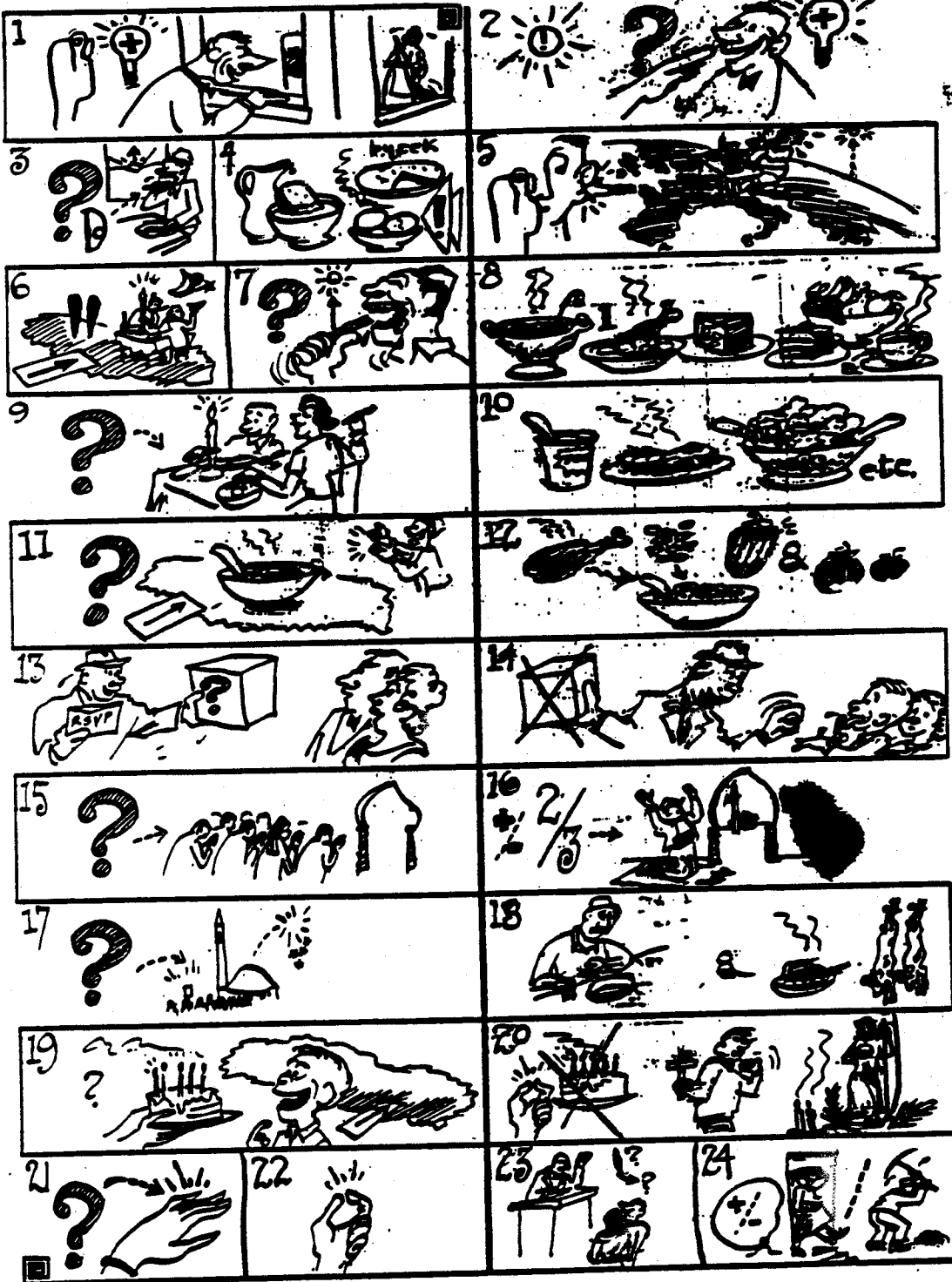
Pse, i kujt është automobili?
Automobili është i babës.
A është baba, pra, i zoti i automobilit?
Po, baba është i zoti i automobilit.

A jeni ju i martuem?
Po, unë jam i martuem.
Me kë jetoni ju?
Unë jetoj me gruen, babën dhe nënën.
Kush është i zoti i shtëpis?
Unë jam i zoti i shtëpis.
Pse jeni ju dhe jo baba i zoti i shtëpis?
Sepse baba është plak.
E kujt është shtëpija ku jetoni?
Asht e një oficeri.
A është, pra oficeri i zoti i shtëpis ku jetoni?
Po, oficeri është i zoti i shtëpis ku jetoj.

CA NGA ZAKONET TONA

1. Dishroj me dijtë diçka mbi jetën e përditëshme të shqiptarëve.
2. Mirë! Çka doni me dijtë?
3. Çka hanë shqiptarët në mëngjes?
4. Përshesh me qumësht, byrek, vë surbull; këto janë disa nga gjellët kryesore.
5. Kam ndigjue se kudo në Europë njerzit hanë më shumë në drekë.
6. Edhe në Shqipëri. Përveç kësaj, darka hahet më vonë se këtu.
7. Çfarë gjellësh hahen në drekë?
8. Supë, një gjellë me mish, djathë, ambëlsinë, pemë e në fund shërbehet kafja.
9. Po në darkë?
10. Kos, fërgesë, sallatë etj.
11. Cila është gjella më e zakonshme në Shqipëri?
12. Mishi me groshë dhe specat e domatet e mbushuna.
13. Kur një njeri ftohet për bukë, çka i sjell të zotit ase zojës së shtëpisë?
14. Asgjë. Fëmijëvet mund t'u sjelli sheqerna ase t'u fali të holla.
15. Ç'fë ka pjesa më e madhe e popullsisë?
16. Afërsisht dy të tretat e popullsisë janë muslimanë.
17. Ç'festa fetare kanë ata?
18. Kanë Bajramin e Madh dhe Bajramin e Vogël.
19. A festohet ditëlindja në Shqipëri?
20. Shumë rrallë. Të krishtenët festojnë ditën e emnit.
21. Po përvjetori i martesës, a festohet?
22. Edhe këtë festë pakkush e feston.
23. Në ç'moshë martohen shqiptarët?
24. Zakonisht, kur kanë mbarue shkollën ase kanë zënë punë.

ALBANIAN - 66

1. I would like to know something about the Albanians' everyday life.
2. Fine. What would you like to know?
3. What do Albanians have for breakfast.
4. Soaked bread in milk, "byrek," soft boiled eggs; these are some of the main foods.
5. I have heard that everywhere in Europe people eat more at lunch.
6. In Albania also. Besides that, they have dinner later than here.
7. What do they eat at lunch?
8. Soup, one dish with meat, cheese, dessert, fruit and finally coffee is served.
9. What about at dinner?
10. Yogurt, eggs fried with minced meat, salads, etc.
11. What is the common dish in Albania?
12. Meat with beans and stuffed peppers and tomatoes.
13. When someone is invited for a meal, what does he bring to the host or hostess?
14. Nothing. He may give candies to the children or offer them money.
15. What is the religion of the largest part of the population?
16. Almost two thirds of the population are moslems.
17. What are their religious holidays
18. The Greater Bairam and the Lesser Bairam.
19. Are birthdays celebrated in Albania?
20. Very seldom. Christians celebrate their saint's day.
21. What about the wedding anniversary, is it celebrated?
22. Few people celebrate it.
23. When do Albanians get married?
24. Usually when they finish school or have a job.

USAGE OF PASSIVE VERBS

(3rd Person, Singular and Plural, continuation of
Grammar Analysis, Lesson 43, paragraph 2.)

Two more features of the passive verbs remain to
be dealt with. These features present no difficulty
as far as form is concerned, but the content is
quite different.

- a. When an action is performed by a majority of
individuals and it is more or less considered
as a habit, instead of the active verb the
3rd person of the passive verb is used.

Examples:

Në Shqipni darka habet vonë.
(The Albanians have supper late.)

The same statement could be construed as follows:

Në Shqipni njerzit hanë darkë vonë.
(In Albania people eat supper late.)

Letrat shkruhen me pëndë.
(Letters are written with a pen.)

The same statement could be construed as follows:

Ësht zakon me i shkruar letrat me pëndë.
(It is customary to write letters with a pen.)

Thohet se sivjet do të bjerë shumë shi.
(People say that this year we are going to have
a lot of rain.)

Në klasë nuk pihet duhan.
(We do not smoke in the classroom.)

The same statement could be construed as follows:

Nuk është zakon me pë duhan në klasë.
(It is not customary to smoke in the classroom.)

Në kishë nuk flitet.
(People do not talk in church.)

The same statement could be construed as follows:

Nuk është zakon me folë në kishë.
(It is not customary to talk in church.)

- b. When an expression denotes possibility or impossibility the 3rd person of the passive verb concerned is used. This feature of the passive verb corresponds to a certain extent to the English adjectives ending in -ble, i.e. drinkable, palatable, likable, etc.

Examples:

Gjella pa krypë nuk habet.
(Food without salt cannot be eaten.)
(Food without salt is not eatable.)

Ky ujë nuk pihet.
(This water is not drinkable.)

Ky lum nuk kalohet.
(People cannot wade this river.)

NOUNS EXPRESSING FRACTIONS

- a. Fractions are expressed as in English, with a cardinal number for the numerator and an ordinal for the denominator, except for $\frac{1}{2}$ (nji gjymës). Taking the fraction as $\frac{1}{2}$ a noun, the noun is in the feminine gender, because it refers to a part, or parts of tanësi (whole), which is a feminine noun.

Examples:

$\frac{1}{3}$	nji e treta	one third
$\frac{1}{4}$	nji e katërta	one fourth

LESSON 46

$\frac{1}{5}$	nji e pesta	one fifth
$\frac{1}{10}$	nji e dheta	one tenth

When the numerator is larger than one, the denominator is in the definite plural.

$\frac{2}{3}$	dý të tretat	two thirds
$\frac{2}{5}$	dý të pestat	two fifths
$\frac{3}{4}$	tri të katërtat	three fourths
$\frac{3}{5}$	tri të pestat	three fifths

- b. Declension--The numerator is not declined. When the fraction is used as a noun the denominator is declined regularly, following the pattern of the declension of the feminine nouns.

Examples:

Nom.	nji e treta	dý të tretat
Gen.	i, e, të nji së tretës	i, e, të dý të tretavet
Dat.	nji së tretës	dý të tretavet
Ac.	nji të tretën	dý të tretat
Abl.	prej nji së tretës	prej dý të tretavet

1. (a.)

Zakonisht, dreka hahet n'orën 12.

Çka hahet n'orën 12: dreka apo darka?
Në ç'orë hahet dreka, zakonisht?

Uji i ndytë, në qoftë se pihet, sjell sëmundje.

Cili ujë sjell sëmundje në qoftë se pihet?
Në ç'rasë sjell sëmundje uji i ndytë?
Çka sjell uji i ndytë në qoftë se pihet?

Ambëlsinat shërbehen në fund të drekës ase të darkës.

Çka shërbehet në fund të drekës ase të darkës?
Kur shërbehen ambëlsinat?

Pashkët nuk festohen më si festa zyrtare në Shqipni.

Cilat festa nuk festohen më si festa zyrtare
në Shqipni?
Në cilin shtet Pashkët nuk festohen më si festa
zyrtare?

Tregohet se gjatë luftës shumë fëmijë janë
rritë pa qumësht.

Çka tregohet?
Tregohet se në ç'kohë shumë fëmijë janë rritë
pa qumësht?
Pa çka janë rritë shumë fëmijë?

(b.)

Kur bân shumë të nxehët nuk flëhet mirë.

Kur nuk flëhet mirë?
Çka ngjân kur bân të nxehët?
Qysh nuk flëhet kur bân të nxehët?

Në spital nuk shkohet për vizitë çdo orë të ditës.

Ku nuk shkohet për vizitë çdo orë të ditës?
 Për çka nuk shkohet në spital çdo orë të ditës?
 A e dini në ç'orë të ditës shkohet në spital për vizitë?

2. (a.)

Nji e katërta e orës ka 15 minuta dhe quhet nji çerek ore.

Si quhet nji e katërta e orës?
 Sa minuta ka nji e katërta e orës?

Dje bleva nji âmbëlsinë dhe hangra nji të katërtën.

Kush bleu nji âmbëlsinë dhe hangri nji të katërtën?
 Sa âmbëlsina bleva dhe sa hangra?

Gati nji e treta e nxânësvet në këtë shkollë studjojnë ruisht.

Sa nxânës studjojnë ruisht në këtë shkollë?
 Në cilën shkollë studjojnë ruisht gati nji e treta e nxânësvet?
 Ç'gjuhë studjojnë gati nji e treta e nxânësvet?

Bleva nji automobil të ri dhe dhash nji të tretën e të hollavet në dorë.

Çka bleva dhe sa dhash në dorë?
 Sa dhash në dorë për automobilin që bleva?

(b.)

Dje munguen dy të tretat e nxânësvet.

Sa nxânës munguen dje?
 Kur munguen dy të tretat e nxânësvet?

Ky qylym mbulon tri të katërtat e dhomës.

Çka mbulon tri të katërtat e dhomës?
 Sa pjesë të dhomës mbulon ky qylym?

Pothuej katër të pestat e botës janë të mbulueme me ujë.

Sa pjesë të botës janë të mbulueme me ujë?
Me çka janë të mbulueme katër të pestat e botës?

3. A ka Monterej ndonji gazetë të përditëshme?
Si quhet gazeta e përditëshme e Monterejt?

A keni lexue ndonji gjë mbi jetën e Linkolnit?
Sa herë keni qenë i sëmundë në jetën tuej?

Si ju pëlqejnë vët: të fërgueme apo surbull?
A hani ndonji herë vé surbull?

Si quhet gjella e bame me vé të fërgueme me mish?
Cila është gjella më e zakonshme në Shqipini?
Cila është gjella më e zakonshme n'Amerikë?

Pse u pëlqejnë fëmijëvet sheqernat?
A është mirë për dhambët me hangër shumë sheqerna?

A është Zotni Berati i krishtenë?
Ç'fé ka Zotni Berati?
A është ai fetár?
Sa festa fetare festohen n'Amerikë?
Kur e keni ju ditëlindjen?
A është 4 Korriku përvjetor?
Ç'moshë keni ju?
Ç'moshë duhet të keni kur hyni n'ushtri?

Rrethi i Elbasanit gjindet në Shqipëri e Mesme.

Pjesa më e madhe e këtij rrethi është e mbuluar me male të nalta dhe të pasura me qymyr guri (coal).

Në fushën e ekonomisë, përveç drithnavet, rëndësi të madhe ka prodhimi i duhanit, i orizit, i pambukut dhe i ullinit. Kombinati i drunit është fabrika më e madhe e këtij rrethi, kurse Cërriku, një qytet i ri, është sot një qendër e madhe e rafinerisë së naftës (oil refinery).

Qyteti më i madh është Elbasani me afërsisht 30.000 banorë. Ky qytet është i njohur në historinë e Shqipërisë si qendër kulturore e arsimi (education). Qendra e qytetit është pazari, që ka dyqane të stilit të vjetër. Këtu rrugët janë shumë të ngushta. Shtëpitë e Elbasanit janë të rrethuara me mure të nalta e me kopshte portokallash. Muret e kalas (fortress), e ndërtuar prej venedikasve dhe më vonë prej turqve, kopshtet e gjana e fushat me duhan i rrethojnë qytetin një pamje të bukur.

Whenever possible, use passive verbs throughout the following translations:

1. In Albania stores open at 8 o'clock in the morning and close one hour after sunset. During the summer they close at 12 A.M. and open again at 5 P.M.
2. In 1581 Durrës was completely destroyed by an earthquake, and it was rebuilt fifty years later.
3. When it gets cold the animals go into caves, and the birds go to warmer places.
4. After 10 o'clock in the evening women are not seen in coffee houses, only men, generally bachelors are seen there.
5. Many European cities were destroyed during air raids, but today, no more destroyed houses, bridges or streets are seen.
6. Only in America people are invited for breakfast; in Albania people are invited for lunch or supper.

Proverb: Kur shkon mik lidhe pulën për kambe.

Zakonisht, Shqiptarët nuk hanë mëngjes, por pijnë vetëm kafe. Natyrisht, ka edhe njerëz që e kanë zakon me hangër mëngjes. Disa nga gjellët kryesore që hahen në mëngjes janë përseshi me qumësht, byreku dhe vët surbull ase të fërgueme. Shumë gjellë që hahen n'Amerikë janë të zakonshme edhe në Shqipni, por shumë janë të ndryshme.

Në Shqipni, në drekë, zyrat dhe dyqanet rrijnë mbyllë 3 orë gjatë dimnit dhe 5 orë gjatë verës; njerzit pra kanë kohë me hangër shumë dhe me pushue. Dreka e rëndë është një gjë e zakonshme kudo n'Evropë. Në darkë, përkundrazi, njerzit hanë pak dhe gjellë të lehta si p.sh. supë, fërgesë, sallatë, e tjera gjellë si këto.

Kur një njeri ftohet për drekë ase për darkë nuk është zakon me i sjellë gjë të zotit ase zojës së shtëpis. Vetëm fëmijëvet, po të dojë, u sjell sheqerna ase u fal të holla kur çohet me dalë.

Dy të tretat e shqiptarëvet janë muslimanë dhe një e treta janë të krishtenë; ndër këta disa janë katolikë dhe tjerët janë ortodoksë. Muslimanët

kanë festat e tyre fetare, p. sh. Bajramin e Madh e Bajramin e Vogël; të krishtenët shqiptarë, si gjithë të krishtenët në botë, kanë si festa fetare Krishtlindjet dhe Pashkët. Të krishtenët festojnë edhe ditën e emnit; ditëlindja dhe përvjetori i martesës, zakonisht, nuk festohen në Shqipëri.

Ndër katunde burrat martohen të rij, kurse ndër qytete martohen mbasi mbarojnë shkollën ase mbasi zënë punë. Vajzat martohen shumë të reja.

QUESTIONS - PYETJE

1. Zakonisht, kush nuk ha por pi vetëm kafe në mëngjes?
2. Çka e kanë shumë njerëz zakon me bërë në mëngjes?
3. Cilat janë disa nga gjellët kryesore që hahen në mëngjes?
4. Cilat gjellë janë të zakonshme edhe në Shqipëri?
5. Në ç'vend zyrat dhe dyqanet rrijnë mbyllë në drekë tri orë gjatë dimnit dhe pesë orë gjatë verës?
6. Kur rrijnë mbyllë dyqanet në Shqipëri?
7. Çka kanë kohë me bërë njerëzit gjatë drekës në Shqipëri?
8. Ku është dreka e rëndë një gjë e zakonshme?

LESSON 46

9. Kur hanë njerzit pak e gjellë të lehta?
10. Çfarë gjellësh hanë njerzit në darkë?
11. Kur një njeri ftohet për drekë ose për darkë, kujt nuk është zakon me i sjellë gjë?
12. Kush u sjell fëmijëvet sheqerna ose u fal të holla kur çohet me dalë?
13. Kur u fal të holla fëmijëvet, kur vjen apo kur çohet me dalë?
14. Ç'fë kanë dy të tretat e shqiptarëvet?
15. Ç'fë kanë një e treta e shqiptarëvet?
16. Ndër të krishtenë sa janë katolikë e sa janë ortodoksë?
17. Si quhen dy festat kryesore të muslimanëvet?
18. Kusu k. si festa fetare Krishtlindjet dhe Pashkët?
19. Kush e feston ditën e emnit?
20. A festohet ditëlindja në Shqipni?
21. Cila festë tjetër, zakonisht, nuk festohet në Shqipni?
22. Në ç'moshë martohen burrat ndër katunde?
23. Kur martohen burrat ndër qytete?
24. Në ç'moshë martohen vajzat në Shqipni?

A. Translate the following sentences:

1. Mishi i dërrit nuk hahet ndër vende muslimane.
2. Gjatë muejtit të Ramazanit (Ramadan) as nuk hahet as nuk pihet prej orës 5 të mëngjesit deri në prendim.
3. Ky ujë është shumë i ndytë; nuk besoj se pihet.
4. Edhe në Shqipëri, si në Amerikë, gjëja e fundit që shërbehet është kafja; kjo sillet me tabake.
5. Në xhami, kur muslimanët janë tue u-falë (to pray), nuk ndigjohet askush tue folë.

B. Answer the following questions:

6. Me ç' datë e keni ditëlindjen?
7. Cilat janë dy festat fetare kryesore të të krishtenëve?
8. Sa gazeta të përditëshme ka qyteti ku keni lë dhe si quhen?
9. Tregoni çka hani ju në mëngjes.
10. Në ç'moshë fillojnë fëmijët me shkue në shkollë?

LESSON 46
PART VIII
VOCABULARY

PJESA E TETË
FJALORI

Bajram, -i	(m.)	either of two Moslem festivals, one of which is at the end of Ramadan (the annual month of fast), while the other is 70 days later
byrek, -u byrekë, -t byreqe, -t	(m.)	a kind of pie filled with minced meat and/or vegetables
dita e emnit		saint's day (a day observed by a Christian in honor of the saint, whose name he bears.)
dritë, -a drita, -t	(f.)	light
dý të tretat	(f.)	two thirds, 2/3
fé, -ja fé, -t	(f.)	religion, faith
me festue (unë festoj)	(v.)	to celebrate
me u-festue (festohet)	(v.)	to be celebrated
fetár, -e fetarë	(adj. m.&f.)	religious
fërgesë, -a fërgesa, -t	(f.)	fried eggs with minced meat; a dish made with fried cheese, tomatoes and peppers
i, të fërguem e, të fërgueme	(adj. m.&f.)	fried
me u-ftue (unë ftohem)	(v.)	to be invited